

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

19. posiedzenie 6. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 7. lutego 1895.

Treść: Spis petycyj. — Interpelacya p Okuniewskiego w sprawie aresztowania Stapińskiego w pow. brzozowskim. — Odpowiedź Komisarza rządowego na interpelacye: p. Kramarczyka w sprawie eksportu bydła i nierogacizny do Niemiec i p. Kułaczkowskiego w sprawie zakazu zgromadzenia ludowego we wsi Czechach. — Szczegółowa rozprawa nad preliminarzem budżetu krajowego na r. 1895. Uchwała działu dochodów poz 1—96. Głosy pp. Pinińskiego i sprawozdawcy Paszkowskiego do poz. 97. Uchwała tej pozycyi z poprawką p. Pinińskiego. Uchwalenie poz. 98—103 b). Głosy pp. Chrzanowskiego, Zolla i sprawozdawcy Paszkowskiego do poz. 103 c) i uchwała tej pozycyi z poprawką p. Chrzanowskiego, tudzież poz. 103 d) e) f). Głos p. Marchwickiego do poz. 103 g) i uchwała tejże pozycyi z poprawką p. Marchwickiego, tudzież poz. 54. Rozprawa nad poz. 65. Głosy pp. Kramarczyka, Raczyńskiego, Abrahamowicza, Wojciecha Dzieduszyckiego, Czartoryskiego i St. hr. Badeniego, i uchwała tej pozycyi. Głosy pp. Sawczaka i sprawozdawcy Stan. hr. Badeniego do poz. 66 i uchwała tejże z poprawką p. Sawczaka, tudzież poz. 67—69 i 69 a) 69 b). Przyjęcie poz. 69 c) z poprawką p. Okuniewskiego, tudzież poz. 70—87 i 104—108. Przyjęcie poz. 109 z dodatkowymi wnioskami pp. Kramarczyka i Chamca. Przyjęcie poz. 110—140. Głosy pp. Kozłowskiego, Edwarda Jędrzejowicza i Stanisława Stadnickiego do poz. 141 i przyjęcie tejże. Przyjęcie poz. 142 do 159. Uchwała dodatkowego wniosku p Langiego. Uchwała poz. 160—186. Rozprawa nad rubr. XV. wydatków. Głosy pp. Abrahamowicza, Rutowskiego, Kozłowskiego, Stan. Badeniego, Pinińskiego i Szczepanowskiego. Uchwała poz. 187—211. Głosy pp. Skalkowskiego, Paszkowskiego, Merunowicza, Trzecieckiego i sprawozdawcy Pinińskiego do poz. 212. Uchwalenie tejże z rezolucyą p. Skalkowskiego, tudzież poz. 213—214. Głosy pp. Stan. Stadnickiego, Wereszczyńskiego i Scipia do poz. 215. Przyjęcie tejże z poprawką Stanisława hr. Stadnickiego. Uchwała poz. 216—365. Uchwalenie preliminarza funduszu policji krajowej i funduszków samoistnych budżetem objętych, tudzież działu dochodów funduszu krajowego z uchyleniem poprawki p. Sawczaka do rubr. XVI dochodów. — Porządek dzienny 20. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godz. 10. minut 45 przed południem.

Przewodniczący: JE. Eustachy ks. Sanguszek, Marszałek krajowy.

Ze strony Rządu: JE. Dr. Kazimierz hr.

Badeni, c. k. Namiestnik i Włodzimierz hr. Łoś, Radca Dworu.

Sekretarze: pp. Barwiński, Duklan Słonecki, Zdzisław hr. Tarnowski, Trzeciecki.

Obecných posłów 122.

Marszałek. Komplet jest. Otwieram posiedzenie. Protokół z 17. posiedzenia uważam za przyjęty, gdyż nie wniesiono żadnych zarzutów. Protokół z wczorajszego posiedzenia jest wyłożony w biurze sejmowym do przejrzenia.

O urlop prosił p. Struszkiewicz na dni 3. Urlogu tego udzieliłem.

Proszę p. sekretarza o odczytanie spisu petycyj.

Sekretarz p. Jan Duklan Słonecki (czyta):

Spis petycyj,
wniesionych do Sejmu po dzień 7. lutego 1895.

1065. L. s. 1343. Wydział powiatowy w Drohobyczu, przez p. Stan. Tarnowskiego jun., o zapomogę dla gmin dotkniętych klęskami elementarnymi w r. 1894 — do Wydziału krajowego jako komisji.

1066. L. s. 1344. Wydział powiatowy w Dobromilu, przez p. Tyszkowskiego, przedkłada petycję 10-ciu gmin tamtejszego powiatu, o odpisanie zaległości z pożyczki z r. 1866 — do Wydziału krajowego jako komisji.

1067. L. s. 1345. Gmina Dolnawieś, przez p. Popowskiego o wyjednanie u c. k. Rządu, aby przypadająca na nią kwota na regulację rzeki Bugu z funduszy państwowych pokrytą została — do kom. petycyjnej.

1068. L. s. 1346. Gminy i obszary dworskie powiatu dobromilskiego, przez p. Gniewowską, o odpisanie zalegających należności konkurencyjnych do budowy drogi krajowej przemysko-sanockiej — do komisji drogowej.

1069. L. s. 1347. Miasto Rohatyn, przez p. Miłkołaja Torosiewicza, o zapobieżenie zaprowadzenia przez c. k. Rząd monopolu spirytusowego — do komisji gospodarstwa krajowego.

1070. L. s. 1348. Gmina i obszar dworski Zagórz, przez p. Żardeckiego, o uchwalenie trasy kolejowej z Przeworska na Dynów do Sanoka — do komisji kolejowej.

1071. L. s. 1349. Gmina Zadwórze, przez p. Rożankowskiego, o osuszenie gruntów — do komisji gospodarstwa krajowego.

1072. L. s. 1350. Krakowskie Towarzystwo oświaty ludowej, przez p. Paszkowskiego, o podwyższenie subwencji z 1.000 na 3.000 zł. — do Wydziału krajowego jako komisji.

1073. L. s. 1351. Wydział Stowarzyszenia bursy im. Kopernika w Jarosławiu, przez p. Mićewskiego, o subwencję — do Wydziału krajowego jako komisji.

1074. L. s. 1352. Zofia Czechowicz, wdowa po literacie ruskim, zamieszkała we Lwowie, przez p. Barwińskiego, o zapomogę — do Wydziału krajowego jako komisji.

1075. L. s. 1353. Szczerban Aleksy, b dyetaryusz Wydziału krajowego, zamieszkały we Lwowie, przez p. Rutowskiego, o odpisanie reszty w kwocie 70 zł. z pożyczki zaciągniętej z funduszu krajowego — do Wydziału krajowego jako komisji.

1076. L. s. 1354. Komitet wykonawczy szkoły koronkarskiej w Kańczudze, przez p. Żardeckiego, o bezprocentową pożyczkę na rzecz szkoły — do komisji przemysłowej.

1077. L. s. 1355. Szabsa Weinberger, właściciel domu w Tylmanowej, przez p. Potoczka, z zażaleniem na rozporządzenie Wydziału krajowego, nakazujące rozebranie domu jego, zbudowanego przy drodze Sącz-Niedzica — do komisji petycyjnej.

1078. L. s. 1356. Józef Matyciowski w Tarnawce, przez p. Okuniewskiego, o przyjęcie kosztów leczenia żony jego, w kwocie 55 zł. 95 ct. na fundusz krajowy — do Wydziału krajowego jako komisji.

1079. L. s. 1357. Oddział Towarzystwa pedagogicznego w Stanisławowie, przez p. Czartoryskiego, o subwencję na utrzymanie wyższego Instytutu żeńskiego naukowo-wychowawczego — do Wydziału krajowego jako komisji.

Marszałek. Wpłynęła interpelacya i proszę p. sekretarza o jej odczytanie.

Sekretarz p. Barwiński (czyta):

Interpelacya

do Pana Komisarya prawytelstwennoho.

Dnia 27. stycznia t. r. aresztowano w Haczowie w powi. Bereziwskim Iwana Stapyńskoho w chyły, koły jako sprawozdatel dennyka „Kuryer Lwowski“, kotroho jest stałym spiwrobitnykom, udajucyś na wiece narodne do Horły na deń 29. stycznia t. r., wstupyw do Haczowa, szczo by widwidaty rodynu.

Iduczoho w towarystwi Osypa Boczara, stryja i Herarda Stepka, znajemoho, oboch hospodariw z Haczowa do mieszkania witcia w prysilku Budynie, spitkaw wachmajster z posterunku żandarmeryi w Jasenycy, nazwyskom Jeger, wspilno z kerownykom haczewskoho posterunku żandarmeryi Wrublewskym. Stapyńskij wytajuczy znajemoho żandarma Wrublewskoho, uważaw za widpowidne predstavytś takoz żandarmowy Jegerowy. Po prywytaniu zaprosyw Jeger Stapyńskoho na bik y oświadczyw mu, szczo ho prytrymuje, po czim udałyś na posterunok żandarmeryi.

Tam na zapytanie Stapyńskoho oświadczyw aresztujucyż wachmajster, szczo wprawdi ne maje specyalnoho pyśmennoho rozkazu do aresztowania, ale szczo „takij witer wije zi Lwowa“ y dlatoho bez rozkazu prydybawszy Stapyńskoho, musyt ho widstawyty do Starostwa. Wsiaki tołkowania ne zdałyś na niczo. Stapyńskij musiw

Sam firmanu nianaty y w otoczeniu t. j. pid eskortoju wachmajstra Jegera y žandarma Wrublowskoho udaty sia w morožnu nicz na 28. sicznia, w lękkim jak buw ubraniu do izdy kolijeju, do Berezowa o 2 myli dorohy widdale-noho.

W Berezowi musiw do rana bidytyś wraz z žandarmamy, a o hod. piw do 10 widstawleno jeha do Starostwa w prysutnosti czyslenno na torh zibranych ludej. W Starostwi ne buło jeszcze Starosty hr. Augusta Diduszyczkoho, kotryj doperwa około piw do 11 z Jasenewa pryichaw a komisar uriadujuczij p. Mondzel zapytanyj czerez Stapyńskoho, zwydky pochodyt to nahle aresztowanie bez prykazu sudowoho i bez podania w zahali žadnoi pryczyny, ošwidezyw Stapyńskomu, szczo mu nycz o žadnim prykazi aresztowania ne widomo, szczo treba zatim po-czekaty až na prybutie p. Starosty. Po prybutiu p. starosta ne chotiw odnak howoryty o tim z Stapyńskym ale rozkazaw p. komisarowy spy-saty protokil y pustyty Stapyńskoho, szczo y stało sia.

Doperwa piźniesz, z inczoho žereła udao sia Stapyńskomu zobaczyty až 3 obiznyky czerez Wys. Namistnytcowo proty Stapyńskoho wy-stosowani do posterunkiw žandarmeryi. W obiznyku z 24. sicznia 1894 donosiaczy posterunkam žandarmskym w powitach Sanok, Bereziw, Kro-sno, Jasło y t. d. szczo „do powitiw tych zaiž-džaje czasto znanyj a nebezpečnyj agitator so-cyalistycznyj p. Iwan Stapyńskij“ prykazuje tym posterunkam, szczo aby na se bacznyj wzhlad mały y w razi prydybania, bez wzhladu hde y w jakych obstawynach, do Starostwa ho widsta-wlały.

Zważywszy, szczo obiznyky takij ne sut zhidni z duchom zakoniw konstytucyjnych y za-gwarantowanu koždemu horožanynowy deržawy wilnist perenoszenia sia z misca na misce znosiat;

Zważywszy, szczo w toj sposib utrudniaje sia dijalnist horožańsku a takož bez pryczyny znesławlaaje sia newynnoho czołowika w oczach nešwidomych sprawy, kotri w koždym prowa-dženiu czerez žandarma dobaczujut jakožs zło-czyńcia.

Szczu w kincy taki tajni neuzasadneni obiznyky mohut žandarmam posłużyty za pretekst do najstraszniesz nadužit — zapytujut pid-pysani Wys. Prawytelstwo czy znani sut jemu ti obiznyky i czy mož nadijatyś, szczo dalsze rozsyłanie takych obiznykiw ne powtoryt sia, a takož jaku Wys. Prawytelstwo w takij sposib skrywdženomu hotowe jest daty satysfakcyju?

Treba žandarmiwiw pouczyty o duchu zakoniw konstytucyjnych.

Okunewskij w. r.

Korol, Kułaczkowskij, Antonewycz, Herasymo-wycz, Barabasz, Teliszewskij, Romanczuk, Ro-

žankowskij, Žardecki, Mizia, Dr. Olpiński, Hu-ryk, Hamorak, Dr. Sawczak.

Marszałek. Interpelacyi tej udzielię p. komisarzowi rządowemu. — Udzielam głosu p. komisarzowi rządowemu do odpowiedzi na inter-pelacyę.

Komisarz rządowy Radca dworu Włodzi-mierz hr. Łoś.

Na posiedzeniu Wys. Sejmu z 12 stycznia b. r. wnieśli posłowie p. Kramarczyk i tow. in-terpelacyę do komisarza rządowego w sprawie wywozu bydła i nierogaczyny do Niemiec.

Mam zaszczyt odpowiedzieć na tę interpe-lacyę, że wywóz bydła do Niemiec był w roku 1894 ograniczony tylko o tyle, że z powodu za-razy płucnej, która panowała w niektórych miej-scowościach powiatu Nowotarskiego, na podsta-wie konwencji weterynarskiej, zawartej między Austryą a państwem niemieckiem wzbroniony był czasowo wywóz bydła z pierwszego obszaru zamkniętego z powodu tej zarazy, do którego należy powiat Nowotarski a który oprócz tego obejmuje jeszcze 14 powiatów Galicyi zachodniej i miasto Kraków. Ze wszystkich innych powia-tów Galicyi wywóz bydła do Niemiec nie ulegał w r. 1894 żadnym ograniczeniom — a obecnie jest wolnym wywóz bydła z całej Galicyi, jak to podano do powszechnej wiadomości obwie-szczeniem c. k. Namiestnictwa z 8 stycznia b. r. l. 1842. Zakaz wywozu nierogaczyny do Niemiec trwa prawie od roku i odnosi się nietylko do Galicyi, lecz do wszystkich krajów, reprezento-wanych w Radzie państwa, — chociaż przez ca-ły rok 1894 zaraza pyskowa nierogaczyny w Ga-licyi tylko w niewielu miejscowościach przez krótki czas panowała i chociaż zakład obserwa-cyjny w Biale od roku a zakład obserwacyjny w Krakowie przez cały czas swego istnienia wolne są od zarazy.

Reskryptem z 24. stycznia b. r. l. 1941 oznajmiło wys. c. k. Ministerstwo spraw wewnę-trznych że się odniosło do c. i k. Ministerstwa spraw zagranicznych z prośbą o wyjednanie cofnięcia tego zakazu, wskazując na to, że stosunki we-terynarsko-policyjne w Galicyi są zupełnie po-myślnie a zakłady obserwacyjne w Krakowie i w Bialej tak wzorowo urządzone i prowadzone, iż od czasu otwarcia tychże nie zaszedł ani jeden wypadek zawleczenia zarazy tych zakładów, mi-mo że w roku 1894 wyprowadzono ztąd około 750.000 sztuk nierogaczyny. Spodziewać się należy, że te usiłowania Rządu odniosą pomyślny rezultat.

Na interpelacyju wnesenu na zasidaniu Wysokoho Sojmu z dwadziat dewiatoho sicznia seho roku wid posliw pana Kułaczkowskoho i towarzysziw w sprawie wydano c. k. Starostwa w Brodach, zakazu ustrojenia narodnoho wieża w Czechach, maju cześć widpowisty szczo śluduje:

Z aktiw zażadanych z powodu sej interpelacji i przedłożonych Starostwom w Brodach okazuje się, szczo Starostwo dijestno wydało zakaz ustrojenia wicza z powodiw w interpelacji nawedenych. Pozajak protiwnemu zakazowemu nie zistaw wnesenym rekurs, prote werchiwni władzy nie mały nahody do rozpizniania, czy motywy w riszeniu Starostwa nawedeni sut' osnowani abo ni. Dla wyjasnienia tylko podaju, szczo w Czechach i susidnych hromadach neduhi zarażni lutyłs w lystopadi i hrudniu aż do perszyj połowyny sicznia seho roku, i tak w Czechach zanedużało sto trydziat piat' osib na kir, wmerło sim osib; w Zabołotciach zanedużało takóż na kir sto sziszt' desiat' czotyre osib, umerło sim; w Poni-kowyci zanedużało na tyfus sorok czotyre osib, umerło czotyre. I w mnoho inszych hromadach lutywsia kir i pojawlały się słuczaji szkarlatyny z dyfteryjeju. Ne rozberajucy otże druhi powody zakazu, możu skonstatowaty, szczo wże ta odna obstawyna, aby ne dopustyty zawolichenie zarażnych chorib, piśla zakonu buła dostatecznoju, szczo aby zaboronyty zboriw, kotrych ustrojenie z wzhladu sanitarnoho hrożyło zahalnomu dobru.

Szczo do sprawy, szczo rozporządzenie Starostwa pisany buło w ruskim jazyci łatyńskimi bukwamy, to możu zepewnyty, szczo je intencyeu prawytelstwennych władstiej, w ruskich pyśmach używaty bukw ruskich, a jesły se do teper jeszcze ne wsiuda dije się, to pryczynuju toho je łysz nedostatok sył, kotri ruskimi bukwamy pysaty umijut, — nezakonnosty w tim nema nijakoj.

O skilko w kińcy panowe interpelanty żadajut, szczo aby wydaty do wyższych władstiej nahalnjy przykaz, aby praw ruskomu narodowy prysłużajuczych toczno peresterihaty, to dumaju, szczo nema osnowanoho powodu do wydania takoho przykazu, pozajak władzy i bez toho obowiazujuczych zakoniw przyderżywatyś musiat i znajut o tim, szczo ruskomu narodowy taki sami prawa prysłużajut, jak koźdomu inszomu — żałoby z powodu naruszenia sych praw sut' neczystłenni, a słuczaj w interpelacji przywedeny jako ukoroczenie praw ruskoho naroda, jako takoho nijak uważany buty ne może.

Marszałek. Przystępujemy do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest:

Dalszy ciąg rozpraw nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu budżetu krajowego na rok 1895.

Rozpoczynamy od rubr. I. wydatków.

Głos ma sprawozdawca p. Skalkowski.

Sprawozdawca p. Dr. Skalkowski (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 203.)

P. Duklan Słonecki. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Dr. Skalkowski (czyta):

Komisja budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi wydatki rubryki I. zupełnie zgodnie z preliminarzem Wydziału, mianowicie:

A. Sejm krajowy:

Poz.	1. Koszta podróży pp. Posłów	4.486 zł.
"	2. Dyety " " "	36.000 "
"	3. Koszta druków . . .	20.000 "
"	4. Spisywanie sprawozdań .	5.000 "
"	5. Pisarze dzienni . . .	650 "
"	6. Remuneracye urzędników	1.200 "
"	7. Służba	1.200 "
"	8. Opał	1.300 "
"	9. Oświetlenie	950 "
"	10. Zapuszczenie i mycie podłóg	100 "
"	11. a) Potrzeby kancelaryjne	200 "
"	11. b) Uzupełnienie biblioteki sejmowej	100 "
"	12. Rozmaite drobne wydatki	260 "
Razem .		71.446 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Dział A. rubr. I. w sumie 71.446 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca poseł Dr. Skalkowski (czyta):

B. Wydział krajowy:

Poz.	13. Marszałek krajowy .	6.000 zł.
	dodatek na reprezentacyę	4.000 "
"	14. Sześciu członków Wydziału krajowego . . .	24.000 "
"	15. Zastępcy członków Wydziału krajowego . . .	2.000 "
"	16. Dodatek dla członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000 "
Razem .		37.000 zł.

Suma wydatków rubryki I. 108.446 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubrykę I. poz. 1—16. zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Dr. Skalkowski (czyta):

Rubr. II.

Poz. 17. płace urzędników conceptowych z dodatkami pięcioletnimi 60.322 zł.

Poz. 18. płace urzędników rachunkowych z dodatkami pięcioletnimi 64.424 zł.

Poz. 19. płace urzędników kasowych z dodatkami pięciokrotnymi 19.230 zł.

Poz. 20/21. płace w oddziale sanitarnym 2.900 zł.

Poz. 22. płace w oddziale statystycznym 4.160 zł.

Poz. 23. płace w oddziale manipulacyjnym 24.174 zł.

Poz. 24. Płace w oddziale djurna; komisyja przedstawia preliminarzowe zgodnie z zeszłorocznym budżetem następujące cyfry:

a) djurna w oddziale koncepcyjnym 3.477 zł.

b) djurna w oddziale rachunkowym 3.500 zł.

c) djurna w oddziale statystycznym 2.375 zł.

d) djurna w oddziale manipulacyjnym 8.539 zł.

e) djurna i inne wydatki przy zarządzie pożyczki krajowej z r. 1893 4.155 zł.

f) djurna w oddziale rachunkowym z powodu złączenia funduszy szkolnych okręgowych z funduszem szkolnym krajowym 1.460 zł.

Suma pozycyi 24. 23.506 zł.

Poz. 25. zasługi 4.265 zł.

Poz. 26. emolumenta i dodatki osobiste 1.667 zł.

Poz. 27. remuneracye 5.950 zł.

Poz. 28. a) koszta podróży i dyety w ogóle 7.000 zł.

b) dla inspektora szpitali 400 zł.

Poz. 29. pensye i zaopatrzenia 28.741 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 17—29 zgodnie z wnioskiem komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 30. dary z łaski; — Wydział krajowy preliminarz w tej pozycji 580 zł.

Do tej pozycji odnosi się osobne sprawozdanie Wydziału L. s. 229. którym Wydział odnośnie do zeszłorocznej uchwały sejmowej zawiadamia o przeniesieniu sługi biurowego Szymona Wojciechowskiego w stan spoczynku, i stawia wniosek, aby mu przyznać, ze względu na długoletnią służbę i niezdolność do dalszej pracy, dożywotni dar z łaski w kwocie 198 zł. — Komisja zgadzając się z tym wnioskiem uprasza o jego uchwalenie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycję 30 z wnioskiem komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Dr. Skałkowski — (czyta):

Dalej wnosi komisja, w załatwieniu przydzielonych jej petycji, na przyznanie następujących jednorazowych darów z łaski:

L. s. 598. Waleryi Łopuszańskiej, wdowie po urzędniku, dodatek na wychowanie syna 100 zł.

L. s. 241. Józefie Orzechowskiej, wdowie po urzędniku, dodatek na wychowanie dzieci 100 zł.

L. s. 213. Emilii Sternalowej, wdowie po urzędniku, dodatek na wychowanie dzieci 100 zł.

L. s. 193. Rozalii Piotrowskiej, wdowie po dyetaryuszu 250 zł.

L. s. 191. Wandzie Dziubińskiej, wdowie po urzędniku kasowym 200 zł.

L. s. 707. Marcyannie Zakrzewskiej, wdowie po urzędniku 100 zł.

L. s. 185. Joannie i Leontynie Sapałaczyńskim, siostrom rewidenta rachunkowego Roberta Sapałaczyńskiego 200 zł.

L. s. 475. Zofii Kunisch, wdowie po zmarłym w r. 1894. protokoliście 150 zł.

L. s. 46. Maryi Baryckiej, wdowie po dyetaryuszu 150 zł.

L. s. 298. Wandzie Szymańskiej, wdowie po urzędniku 150 zł.

L. s. 239. Joannie Chrzanowskiej, wdowie po wicedyrektorze oddziału rachunkowego, dodatek z powodu choroby 200 zł.

L. s. 709. Karolinie Ploder, wdowie po dyetaryuszu 150 zł.

L. s. 351. Julii Kowalskiej, wdowie po dyetaryuszu 100 zł.

L. s. 457. Helenie Komaniewskiej, wdowie po dyetaryuszu 100 zł.

Suma wydatków w pozycji 30. 2.630 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 30., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Dr. Skałkowski (czyta):

Petycję L. 708. Maryi Pini, wdowy po dyetaryuszu, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i uwzględnienia, jeżeli okoliczności w tej petycji przytoczone zostaną udowodnione.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Dr. Skałkowski (czyta):

Nad petycjami L. 295. Albina Kiszulki i L. 710. Honoraty Sałamaszyńskiej wnosi komisja przejście do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Dr. Skałkowski (czyta);

Poz. 30. lit. aa. na pokrycie połowy kosztów stemplowych dekretów nominacyjnych 1.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu. (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 30 lit. aa. wydatków, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 31. lit. a) na wydawnictwo rozporządzeń krajowych 3.000 zł.

lit. b) na sprzęty 1.500 zł.

lit. c) potrzeby kancelaryjne 2.300 zł.

lit. d) druki książek i wzorów jako wydatek zwyczajny 2.500 zł. i w tej samej pozycji 1.100 zł. jako wydatek nadzwyczajny, z powodu złączenia okręgowych funduszków szkolnych z krajowym funduszem szkolnym.

lit. e) oprawa książek i druków jako wydatek zwyczajny 500 zł., i w tejże pozycji z powodów ad d. przytoczonych wydatek nadzwyczajny 400 zł.

lit. f) oświetlenie 1.500 zł.

lit. g) opał 3.000 zł.

lit. h) uzupełnienie biblioteki:

zakupno książek 800 zł.

oprawa książek i dzienniki 700 zł.

lit. i) rozmaite drobne wydatki 1.500 zł.

Suma wydatków pozycji 31. 18.800 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu. (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 31. zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Dr. Skałkowski (czyta);

Poz. 32. gmach krajowy:

a) płaca inspicjenta 300 zł.

b) płaca maszynisty i emolumenta 651 zł.

c) wynagrodzenie kominiarza 320 zł.

d) froterowanie i zapuszczanie podłóg 700 zł.

e) mycie podłóg 100 zł.

f) pompowanie wody 450 zł.

g) zgartywanie i wywóz śniegu 100 zł.

h) czyszczenie kloak 320 zł.

i) zabezpieczenie od ognia 260 zł.

k) podatki 150 zł.

l) utrzymanie skwerów 150 zł.

m) konserwacja gmachu jako wydatek zwyczajny 3.000 zł., w tej samej pozycji, jako wydatek nadzwyczajny na adaptacje 2.000 zł.

n) na restaurację kaloryferów jako jednorazowy wydatek nadzwyczajny 4.000 zł.

Suma wydatków pozycji 32. 12.501 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 32. lit. a) do n) w sumie 12.501 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Dr. Skałkowski (czyta):

poz. 33. zaliczki na płace jako wydatek zwyczajny 12.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 33. wydatków w kwocie 12.000 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca (czyta):

W tejże pozycji, w dziale wydatków nadzwyczajnych, w uwzględnieniu petycji zgodnie z wnioskami Wydziału, wnosi komisya na udzielenie następujących zaliczek:

1. Stanisławowi Chudzikiewiczowi 3.365 zł. spłacał w 180 ratach miesięcznych;

2. Aleksandrowi br. Lewartowskiemu 1.000 zł. spłacał w 120 ratach miesięcznych;

3. Wiktorowi Tyblewiczowi 800 zł. spłacał w 120 ratach miesięcznych.

Wszystkie te zaliczki mają być zabezpieczone policami, opiewającymi na Wydział krajowy.

Przy wypłacie tych zaliczek wszelkie dawniej udzielone, a jeszcze nie umorzone zaliczki mają być całkowicie spłacone.

Ponieważ zabezpieczeniem takich zaliczek, udzielonych urzędnikom Wydziału z funduszu krajowego, są police asekuracyjne, których ważność zawisła jest od regularnego opłacania premii, przeto komisya wnosi, aby polecić Wydziałowi krajowemu zarządzenie płacenia tych premii wprost przez kasę krajową do kasy Towarzystwa ubezpieczeń na rachunek osób, obowiązanych do opłacania premii.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje powyżej odczytane wnioski komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Dr. Skałkowski — (czyta):

Wreszcie została komisji udzielona petycja oficyałów oddziału rachunkowego, l. 917, domagająca się zrównania ich poborów z płacami rachunkowych oficyałów w służbie rządowej. Wydział krajowy tę petycję popiera, zauważając, że po uchwaleniu nowego etatu oficyałowie rachunkowi i kasowi są jedyną kategorią urzędników Wydziału, która w porównaniu z odpowiednią rangą służby rządowej jest pod względem swoich poborów upośledzoną. Różnica między poborami urzędników tej kategorii w służbie krajowej a płacą urzędników rządowych odpowiedniej rangi wynosi 60 zł., gdyż z posadą oficyała rachunkowego rządowego jest połączona płaca 900 zł. i dodatek aktywalny 240 zł., razem zatem 1.140 zł. a oficyałowi rachunkowi i kasowi w służbie krajowej pobierają tytułem płacy 900 zł. i tytułem dodatku aktywalnego 180 zł.,

różnica przeto na niekorzyść urzędników krajowych wynosi 60 zł.

Ponieważ jednak Wysoki Sejm nie zgodził się w ubiegłym roku na wnioski Wydziału krajowego, zmierzające do takiego zrównania płac, przeto komisya nie może proponować, aby Wysoki Sejm od swojego dopiero przed rokiem wypowiedzianego zapatrywania odstąpił i wnosi przejście do porządku dziennego nad rzezoną petycją.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Przystępujemy do rubr. III., Głos ma sprawozdawca p. Marchwicki.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (zaczyna czytać sprawozdanie do rubr. III. z aleg. 205).

P. Duklan Słonecki. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Podaje ten wniosek do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosków.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta): Komisya budżetowa wnosi:

W rubr. III. poz. 34. na koszt leczenia w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych 880.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubr. III. poz. 34., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

W załatwieniu petycji do l. 64. pani Maryi Zengtellerowej wdowy po śp. Łucyanie Zengtellerze prymaryuszu szpitala powszechnego w Nowym Sączu, Komisya budżetowa w częściowem uwzględnieniu wniesionej prośby wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przyznana reskryptem Wydziału krajowego z dnia 4. września 1894. l. 47.106 pani Maryi Zengtellerowej pensję emerytalną w kwocie 250 zł., podwyższa się w drodze łaski na 400 zł., nad prośbą zaś o podwyższenie dodatku na wychowanie dzieci przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

W załatwieniu petycji do L. 194. Tomasza Kramarczyka, gospodarza z Osieka, Komisya budżetowa w uwzględnieniu przytoczonych motywów wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu resztującą część w kwocie 55 zł. 28 ct. za leczenie Franciszka Domnika w szpitalu powszechnym w Białej, pokryć z funduszków krajowych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

W załatwieniu petycji do L. 711. wniesionej przez Waleryę Schmid, wdowę po rządcy szpitala powszechnego w Przemyślu, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przyznaje się pani Waleryi Schmid dar z łaski w kwocie 100 zł. i wstawia się do rubr. XVII. poz. 362. wydatków funduszu krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

W załatwieniu petycji gminy Kudryńce L. 630 o przyjęcie kosztów leczenia i utrzymania Katarzyny Korwinowej w powszechnym szpitalu we Wiedniu, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu poruczoną w petycji sprawę zbadać, zaradzić co należy, aby zapobiedz dalszemu wzrostowi kosztów leczenia i utrzymania Katarzyny Korwinowej w szpitalu we Wiedniu, oraz przedłożyć wnioski na najbliższej sesji sejmowej co do przyjęcia narosłych kosztów na ciężar funduszu krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

W załatwieniu petycji do l. s. 733 zarządu kasy chorych król. stoł. m. Lwowa, petycji do l. s. 760 komisji wykonawczej II. zjazdu kas chorych Galicyi, petycji do l. s. 734 powiatowej kasy chorych w Podgórzu a wreszcie petycji do l. s. 998 powiatowej kasy chorych w Tarnowie, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Powyższe petycje odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania, o ile żądanie petentów zmniejszenia ciężarów w ponoszeniu kosztów szpitalnych na mocy obowiązujących ustaw jest uzasadnionem — i przedłożenia odnośnego sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda,

rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Przystępujemy do rubr. IV. Sprawozdawca p. Goldmann ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Goldmann czyta (sprawozdanie do rubr. IV).

P. Duklan Słonecki. Wnoszę uwolnienie od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość) Wniosek jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosków.

Sprawozdawca p. Dr. Goldmann (czyta): Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubr. IV. Koszta szczepienia:

Poz. 35. utrzymanie i odświeżanie krowianki 12.200 zł.

Poz. 35 a) koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy 59.300 złr.

Suma rubryki IV. 71.500 zł.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Rubr. IV. poz. 35 i 35 a), zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte. — Następuje Rubr. V.

Sprawozdawca p. Dr. Goldmann (czyta):

Rubr. V. Wydatki sanitarne: poz. 36. $\frac{1}{3}$ część na lekarstwa dla epidemicznie chorych 4.000 złr.

poz. 37. Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz na subwencye na pokrycie wydatków na płace ponad 1% dodatku powiatowego 18.000 zł.

Suma rubr. V. 22.000 zł.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Rubr. V. poz. 36 i 37. zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte. Następuje Rubr. VI.

Głos ma sprawozdawca p. Barwiński.

Sprawozdawca p. Barwiński (zaczyna czytać sprawozdanie do rubr. VI. z alleg. 203.)

P. Duklan Słonecki. Wnoszę uwolnienie od czytania.

Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Proszę odczytać pozycje.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Komisya przedkłada Wysokiemu Sejmowi zgodnie z Wydziałem krajowym następujące wnioski:

Poz. 38. Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie 900 zł.

Poz. 39. Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach 300 zł.

Poz. 40. Dom ubogich i sierót w Krakowie 5.424 zł.

Poz. 41. Zakład św. Józefa dla osieroczonych chłopców w Krakowie 1.000 zł.

Poz. 42. Komitet ochronek w Krakowie 550 zł.

Poz. 43. Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie 500 zł.

Poz. 44. Towarzystwo Miłosierdzia pod gołym „Opatrności“ we Lwowie 1.200 zł.

Poz. 45. Zakład osieroconych dziewcząt im. ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu 500 zł.

Poz. 46. Zarząd towarzystwa weteranów z r. 1831 w Krakowie 2.700 zł.

Poz. 47. Komitet wykonawczy opieki weteranów z r. 1831 we Lwowie 1.800 zł.

Poz. 48. Zakład św. Józefa dla nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie 1.000 zł.

Poz. 49. Na utrzymanie rymanowskiej kolonii leczniczej 300 zł.

Poz. 50. Lecznica powszechna we Lwowie do rozporządzalności Wydziału krajowego po zasięgnięciu opinii Towarzystwa lekarskiego 1.000 zł.

Poz. 51. Kolonia lecznicza w Rabce na utrzymanie dzieci w lecznicy stały zasiłek roczny 300 zł.

Tem załatwione zostały petycje L. s. 391 Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia przy szpitalu w Nowosiólkach zahaleczynych w powiecie złoczowskim o subwencyę 600 zł. dla szpitala w Nowosiólkach, L. s. 271 Zakładu św. Józefa dla nieuleczalnych chorych i wyzdrowieńców we Lwowie o podwyższenie subwencji rocznej i o zapomogę na dobudowanie skrzydła.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. od 38. do 51. włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Do tej rubryki odnoszą się jeszcze petycje:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 51 a). Załatwiając petycyę Dyrekcyi galic. Stowarzyszenia opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie o zasiłek na cele Towarzystwa Ls. 238 przyznaje się jednorazowy datek na cele pomienionego Stowarzyszenia 100 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 51 a), zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 51 b). Załatwiając petycyę komitetu I. krajowej kolonii leczniczej w Rymanowie Ls. 203 przyznaje się temuż na dokończenie budowy domu i na wewnętrzne urządzenie jednorazowy datek 300 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda,

rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 51 b, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją pp. Ekonomek mających opiekę nad ochronką w Tarnopolu (ls. 205) o zasiłek na cel budowy nowej ochronki przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją dam dobroczynności w Śniatynie Ls. 395 o subwencję dla ochronki SS Felicyanek w Śniatynie przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść (Większość.) Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 51 c). Załatwiając petycję Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie (Ls. 506) przyznaje się na rozszerzenie „Domu pracy“ jednorazowy datek 300 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 51 c), zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 51 d). Załatwiając petycję Zakładu św. Elżbiety dla sierót w Krakowie na Kazimierzu pod zarządem SS. Miłosierdzia (l. 566/470) przyznaje się jednorazowy datek 100 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 51 d), zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 51 e). Załatwiając petycję Towarzystwa opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie Ls. 657 przyznaje się jednorazowy datek 100 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje tę petycję, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 51 f). Załatwiając petycję Instytutu ruskiego dla dziewcząt sierót w Przemyśle Ls. 665 o subwencję na dokończenie domu dla

Instytutu przyznaje się jednorazowy zasiłek 300 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 51 f), zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 51 g). Załatwiając petycję Towarzystwa wzajemnej pomocy diaków gr. katol. archidiecezyi lwowskiej (Ls. 666/556) o subwencję, przyznaje się jednorazowy datek 100 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje petycję 51 g), zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 51 h). Załatwiając petycję S. Elenteryi Czech Zgromadzenia św. Karola Boromeusza w Wielkich Oczach (Ls. 42) o zasiłek dla ochronki na dokończenie wewnętrznego urządzenia ochronki, przyznaje się tejże jednorazowy datek 200 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 51 h), zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Towarzystwa ochronki dziewcząt sierót w Stanisławowie (Ls. 346) o subwencję w kwocie 300 zł. przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, a zarazem sumę rubryki VI. w kwocie 18.947 zł., raczy rękę podnieść (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Przystępujemy do rubryki VII. poz. 52, 55—62, 73—86, 88—103. Głos ma jako sprawozdawca p. Paszkowski.

Sprawozdawca p. Paszkowski (zaczyna czytać sprawozdanie do rubr. VII. z aleg. 203.)

Sekretarz p. Duklan Słonecki. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Upraszam o odczytanie poszczególnych pozycji.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

A. Wydatki stałe:

Poz. 52. Akademia umiejętności w Krakowie:

a) zasiłek stały 26.000 zł.

b) zasilek na utrzymanie wyprawy naukowej, pracującej pod kierunkiem profesora Dra Smolki w archiwum watykańskim, 3 cia rata z trzechlecia 1892/93—1894/95 1.500 zł.

c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem 2.500 zł.

razem 30.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje sumę tej pozycji w kwocie 30.000 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 55. Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł. — 7 200 zł.

Poz. 56. Zakład głuchoniemych we Lwowie:

a) na stypendya dla 70 wychowanków 8.400 zł.

b) na utrzymanie zakładu 500 zł.

razem 8.900 zł.

Poz. 57. Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie 400 zł.

Poz. 58. Zakład ciemnych we Lwowie 2.000 zł.

Poz. 59. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół” we Lwowie 1.000 zł.

Poz. 60. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół” w Krakowie 500 zł.

Poz. 61. Dla Towarzystw gimnastycznych „Sokół” na prowincyi, oraz ruskiego Towarzystwa „Sokół” we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego 800 zł.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Tem samem załatwia się petycje L. s. 36, 261, 262, 315, 320, 321, 332, 388, 344, 502, 655, 778, 889, 939 i 1048, przyczem zauważa komisya, iż petycje powyższe o ile dotyczą zasileków na budowę własnych budynków uwzględnić nie mogły.

Poz. 62. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XVII. rata umorzenia pożyczki 100.000 zł., na budowę gmachu 7.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 55 do 62 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 73. Na subwencje dla internatów do rozporządzenia Wydziału krajowego 4.400 zł.

(Jak w r. 1894 wskutek uchwały Wys. Sejmu z d. 16. lutego 1894 r.)

Tem samem załatwione zostają petycje L. s. 161, 272, 276, 330, 896, 1081 i 1097.

Poz. 74. Internatowi ks. Zmartwychwstańców we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego 4.500 zł.

(Jak corocznie od r. 1886).

Poz. 75. Ks. Siemaszki Kazimierza dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczo-

nych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie 700 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 73, 74 i 75, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 76 a) na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich 2.000 zł.,

b) na wydawnictwo ruskich książek szkolnych 4.200 zł.

razem 6.200 zł.

Poz. 77. Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego 3.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 76 a) i b), tudzież poz. 77, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycje: Tadeusza Rychtera (L. s. 578), Jana Kazimierza Olpińskiego (L. s. 600), Tytusa Romańczuka (L. s. 706), Jana Trusza (L. s. 719), Ireny Serdównej L. s. 741), Władysława Maślakiewicza (L. s. 788), Mieczysława Wierszylowskiego (L. s. 832), Józefa Mahofera (L. s. 834), Władysława Skibińskiego (L. s. 863), Feliksa Wygrzywalskiego (L. s. 933), Władysława Rossdorfera (L. s. 991), Marcina Gużkowskiego (L. s. 992), Piotra Wójtowicza (L. s. 1067) i Teofila Terleckiego (L. s. 1073).

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Nad petycjami Konstantego Dzbańskiego (L. s. 427) i Eugeniusza Biłckiego (L. s. 715) przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 78. Dla fundacyi „Macierz polska” na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych 5.000 zł

(Jak corocznie od r. 1892.)

Poz. 79. Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studjom w szkole operacyjnej 500 zł.

(Jak corocznie od r. 1883.)

Poz. 80. Towarzystwo oświaty ludowej we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego 1.000 zł (Jak corocznie od r. 1891.)

Tem samem załatwioną zostaje petycja L. s. 277.

Poz. 81. Towarzystwo oświaty ludowej w Krakowie do rozporządzenia Wydziału krajowego 1.000 zł.

(Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego jak w r. 1894.)

Poz. 82. Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego 1.500 zł.

Tem samem załatwione zostały petycje Towarzystw „Gwiazda“ w Zaleszczykach (L. s. 204), Lwowie (L. s. 442), Gródka (L. s. 499), Tarnowie (L. s. 649), Przemyślu (L. s. 650), Jarosławiu (L. s. 651), Krakowie (L. s. 751), Brodach (L. s. 890), Tarnopolu (L. s. 969), Stanisławowie (L. s. 1049) i Kołomyi (L. s. 1092); Towarzystwa rzemieślników „Zoria“ we Lwowie (L. s. 316); Stowarzyszeń katolickiej młodzieży rękodzielniczej „Praca“ w Krakowie (L. s. 393) i „Skala“ we Lwowie (L. s. 500); wreszcie Stowarzyszenia młodzieży rękodzielniczej i przemysłowej „Ojczyzna“ w Tarnowie (L. s. 813), Towarzystwa wzajemnej pomocy rękodzielników i przemysłowców „Rodzina“ we Lwowie (L. s. 893) i Stowarzyszenia izrael. rękodzielników „Jad Charuzim“ we Lwowie (L. s. 941).

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycyę 78. włącznie do 82. wraz z wnioskiem komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 83. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie na lwowską kolonię wakacyjną 200 zł.

Poz. 84. Tenże na pokrycie kosztów walnego zebrania 200 zł.

Poz. 85. Kolegium profesorów szkoły politechnicznej we Lwowie na wydawnictwo biblioteki politechnicznej, II ga rata z subwencji 5.000 zł. rozłożonej na lat 10 — 500 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycyę 83, 84 i 85, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 86. Wydawnictwo dzieł ludowych we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego 1.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycyę 86. zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 88. Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“ 500 zł.

Poz. 89. Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ 1.000 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. s. 399.

Poz. 90. Zasiłek dla czasopisma „Kosmos“ 400 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja L. s. 283.

Poz. 91. Zasiłek dla ruskiej gazety „Uczytel“ do wypłaty ruskiemu Towarzystwu pedagogicznemu we Lwowie 500 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. s. 274.

Poz. 92. Dla Towarzystwa „Proświta“, na wydawnictwo dzieł ludowych 2.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycyę 88—92 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 93. Ks. Dżułyński grecko katolicki proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie „Posłannik“ i „Książeczki misyjne“ do rozporządzenia Wydziału krajowego 400 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. s. 436.

Poz. 94. Towarzystwo oświaty ludowej w Tarnowie 100 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. s. 329.

Poz. 95. Towarzystwo historyczne we Lwowie na tegoż wydawnictwa 700 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. s. 398.

Poz. 96. Ryczałt na zasiłki dla burs, mieszczących ubogą młodzież polską i ruską 4.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu. (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycyę 93—96, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

W ten sposób załatwione zostają petycje:

Bursy św. Onufrego w Jarosławiu (L. s. 35), Bursy imienia Kościuszki w Nowym Sączu (L. s. 156), Bursy św. Jana Chrzeciela w Drohobyczu (L. s. 159), Bursy imienia ś. p. ks. Dymnickiego w Rzeszowie (L. s. 160), Bursy Archanioła Michała w Kołomyi (L. s. 206), zarządu instytutu dla dziewcząt pp. Bazylianek we Lwowie (L. s. 267), ruskiej Bursy w Tarnopolu (L. s. 313), Bursy imienia Jakubowicza w Brzeżanach (L. s. 389), Bursy w Przemyślu (L. s. 390), Bursy imienia Stefana Batorego w Wadowicach (L. s. 660), Bursy polskiej w Kołomyi (L. s. 724), Bursy imienia Kraszewskiego w Stanisławowie (L. s. 814), Bursy św. Mikołaja w Przemyślu (L. s. 836) i Towarzystwa Bursy w Samborze (L. s. 843).

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Paszkowski czyta:

Poz. 97. Dla stowarzyszeń akademickich ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego 800 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycję 97., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca czyta:

Tem samem załatwione zostają petycje: Towarzystwa „Bratniej pomocy słuchaczy politechniki lwowskiej“ (L. s. 38), Towarzystwa Biblioteki słuchaczy prawa we Lwowie (L. s. 264), Akademickiego Towarzystwa „Watra“ we Lwowie (L. s. 265), Towarzystwa „Rustan“ we Lwowie (L. s. 268), Towarzystwa Bratniej pomocy słuchaczy wszechniczy lwowskiej (L. s. 661), Towarzystwa „Gromada“ w Wiedniu (L. s. 668) i przytuliska w Wiedniu (L. s. 812 i 1089).

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu?

P. Leon hr. Piniński: Proszę o głos?

Marszałek. P. Piniński ma głos.

P. Leon hr. Piniński. Pozwolę sobie przerwać na chwilę spokój panujący przy uchwalaniu poszczególnych pozycji budżetu i postawię wniosek odnoszący się do poz. 97.

Ryczałt 800 zł. dla wszystkich towarzystw tu wymienionych jest niewątpliwie bardzo mały. Są to towarzystwa mające na celu właściwie dobroczynność i popieranie ubogiej młodzieży. Między nimi jednak jest i towarzystwo biblioteki słuchaczy prawa, które ma odmienne cele, zdaje mi się, nie powinno być tu wliczone, a które z tego ryczałtu albo nie, lub niewystarczającą kwotę dostanie. Towarzystwo to jest bardzo pożyteczne, bo ułatwia młodzieży nabywania podręczników do kształcenia się w zawodzie prawniczym, publikuje skrypta i dzieła, które za podręczniki mogą służyć. Jeżeli uwzględnimy, że bardzo wiele tego rodzaju towarzystw pobiera subwencję, sądzę byłoby uzasadnionem, aby odrębną przyznać subwencję temu towarzystwu. Stawiam więc wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić poz. 97. a. dla „Towarzystwa Biblioteki słuchaczy prawa“ subwencją w kwocie 200 zł.

Marszałek. Żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Głos ma p. Sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Paszkowski. Będąc związany uchwałami komisji budżetowej muszę obstawać przy jej wnioskach, ale osobiście bar-

dzo mi przyjemnie przychylić się do wniosku p. hr. Pinińskiego, a sądzę, że i komisja gdyby była poinformowana tak jak się to dziś stało, byłaby prawdopodobnie datek osobny dla Towarzystwa Biblioteki słuchaczy prawa uchwaliła.

Marszałek. Przystępujemy do głosowania. Naprzód podaję wniosek komisji pod głosowanie. Kto przyjmuje wniosek komisji z opuszczeniem słów Towarzystwa Biblioteki słuchaczy prawa we Lwowie L. s. 264. zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Kto przyjmuje wniosek p. Pinińskiego, aby dodatkowo wstawić jako poz. 97. a) dla Towarzystwa Biblioteki słuchaczy prawa we Lwowie kwotę 200 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca czyta:

Nad petycjami Towarzystwa bratniej pomocy słuchaczy politechniki lwowskiej o subwencję na wycieczki naukowe i Rektoratu politechniki o to samo (L. 37 i 263.) Czytelnia akademickiej we Lwowie (L. 501.), Towarzystwa rygorozantów, praktykantów conceptowych i auskultantów we Lwowie (L. 592.), wreszcie związku koleżeńskieg byłych seminarzystek i nauczycielek we Lwowie (L. 838.), przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 98. Towarzystwu imienia Adama Mickiewicza, na wydawnictwa 400 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. 397.

Poz. 99. Dla szkoły Sióstr Felicjanek w Uhnowie 300 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. 656.

Poz. 100. Barwiński Aleksander, na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej we Lwowie 500 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. 343.

Poz. 101. Towarzystwo imienia Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwo dzieł naukowych ruskich 1000 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. 602.

Poz. 102. Czasopismo dla dzieci „Dzwinek“ 100 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. 275.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycję

98—102 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 103. a) Ks. Cyryl Sielecki, greckokatolicki proboszcz w Żużlu na nowicyat Sióstr służebniczek ruskich do rozporządzenia Wydziału krajowego 100 zł.

Poz. 103. b) Stowarzyszenie głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie 100 zł.

Tem samem są załatwione petycyje L. s. 301., 612.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje te pozycye, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 103. c) Wydawnictwo starodawnych prawa polskiego pomników, subwencya wypłacalna za pośrednictwem Akademii umiejętności w Krakowie 1500 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu?

P. Chrzanowski. Proszę o głos

Marszałek. P. Chrzanowski ma głos.

P. Chrzanowski. Wysoka Izbo! W petycyi wniesionej do Wys. Sejmu, profesorowie Uniwersytetu lwowskiego Dr. Balzer i dr. Abraham, oraz profesorowie uniwersytetu krakowskiego dr. Piekosiński i dr. Ulanowski, będący członkami komisji prawniczej przy Akademii umiejętności w Krakowie, prosili o wyznaczenie subwencji stałej 3.000 zł. na wydawnictwo źródeł i pomników dawnego prawa polskiego i o wypłacanie tej rocznej subwencji na ręce Akademii umiejętności do rozporządzenia komisji prawniczej tejże Akademii na cel właśnie wskazany.

Komisya budżetowa wnosi o uchwalenie tylko jednorazowej subwencji na bieżący rok w kwocie 1.500 zł.

Jakkolwiek jestem członkiem komisji budżetowej, jednak zastrzegłem sobie na jej posiedzeniu prawo postawienia wniosku, aby wyznaczyć przynajmniej po 2.000 zł. rocznie na ten cel, co najmniej przez 4 lata. Krótko uzasadnię swój wniosek. Naród polski w dawnych wiekach, gdy okoliczne narody były jeszcze w stanie prawie barbarzyństwa, posiadał bardzo wysoko rozwinięte ustawodawstwo, które w porównaniu z ową epoką, chlubić mu przynosi. Wydanie zabytków tego ustawodawstwa polskiego, które się następnie w 16 i 17 wieku pięknie rozwinęło, nietylko byłoby jednym z dowodów, okazujących światu, jak wysoko nasz naród stał w cywilizacji, ale rozjaśniłoby tok życia politycznego naszego narodu i wewnętrzne stosunki jego społeczne i ekonomiczne. Te zabytki i pomniki prawa polskiego nie są dotychczas zebrane i wydane. Nie tylko nie są dotąd wydane zabytki najdawniejszego prawa polskiego w średnich wiekach, których część zebrała już wspomniana komisya prawnicza, ale

nawet ustawy i konstytucye uchwalane przez sejmy walne, nie są wydane w całym komplecie i według autentycznych tekstów.

Albowiem tak zwane „Volumina legum“ nie są kompletnym zbiorem ustaw i konstytucyj uchwalonych przez sejmy walne polskie. Nie wydano zaś dotychczas wcale uchwał sejmików generalnych i sejmików różnych ziem polskich t. zw. „laudów“, lecz komisya prawnicza przy Akademii umiejętności zgromadziła znaczny zbiór mianowicie uchwał sejmików ziemi krakowskiej, sandomierskiej, oświęcimskiej i innych. Należy także zgromadzić wydane statuta prowincjonalnych i dycezyalnych synodów. Znaczne są także zabytki polskiego prawa gminnego i włościańskiego, które można jeszcze teraz zebrać z ksiąg gromadzkich i z inwentarzy gromadzkich; a z każdym rokiem wiele ich ginie.

Sądzę, że Wysoki Sejm z tego krótkiego szkicu przekonał się, jak ważnem dla całego narodu naszego, jak użytecznem i jak wielkich rozmiarów dziełem jest zebranie i wydanie źródeł, zabytków i pomników prawa polskiego. Dzieło to podjęła komisya prawnicza, Akademii umiejętności, w której imieniu wymienieni czterej profesorowie Uniwersytetu lwowskiego i krakowskiego wnieśli petycję. To wydawnictwo rozpoczął już przed 40 laty śp. Antoni Zygmunt Helcel w Krakowie, a śp. Wacław Maciejowski w Warszawie; potem zostało przerwane; zaś od lat kilku na nowo podjęte przez wspomnianą tylokrotnie komisye prawniczą. Członkowie tej komisji nie szczędząc własnej bezinteresownej pracy, wydatki na druk i papier, na szukanie zabytków pokrywali małą kwotą 750 zł. wyznaczaną corocznie przez Akademię umiejętności z jej dotacyi szczupłej w porównaniu z wielkim zakresem czynności tej Akademii i z licznymi zadaniami, które Akademia spełnia. Ten niewielki zasiłek roczny, jaki Akademia jest w możności dawać na wydawnictwo źródeł i zabytków prawa polskiego, jest nie wystarczający i podający petycję przedstawiają, że musieliby przerwać wydawnictwo, gdyby nie otrzymali subwencji od kraju i upraszają Wys. Sejm, aby wyznaczył stałą subwencye roczną 3.000 zł. Ja wnoszę, aby Wys. Sejm wyznaczył przynajmniej po 2.000 zł. rocznie przez 4 lata. Komisya budżetowa zaproponowała tylko zasiłek jednorazowy na r. b. w kwocie 1.500 zł. Może komisya uczyniła to w tej nadziei, że Sejm następnie w roku przyszłym zasiłek ten ponowi. Ależ Wys. Sejm zważy, czyż wydawnictwo tak wielkie można systematycznie rozłożyć i pomyślnie prowadzić, jeżeli na pewną liczbę lat nie ma wydawnictwo zapewnionych funduszków. Dlatego przedkładam wniosek, aby przynajmniej na lat cztery zapewnić wydawnictwu subwencye po 2.000 zł. rocznie.

Wniosek mój brzmi: (czyta).

1. Sejm wyznacza na lat cztery: 1895, 1896, 1897 i 1898 r. po 2.000 zł. rocznie jako zasiłek

na wydawnictwo źródeł i pomników prawa polskiego.

2. Ten zasiłek po 2.000 zł. wypłacać ma corocznie Wydział krajowy za pośrednictwem Akademii umiejętności w Krakowie, komisji prawniczej tejże Akademii.

3. W rubryce VII. wydatków na r. 1895 zamieszcza się jako zasiłek roczny na wydawnictwo źródeł i pomników prawa polskiego kwotę 2.000 zł.

(Mówi). Czynię tu uwagę, że ponieważ ten zasiłek jest roczny a nie jednorazowy, przeto winien być zamieszczony nie między zasiłkami jednorazowymi.

Któż, jeżeli nie Sejm galicyjski, może dzisiaj w zastępstwie całego narodu, dać urzędową opiekę i pomoc wydawnictwu mającemu na celu uchronienie od zagłady i zatracenia bogate zbiorytki pracy ustawodawczej minionych pokoleń polskiego narodu. W tym przekonaniu odzywam się do Sejmu i sądzę, że ten obowiązek Sejm spełni.

P. Dr. Zoll. Proszę o głos.

Marszałek. P. Dr. Zoll ma głos.

P. Dr. Zoll. Wysoka Izbo! Po przemówieniu posła Chrzanowskiego poczuwam się i ja do obowiązku dorzucić kilka słów w sprawie obecnie w Wysokiej Izbie poruszanej a to jako przewodniczący komisji prawniczej Akademii umiejętności w Krakowie, która tak wnioskiem komisji, jak i wnioskiem Szanownego posła Chrzanowskiego jest żywo interesowaną. Wiadomo Panom, co zresztą stwierdził tu szanowny poseł Chrzanowski, że komisya powyższa wytknęła sobie jako główne zadanie zbieranie wszelkich materyałów, odnoszących się do historii prawa polskiego, i wydała już cały szereg tomów które są dalszym ciągiem wiekopomnej pracy śp. Antoniego Zygmunta Helzla, o której wspominał poseł Chrzanowski. Z mojej strony mogę dodać, że w tej chwili są na ukończeniu nowe 4 tomy, które niebawem zostaną drukiem ogłoszone.

Największy udział w tej pracy, jak również w szkrętnem wyszukiwaniu materyałów ze wszystkich stron ziem polskich bierze profesor Ulanowski z Krakowa, w czem mu jest bardzo pomocnym profesor Balzer ze Lwowa. Jednakże mimo hojnego wyposażenia, jakiego doznaje Akademia umiejętności ze strony Wysokiego Sejmu, komisya jej prawnicza skutkiem licznych i coraz bardziej się mnożących publikacji Akademii, rozporządza tak małymi funduszami, że nie jest w stanie wydać wszystkich tych materyałów, które są już w jej ręku i każdej chwili mogłyby być oddane do druku. Otóż to jest przyczyna, która spowodowała petentów do udania się wprost do Wysokiej Izby z prośbą o wyznaczenie na ten cel osobnej subwencji.

Czem się te materyały dla historii prawa w ogólności, a dla historii prawa polskiego,

w szczególności, o tem szerzej mówić nie będę, bo ani miejsce, ani czas po temu, zresztą do tknął tego już szan. poseł Chrzanowski; z mojej strony tyle tylko dodam, że w materyałach tych tkwi jeden z najważniejszych czynników cywilizacyjnych epoki, z której pochodzą i że na materyały te coraz więcej uwaga całego uczonego świata prawniczego jest zwróconą. To też jako przewodniczący komisji prawniczej Akademii żywą wdzięcznością przejęty jestem dla komisji budżetowej, że w zrozumieniu powyższych celów wstawiła kwotę 1.500 zł. na tak pożyteczne wydawnictwo. Z drugiej strony jak najgoręcej muszę także poprzeć wniosek posła Chrzanowskiego, albowiem kwota uchwalona przez komisję budżetową nie wystarcza na ogłoszenie tych nawet materyałów, które już są do druku przeznaczone. A muszę jeszcze nadmienić, że w prywatnych rękach znajdują się nieraz materyały niesłychanie ważne, których odczytanie z każdym dniem staje się trudniejszym, mogą być niechybnie dla nauki zgubione. Upraszam przeto Wysoką Izbę, aby raczyła przyjąć nie tylko wniosek komisji, ale i poprawkę posła Chrzanowskiego.

Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Dr. Paszkowski. Wysoka Izbo! Komisya budżetowa bynajmniej nie zapoznawała ważności celów, dla których wymienieni profesorowie prosili o subwencyą, mianowicie potrzeby wydawania zbiorytków prawa polskiego, które w znacznej części znajdują się w takim stanie, że spóźnione wydawanie mogłoby grozić zupełną ich zaturą. Jednakże jeżeli komisya wstawiła kwotę 1.500 zł. jednorazowo, to tylko dlatego, że wydawnictwo to ma charakter przejściowy, otóż sądziła, że tego rodzaju zasiłek powinien być w drugim dziale pomieszczony, w którym są wydatki jednorazowe. Oświadczam, że komisya zgadza się aby subwencya przez 4 lata była płacona tylko nie zgadza się na kwotę. Wydawnictwo może liczyć na pomoc Akademii umiejętności, więc komisya sądzi, że kwota 1.500 zł. powinna najzupełniej wystarczyć. Obsta je zatem przy kwocie 1.500 przyznając ją na 4 lata.

P. Chrzanowski. Proszę o głos.

Marszałek. Ale tylko pod względem formalnym udzielam głosu posłowi Chrzanowskiemu.

P. Chrzanowski. Ponieważ sprawozdawca komisji zgodził się na mój wniosek, aby Sejm wyznaczył zasiłek wydawnictwu nie jednorazowo, jak to wnosił, ale na lat cztery po 1500 zł. co obecnie p. Sprawozdawca imieniem komisji wnosi, przeto modyfikuje mój wniosek co do kwoty, aby zasiłek roczny był po 1500 zł. przez cztery lata.

Marszałek. Podaję tedy pod głosowanie ten wniosek. Kto przyjmuje pożyczkę 103 c. z sumą 1.500 zł. na lat cztery, rączy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Poz. 103. d) Komitet budowy domu słuchaczy lwowskiej politechniki, na budowę domu 500 zł.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do Ls. 40.

Poz. 103. e) Towarzystwo ruskie szkolna pomoc (szkilna pomoc) w Kołomyi 100 zł

Poz. 103. f) Towarzystwo ruskie szkolna pomoc (szkilna pomoc) we Lwowie 100 zł.

Tem samem załatwione zostają petycje do Ls. 207. i 837.

Poz. 103. g) Julian Nasalski z Kołomyi na wydawnictwo biblioteki dla ruskiej młodzieży 100 zł

Tem samem załatwioną zostaje petycja do Ls. 437.

Marszałek. Podaję naprzód pod głosowanie pożyczkę: 103. d), 103. e), 103. f) i 103. g) Kto je przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Paszkowski (czyta):

Nad petycjami gal. Towarzystwa ochrony zwierząt o subwencję na wydawanie Miesięcznika (Ls. 199.). Związku polskich gimnastycznych Towarzystw sokolskich o subwencję na wydawnictwo podręczników do gimnastyki (Ls. 260.), Zygmunta Sarneckiego o subwencję dla czasopisma ilustrowanego „Świat“ (Ls. 458.), Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie o subwencję na wydawnictwo „Biblioteki dla starszej młodzieży szkolnej“ (Ls. 512.), ks. Ludwika Bikowskiego o subwencję na budowę kaplicy i służebniczki (Ls. 722.), Janiny Sedlaczówny o subwencję na czasopismo dla kobiet „Przedświt“ (Ls. 746.), Wydziału Towarzystwa filologicznego „Eos“ (Ls. 860.), wreszcie Rektoratu c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie o ustanowienie z funduszy krajowych 20 stypendyów po 300 zł. dla słuchaczy c. k. szkoły politechnicznej (Ls. 997.), przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu?

P. Dr. Marchwicki. Proszę o głos Marszałek. P. Marchwicki ma głos.

P. Dr. Marchwicki. Wysoki Sejmie! Związek polskich towarzystw gimnastycznych wniósł petycję o subwencję, a referent komisji budżetowej po zbadaniu sprawy postawił wniosek, żeby udzielić 300 zł. Wniosek jednak nie uzyskał większości. Ze względu jednak, że w języku polskim nie posiadamy takiego podręcznika; ze względu, że wydanie takiego podręcznika będzie tylko logicznym następstwem opieki, jaką Wydział krajowy otacza towarzystwa gimnastyczne,

podnoszę wniosek referenta, i proszę, żeby Wysoki Sejm raczył uchwalić poz. 103. h) Związkowi polskich Towarzystw sokolskich petycja Ls. 260. na wydawnictwo podręczników do gimnastyki 300 zł.

Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, głos ma p. Sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Dr. Paszkowski. Wys. Izbo! Sprawozdawca znajduje się w bardzo trudnem położeniu, bo musi występować przeciwko wnioskowi, który sam w komisji postawił. Mogę wskazać jako jedyny powód odmowy ten, że komisja nie uważała, żeby doniosłość owego podręcznika była tak ważną, aby obciążać budżet kwotą 300 zł. Ponieważ wobec coraz liczniej wznagających się żądań na różne cele należące do rubryki VII. komisja, które są równie pożyteczne, komisja zmuszona była kierować się oszczędnością i dlatego tylko tę petycję odrzuciła.

Marszałek. Kto przyjmuje wniosek p. Marchwickiego, aby wstawić do budżetu jako nową pożyczkę 103. h) dla Towarzystw polskich sokolskich na wydawnictwo podręczników do gimnastyki kwotę 300 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Kto przyjmuje wniosek komisji:

Nad petycjami gal. Towarzystwa ochrony zwierząt o subwencję na wydawanie Miesięcznika (Ls. 199.), Zygmunta Sarneckiego o subwencję dla czasopisma ilustrowanego „Świat“ (Ls. 458.), Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie o subwencję na wydawnictwo „Biblioteki dla starszej młodzieży szkolnej“ (Ls. 512.), ks. Ludwika Bikowskiego o subwencję na budowę kaplicy i służebniczki (Ls. 722.), Janiny Sedlaczówny o subwencję na czasopismo dla kobiet „Przedświt“ (Ls. 746.), Wydziału Towarzystwa filologicznego we Lwowie o subwencję na wydawanie czasopisma filologicznego „Eos“ (Ls. 860.), wreszcie Rektoratu c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie o ustanowienie z funduszy krajowych 20 stypendyów po 300 zł. dla słuchaczy c. k. szkoły politechnicznej (Ls. 997.), przechodzi się do porządku dziennego, zechce rękę podnieść. (Większość) Wniosek jest przyjęty. Poz. 53. jest już uchwaloną.

Marszałek. Poz. 53. Rada szkolna krajowa — na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego, w myśl uchwały sejmowej z dnia 28. stycznia 1895 r. 1,835.549 zł.

Następuje: Poz. 54.

Sprawozdawca JE. p. Dr. Stanisław hr. Badeni w zastępstwie p. Włodzimierza Koźłowskiego ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Dr. Stanisław hr. Badeni (zaczyna czytać sprawozdanie o poz. 54. z aleg. 203).

Sekretarz p. Duklan Słonecki. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Wydatki.

Rubr. I. Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek 7.500 zł.

Rubr. II. Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek 127.035 zł.

Rubr. III. Pensye dla wdów po nauczycielach 50.313 zł.

Rubr. IV. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach 14.052 zł.

Rubr. V. Odprawy i kwartały pozgonne 9.040 zł.

Rubr. VI. Zwroty z interkalaryów zł.

Rubr. VII. Zwroty z wkładek emerytalnych 940 zł.

Rubr. VIII. Koszta zarządu 50 zł.

Rubr. IX. Rozmaite wydatki.

Suma wydatków 208.930 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubrykę wydatków w kwocie 208.930 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Dochody.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów 1.340 zł.

Rubr. II. Datki stałe z krajowego funduszu szkolnego 12.800 zł.

Rubr. III. Zapisy i darowizny zł.

Rubr. IV. Interkalarya od opróżnionych posad 16.683 zł.

Rubr. V. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek 56.686 zł.

Rubr. VI. Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej 11.337 zł.

Rubr. VII. Rozmaite przychody — zł.

Suma dochodów 98.846 zł.

W porównaniu z sumą wydatków 208.930 zł. okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego 110.084 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki dopiero co odczytane w kwocie 98.846 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław hr. Badeni czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić wstawić niedobór do pokrycia pod Rubr. VII. poz. 53. funduszu krajowego w kwocie 110.084 zł.

Marszałek. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Przystępujemy do rubryki VII. pozycje 63 do 72 i pozycja 87. Sprawozdawca Stanisław hr. Badeni ma głos.

Sprawozdawca Stanisław hr. Badeni (czyta):

Komisya budżetowa wnosi:

Poz. 63. Teatr polski w Krakowie do rozporządzalności Wydziału krajowego 8.000 zł.

Poz. 64. Budowa teatru w Krakowie II. i III. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 150.000 zł. zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa 7.500 zł.

Poz. 65. Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzalności Wydziału krajowego:

a) dramat i komedia 14.200 zł.

b) opera polska 10.000 zł.

Razem 24.200 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Do głosu zapisany jest co do tych pozycji p. Kramarczyk. Udzielam mu głosu.

P. Kramarczyk. Jakie wobec tej rubryki zająłem stanowisko przy pierwszym wstąpieniu do Wysokiej Izby, zdaje mi się, że dziś powtarzać nie potrzebuję. I dziś po sześcioletnim okresie pracy naszej sejmowej ani na włos nie zmieniłem pod tym względem mojego zapatrywania. Nie występuję nigdy przeciw temu, co może podnieść moralną wartość naszą narodową, ale jestem nieprzyjacielem wszystkiego złego, co moralną stronę naszą obniżyć może. Nie przesądzam, że teatr jest potrzebny dla podniesienia sztuki polskiej, ale wiem obok tego, że w teatrze wiele rzeczy odgrywa się takich, które źle wpływają na moralną stronę młodzieży naszej. Powiadacie panowie, że do teatru tylko publiczność z wiekiem odpowiednim uczęszczać może, ja stoję na tem samem stanowisku, ale kiedykolwiek miałem sposobność zwiedzić choćby przypadkowo teatr we Lwowie lub Krakowie, spotykało mnie zawsze coś takiego, co nigdy nie licowało z mojem przekonaniem, i zawsze wynosiłem wrażenie tego rodzaju, że moralna strona wiele cierpiała na tem. Jeżeli wotujemy grosz publiczny na podniesienie sztuki, to ja nigdy nie będę się temu sprzeciwiał ale chciałbym, aby przez ten grosz publiczny nie podnoszono nigdy tego, co może obniżyć wartość moralną młodzieży naszej.

Dlatego, jeżeli zabrałem dziś głos w tej Izbie, to nie dlatego, aby postawić wniosek na obniżenie tej rubryki, ale dlatego, żeby to stanowisko, na jakim po raz pierwszy stanąłem, dosadnie dzisiaj zaznaczyć.

Postawiłbym jeszcze raz ten wniosek, jaki w poprzednich latach stawiałem, ale nie mam nadziei, żeby się utrzymał, mianowicie, żeby dzieci niżej lat 15 do teatru nie chodziły, ale mam nadzieję, że jeżeli tak dobitnie zaznaczam stanowisko moje, to może się rozwiązać szersza dyskusya. Może moje przekonanie wnika w serca szanownych panów, i może ktoś inny zechce pod tym względem głos zabrać i poprzeć mnie w tej sprawie. Jeżeliby taki wniosek wyszedł z łona poważniejszych osób, to natenczas miałbym nadzieję, lepszego rezultatu.

P. hr. Raczyński. Proszę o głos.

Marszałek. P. Raczyński ma głos.

P. hr. Raczyński. Nie sędzę, aby wniosek p. Kramarczyka mógł się utrzymać w tej Izbie, szanowny poseł Kramarczyk od szeregu już lat zabiera głos w sprawie uczęszczania młodzieży do teatrów, mimo niezupełnie przychylnego przyjęcia, jakiego w tej materii w Wysokim Sejmie doznał, wytrwałość jednak jego dowodzi szczerych i dobrych chęci i głębokiego przekonania. I rzeczywiście każdego z nas widok młodzieniaszków, dzieci prawie w teatrze na pewnych sztukach w bardzo przykry sposób musiał uderzyć, i każdy zadawał sobie pytanie, kto ich tu mógł przyprowadzić lub kto mógł pozwolić, żeby oni sami tu przyszli. Z tą jednak przysięgą do tak radykalnego wniosku, jak to p. Kramarczyk uczynił, żeby uczniom szkół naszych niżej dajmy na to lat 15. zakazać zupełnie uczęszczania do teatru, nie można, albowiem któż nie wie i nie sprawdził tego na sobie samym, jak uczucia piękne w szlachetnej wyrażone formie z żywych ust w relatywnej rzeczywistości sceny brzmiące, silnie i głęboko ryją się w umysłach i sercach słuchaczy, a cóż dopiero tak młodych i wrażliwych słuchaczy, w ich świeże umysły i serca. Wrażenia te unoszą oni ze sobą do domu, a brzmią one długo w ich pamięci daleko silniej i potężniej niżeli gdzieindziej usłyszane nawet w własnym domu. Entuzjazm, który te uczucia obudziły wśród widzów, i ich młode dusze za sobą porywa, dając im odczuć, tych idei, tych prawd całą wielkość i moc (Brawa).

Otóż zdaje mi się, że w takich warunkach zamykać teatru dla wszystkich uczni nie można. A więc co? Zakazywać odgrywania na scenach subwencyonowanych sztuk niemoralnych, byłoby bardzo dobre, tylko że niezmiernie trudno niekiedy ocenić, jakie sztuki na takie napiętnowanie zasługują. Spekulowanie na niezdrową ciekawość albo wyszukiwanie tematów lub epizodów zdrożnych lub gorszących celem łatwego zysku albo powodzenia, jest wobec sumienia pisarskiego nędznym szarlatanizmem, a wobec sumienia po prostu człowieczego ciężkim grzechem, czasami może nawet zbrodnią, jeżeli się przyczyniła do zboczenia pojęć albo do sprowadzenia z drogi prostej. Ale z drugiej strony teatr z natury swej wyszukuje przeważnie obrazy, w których namiętności ścierają się z namiętnościami, lub z nieubłaganymi prawami życia, logika serca z logiką rozumu, a sofizmaty uczucia z podstawowymi prawdami. Otóż w takich warunkach teatr nie może uniknąć zupełnie scen drażliwych, ale dla tego teatru niemoralnym nazwać nie można. Kiedy niemoralności nie wychwala, zdrożności nie mieni cnotami, przeciwnie, złe skutki zboczeń nawet sympatycznych przykładami stwierdza. Niemoralnym więc nie jest, ale mimo tego dla młodzieży szczególnie w młodszym wieku

jednak nie odpowiednim, bo młodzież prawd psychologicznych nie pojmuje, lub przynajmniej ich w takich sztukach nie szuka. A jakaż konkluzja? Czy zamknąć teatr?

Przecież proszę Panów, czyż wszystkie książki są dobre i pożyteczne, czyż wiele z nich nie zawiera w sobie trucizny i wielkiego zgorzienia, a jednak, czyż można sobie wyobrazić rozporządzenie, któreby młodzieży do pewnego wieku zakazywało zupełnie czytania książek, czyż nie byłoby to niedorzecznością niesłychaną, najskrajniejszym absurdem?

Chodzi tylko o to, aby złych książek nie czytała, tak samo, jak powinni starać się rodzice lub opiekunowie lub w ogóle osoby, którym dozór nad tą młodzieżą powierzony, aby na złe dla niej sztuki do teatru nie chodziła.

W zadaniu tem, zdaje mi się, władze szkolne mogłyby im przyjść z pomocą i to z pomocą skuteczną w zakresie przysługującej jej jurysdykcji. A to tem łatwiej stać by się mogło, ponieważ zaprowadzono w zasadzie uniformy w szkołach i w krótkim czasie wszyscy uczniowie będą uniformowani.

O dobrych chęciach władz szkolnych nikt wątpić nie może, chodzi tylko oto, aby te dobre chęci rzeczywistnie w sposób praktyczny i skuteczny. Zdaje mi się, że nie będę się sprzeciwiał zapatrywaniu tej Wysokiej Izby, jeżeli wyrażę gorące życzenie, aby władze szkolne zechciały uregulować kwestję uczęszczania uczniów gimnazjalnych, szczególnie z klas niższych do teatru w takim duchu, aby nie zabraniając wcale chodzenia do teatru na sztuki pożyteczne albo nawet obojętne — zakazywała chodzenie na sztuki niebezpieczne lub szkodliwe. W ten sposób unikając ujemnych jego stron, nie wyrzekamy się tego bardzo dodatniego wpływu, który teatr mieć musi i powinien.

P. Abrahamowicz. Proszę o głos.

Marszałek. P. Abrahamowicz ma głos.

P. Abrahamowicz. Polemizować z p. Kramarczykiem wcale nie mam zamiaru, ale ponieważ z jego uwagi wysnuł Szanowny ostatni mówca konkluzję, więc ja chciałbym o niej parę słów powiedzieć.

Czy i o ile władze szkolne znajdują się w tem położeniu, aby prowadziły indeks wszystkich sztuk, które się pojawiają na scenie i wymieniali publicznie w owych zakazach, na które sztuki młodzież może chodzić lub nie, to na to odnośne władze szkolne najlepiej odpowiedzą. Dla mnie jedynym lekarstwem na to wszystko, co mówił p. Kramarczyk, jest ta naturalna, jedyna, a najwłaściwsza opieka rodziców. (P. Kramarczyk: A gdy rodziców niema?)

Proszę Panów, krytyka zagraniczna posuwa się do tej miary, iż nowo wystawione sztuki pewną techniczną nazwą określa. W Wiedniu n. p. (znakomity recenzent Hanslick zwykł

pewnemi nazwami rozróżniać sztuki, i tak np. są sztuki, które nazywa „Comtessenstücke“. Pod tem słowem rozumiem się, że są to sztuki, na które młodzież uczęszczać może, podczas gdy sztuki pozbawione miana „Comtessenstück“ są takie, że należy być ostrożnym.

Przedewszystkiem do rodziców apelować należy. Ale kolega Kramarczyk powiedział, że będąc w teatrze lwowskim i krakowskim, takie miał nieszczęście, że ile razy był, tak zawsze coś niemoralnego spotkał. Ja przyznam się, że mnie takie nieszczęście nie przesładuje. (Wesołość). Ja nie mogę o sobie powiedzieć, że ile razy byłem w teatrze lwowskim lub krakowskim, spotkałem się z niemoralnością, która gorszy młodzież, a nie poprawia starszych. Przeciwnie śmiem twierdzić, że na obu tych scenach nowe sztuki, które ściągają tłumy publiczności w innych scenach, należą do bardzo rzadkich. A jeżeli ten wypadek zachodzi, że jakaś sztuka ściaga publiczność do teatru, to wiem, że staraniem jest tych, którzy kierują teatrem owe ustępy sztuki drażliwe, silniej uwydatnione i poruszające nerwami, gorszące młodzież, o ile można osłabić i dlatego nie należy w szerokich kołach rzucać hasła, że teatr jest to zepsucie lecz należy to co było powiedziane, zaadresować do rodziców i opiekunów młodzieży, których pierwszym zadaniem jest nad młodzieżą czuwać.

P. Wojciech hr. Dzieduszycki. Proszę o głos!

Marszałek. P. Wojciech hr. Dzieduszycki ma głos.

P. Wojciech hr. Dzieduszycki. Wysocka Izbo! Widać, że sympatyje moje z posłem Kramarczykiem, wszelkie próby wytrzymać muszą, bo w tej chwili znów stanę bardzo blisko tego szanownego posła. Jest rzecz, nad którą zastanowić się warto. Mianowicie, czy teatr zawsze i we wszystkich okolicznościach jest rzeczywiście świętynią ducha narodowego czy jest rzeczywiście tym przybytkiem szlachetnej sztuki, który przyczynia się do podniesienia cywilizacji, moralności i do podźwignięcia całego społeczeństwa? Nie stoję na tem stanowisku, iżbym jakkolwiek cenzurę teatralną chciał wnosić; nie stoję na tem stanowisku, iżbym miał komukolwiek zabraniać chodzić do teatru! Co więcej liczę się z okolicznością, a nie z prądem, który istnieje i wiem, że nie jedno ustępstwo zrobione być musi ze względu na ogólny smak, nie tylko w tym kraju, ale na całym świecie, że nie raz potrzeba, aby teatr polski przedstawiał coś, coby wolał nie przedstawiać, ażeby nie dopuścić iżby przyszedł jakiś teatr w innym nie krajowym języku grający i dawał niższe jeszcze rzeczy, któremi by przyciągał tłumy. To są rzeczy, na które ja znowu zwrócić uwagę muszę, dla których muszę się wstrzymać z tem, coby może w innym

razie powiedział. Ale krótko tylko mówię i rad-bym, żeby głos przez p. Kramarczyka wypowiedziany, tak na piszących, jak i na kierujących teatrem pewne zrobił wrażenie.

My dzisiaj przebywamy chwilę przejściową rozwoju naszej literatury, naszego teatru i naszej sceny. Temu lat 40 lub 50, przed połową wieku literatura cała i teatr miał rzeczywiście charakter kapłański, rzeczywiście nie idąc za prądem, który już wtenczas istniał na zachodzie, u nas pisano tylko z pewnem namaszczeniem to, co, spodziewano się, że przydać się może dla moralnego i narodowego zdrowia społeczeństwa; pisano czerpiąc z własnego życia, z własnej myśli, pisano stojąc na gruncie rzeczywiście swoim. Koło czytelników i widzów było nadzwyczaj małe, ale to grono składało się z tych, którzy na gruncie swojskim absolutnie stać chcieli. Koło piszących było też nadzwyczaj małe w porównaniu z chwilą dzisiejszą.

Nastała chwila, kiedy się koło czytających rozszerzyło bardzo znacznie, ale kiedy zaczęto równocześnie wymagać od literatury! ojczyźnej tego, co daje literatura nieprawdziwa tylko książki czytane na kolei lub w buduarze, pisane w języku zagranicznym, która musząc się liczyć z okolicznościami zaczęła karmić społeczeństwo z jednej strony tłómaczeniami, a z drugiej naśladowaniami rzeczy, które z prądem naszego życia a jeszcze bardziej jego zdrowiem żadnej łączności nie mają. Ta chwila przechodnia, zdaje mi się, ma się ku końcowi, a głos p. Kramarczyka i głosy podobne, które się słyszy w kraju wszędzie, ku temu moją nadzieję nastrajają. Czytelnicy zaczynają się coraz bardziej mnożyć. Oprócz czytelnika, który po strudzeniu nerwów pracą życia miejskiego czyta cobydaż, rodzi się czytelnik, który w tej książce chce znaleźć rzeczywistą myśl żywotną. Niechaj się już raz pisarze z tem dobrze liczą, niechaj do tego przywykną, iż zaczyna się tworzyć ten czytelnik wielki: lud nie w tym sensie jak przed trzydziestu laty rozumieliśmy, ale ten, który chce czytać rzeczy, rzeczy poważnie napisane, który chce widzieć na scenie rzeczy poważne, które z naszego ducha wypływają.

Gdyby wszyscy nasi pisarze, wszyscy, którzy kierują naszymi scenami i częścią ich literacką, gdyby wreszcie także i teatru nasze przysłył przedko do przekonania, że trzeba tej zdrowej prawdziwej literackiej i dramatycznej strawy, utworów nie szarpiących nerwów dekadentów, tylko opartych na prawdzie życia, i na podstawie ducha narodowego, dotąd dzięki Bogu, zdrowego, gdyby ten głos p. Kramarczyka był wpływowy, ażeby i dyrekcye teatrów i redakcye dzienników i samych piszących ku temu zwrócił, że dzisiaj mają publiczność ogromną, do której się odezwać mogą, i która pragnie tego rzeczywiście co od wiek wieków dobrem się nazywało, nie tego co

jest modnem w dekadansie, co pewnym usposobieniem albo bardzo wykwintnemu gustowi odpowiada: — to wtenczas przemówienie p. Kramarczyka byłoby wielką zasługą dokonaną dla narodu.

JE. ks. Czartoryski. Proszę o głos.

Marszałek. JE. ks. Czartoryski ma głos.

JE. ks. Czartoryski. Z wielkiem zajęciem słuchałem przemówienia wszystkich poprzednich mówców. W każdym z tych przemówień było tyle pocziwości, tyle zajęcia się wartością i doniosłością sztuki teatralnej, tyle zajęcia się dobrem młodzieży, że sądzę, że przemowy te nie mogą zostać bez rozgłosu, a jeżeli możemy przypuścić wogóle, że publiczność szersza zajmuje się naszymi obradami, to sądzę, że słowa tu wypowiedziane przez wszystkich tych poprzednich mówców, może gdzieś tam, w pojedynczych przypadkach skutki osiągną; na szerszą skalę może nie, — tej iluzji sobie nie robię. Chciałem tylko dorzucić parę słów do tego, co tu wypowiedziano.

W zapatrywaniach moich na sztukę dramatyczną i na sztukę wogóle stoję najbliżej tego, co powiedział szanowny mój sąsiad p. Abrahamowicz: Znajduję, że przede wszystkim trzeba się zapatrywać ze stanowiska istoty sztuki, a względy moralne z jednej strony, a narodowe z drugiej, przychodzą w drugim rzędzie.

Pierwszą rzeczą dla każdej sztuki jest, żeby dzieło było dobre jako takie, jako dzieło sztuki, żeby było ze stanowiska artystycznego udane.

Jednakowoż nie tylko nie przeczę, ale jestem stanowczo zdania, że u nas, oprócz tego głównego zadania wszelkiej sztuki, sztuka teatralna u nas ma zadanie specjalne, tj. narodowe. Nie przeczę, że można żądać, i jestem zatem, żeby sztuka nie wykraczała przeciw zasadom moralności, ale już jeden z mówców z tamtej strony (hr. Raczyński) słusznie powiedział, że osądzić, czy i o ile i w jakiej mierze, w jakiej scenie wykracza sztuka przeciw zasadom moralności jest niezmiernie trudno.

O ile byłbym zatem, żeby władze szkolne wpłynęły na to, aby uczniowie bywali tylko na sztukach moralnych, o tyle myślę, że to będzie dla szanownych dyrektorów szkół średnich może nieco trudne, ale może dla teatrów pożyteczne, że będą musieli pomnożyć liczbę zwiedzających teatr, co by dla teatrów było korzystne, bo zazwyczaj liczba widzów jest stosunkowo bardzo mała.

Przyznaję się, że gdy jestem w teatrze czasem mnie przedstawienie razi, ale częściej razi mnie publiczność, a mianowicie — i ta publiczność, która uczęszcza do teatru i ta, która, nie uczęszcza. (Brawa).

Jeżeli się żąda od dyrekcji, jeżeli się żąda od autorów, od artystów, ażeby się przyczyniali czynnie i skutecznie do wrażenia, które sztuka

ma wywierać, to z drugiej strony można żądać i trzeba żądać od publiczności, ażeby uczęszczała do teatru, a uczęszczając, ażeby umiała ocenić to, co w tych przedstawieniach jest udane.

Myślę, że to w małej tylko mierze się dzieje, i że artyści, kiedy dobrze grają nie znajdują otuchy i poparcia ze strony publiczności. (Brawo).

(P. Dembowski. To prawda!)

Jeżeli szanowny p. Kramarczyk żąda, ażeby młodzież nie uczęszczała na sztuki niemoralne, albo mniej moralne, to ma zupełną rację, ale tu się łączy z szanownym p. Abrahamowiczem, że to zależy głównie od rodziców. Ale to co powiem, nie odnosi się tyle do uczniów gimnazjalnych, ile co do warstw różnych w społeczeństwie wogóle i nie tyle do warstw niższych, ile do wyższych. Nieraz mnie razi w parterze i w łóżach, kiedy widzę matki, które przywodzą dzieci od siódmego, ósmego roku — (brawa), — które przecież przede wszystkim nie rozumieją co się dzieje na scenie, a jeżeli rozumieją, to jeszcze gorzej — (wesołość) — rodzice, którzy mają w swoich łóżach panny 14, 16, 18-letnie na sztuce, o którejby istnieniu te ostatnie nie powinny nawet wiedzieć.

Ale jeżeli już apeluje się do rodziców, to pozwolę sobie jeszcze parę słów dodać w innym kierunku.

Z drugiej bowiem strony odwołać się trzeba do autorów. Tu muszę powiedzieć, że co do tych scen drażliwych, o których mówił p. Raczyński, to jest ogromna różnica, gdzie i w którego rodzaju sztuce one się znajdują.

Jeżeli scena, choćby najdrażliwsza znajduje się w sztuce poważnej, w tragedji, w uczciwie zresztą, co do tendencji napisanym dramacie seryo, to wtenczas ona nie szkodzi, albo mniej szkodzi.

Ale w sztukach płytkich, które noszą miano komedji, chociaż zasługują chyba na miano farsy, tylko mają pretensją być komedjami, jeżeli tam zawarte są drażliwe sceny, to te są stanowczo szkodliwe.

Uważałem w nowszej literaturze polskiej, że autorowie rzeczywistym nawet talentem obdarzeni i którzyby mogli w inny sposób przeprowadzić akcją, którą zamierzają w sztuce, nieraz umieszczają jedną lub drugą scenę tak drażliwą, że uczciwa panna nie może być przy tej sztuce obecną. Jest jakaś między autorami chęćka podchlebiania niskim instynktom publiczności, naśladowanie zatem czy francuskich czy też niemieckich oryginałów i wprowadzania do swych sztuk uczciwych zresztą zupełnie, jedną lub drugą scenę, która razi, a która często nawet wcale nie jest potrzebną.

Jeżeliby słowa moje dojsć miały do autorów, o których talencie jestem przekonany, to bym wyraził życzenie, aby tu się pilnowali, aby swego talentu nie nadużywali i aby płyt-

kich, drażliwych i niemoralnych scen unikali. A to jest tem potrzebniejsze, że jest dużo talentów zdolnych do pisania komedyi polskich oryginalnych, a których dzieła dyrekcye chętnie przyjmują.

Można jeszcze żał wyrazić z tego powodu, że nasza starsza literatura dramatyczna jest prawie zupełnie zaniedbaną, że starego Fredry prawie nigdy, z wyjątkiem raz lub dwa razy na rok nie widzimy, żałować wypada, że niejedna sztuka Korzeniowskiego nie bywa przedstawiana, sztuka, która by się dała przedstawić albo tak jak jest, albo po pewnem obrobieniu i zastosowaniu do wymogów najnowszych.

Autorowie nowsi, choć są między nimi niektórzy bardzo utalentowani, zdaniem mojem, biorą rzecz trochę za lekko; zadanie swoje powinni brać seryo, i jak mówię, używając swego talentu do rzeczy poważnych bez uszczerbku dla komizmu i efektownych sytuacji.

(Wice-Marszałek JE ks. Metropolita Dr. Sembratowicz obejmuje przewodnictwo)

I z drugiej strony jest przesadne żądanie od teatru, jakoby miał być szkołą moralności. To na seryo brać nie może, nie może być przyjęte przez nikogo, który zna rdzeń i że tak powiem, rzemiosło teatralne i przez żadną dyrekcją teatru nie może być uważane za pierwszorzędny wymóg tego się trzymać wyłącznie nikt nie może. Trzeba żądać od dyrekcji, aby wybór sztuk był dobry ze stanowiska sztuki, aby sztuka była dobrze przedstawiona, przytem, aby ile można nie było rażącego przeciw moralności i uczuciom narodowym, głównie zawsze, aby wszystko ze stanowiska artystycznego było zaokrąglone, aby się sztuka podobała jako taka. Od autorów można żądać, aby niepotrzebnie śliskich sytuacji nie umieszczali w swoich utworach. Żądać także należy od rodziców, jak tu już było powiedzianem, aby dziecku swemu pokazywali tylko to, co nie razi uczuć moralnych.

Tyle chciałem ze swej strony dodać zgadzając się zresztą prawie we wszystkim z poprzednimi mowcami.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca JE. Stanisław hr. Badeni. Wysoka Izbo! Był czas, kiedy istotnie przypuszczano, że teatr ma zadanie wychowawcze i że spełnić może pewnego rodzaju zadanie kształcące ludzi.

Proszę Panów! Zdaje mi się, że teatr jako taki i my od tych iluzji dawno odstąpiliśmy. Teatr zadania takiego nie ma, my tego od niego nie żądamy, a to mając na uwadze będziemy dla niego pobłażliwi. Zdaje mi się, że teatr

jest zawsze takim, jakim jest społeczeństwo i teatr był zawsze takim, jakim go społeczeństwo mieć chciało. Bądźcie przekonani Panowie, że kiedy w społeczeństwie smak się zmieni, i autorowie zmieniają swój kierunek, a wtedy i dyrekcye teatrów zmieniają kierunek swych przedstawień.

Czy u nas teatr jest niemoralny? Pod tym względem i w tej dyskusji zapatrywania były rozmaite, jednemu z kolegów zdawało się, że kiedy był w teatrze, spotykał się zawsze z niemoralnością, inny zaś nie. Sądzę, proszę Panów, że to zależy od subiektywnego zapatrywania i od indywidualnej wrażliwości. Na to teatr poradzić nie może. Zdaje mi się jednak, że teatr u nas w tym kierunku jest mniej niemoralny aniżeli w innych krajach — i to w dwóch kierunkach. Jakkolwiek bowiem niektórzy autorowie w scenach poszczególnych hołdują naśladowaniu autorów francuskich lub niemieckich, to większość autorów nie idzie tak daleko, a w drugim kierunku mogą stwierdzić, że dyrekcye teatrów tak lwowskiego jak i krakowskiego również nie idą tak daleko jak dyrekcye teatrów francuskich i niemieckich — i w ogóle pod tym względem są u nas stosunki lepsze.

Co się tyczy studentów, przyznaję, że uważałbym za usprawiedliwione, gdyby dyrekcye szkół średnich i ludowych wpływały w sposób właściwy, czy to w formie zakazu lub wpływu starały się o to, aby chłopcy szczególnie z niższego gimnazjum nie chodzili na niewłaściwe sztuki. Podnosi się jednak przeciw temu zarzut, że skoro się powie, że nie wolno chodzić uczniom na te a te sztuki, to wtedy z pewnością będzie pełno. Zdaje mi się, że tej zasady za daleko przeprowadzać nie można, bo są najrozmaitsze najgorsze miejsca, do których trzeba by pozwolić uczniom uczęszczać, gdyż inaczej będą bardzo pełne. (Wesołość). Trzeba więc przypuścić, że władze szkolne mają jakiś wpływ i jeżeli wydają jakieś polecenia, to te polecenia będą wykonane.

I słusznie powiedział p. Raczyński, że właśnie z tych powodów zostały zaprowadzone mundurki, aby władze szkolne bardziej mogły czuć nad tem, by rozporządzenia były wykonywane.

Specjalnych wniosków nie było, a ja z mego stanowiska muszę zaznaczyć, że mnie wypowiedziane tu życzenie nie raziło. Uważam jako wskazówkę dążącą do poprawy stosunków i są możliwe do przeprowadzenia.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje poz. 63, 64 i 65, raczy rękę podnieść. (Większość). Pozycye te są przyjęte.

Sprawozdawca JE. Stanisław hr. Badeni (czyta): poz. 66. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ 7.250 zł. Tem samem za-

łatwiona jest petycja Ls. 663 Tow. „Besida“ o podniesienie subwencji do kwoty 8.000 zł.

Wice-marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz Do głosu zapisany p. Sawczak. Udzielam mu głosu.

P. Dr. Sawczak. Wysoka Pałato! Na zasiedaniu Wysokoho Sojmu z dnia 25. padoly-sta 1890, poruczyw Wysokij Sojm Wydiłowi krajowemu skłykaty ankietu, kotraby mała zastanowyty sia nad powedenjem teatru tak polskoho jak i ruskoho pid wzhladom artystycznym i naprjamom narodnym. Wydił krajewyj wykonnuczy se poruczenie dijstno w r. 1890 ankietu skłykaw i w tym samim r. 1890 z toho poruczenia Wysokomu Sojmowu sprawu złożyw.

W sim roci, tak samo jak w wsich inszych litach ruska Besida u Lwowi wnesła petyciju do Wysokoho Sojmu z prośboju o pidwyższenie subwencji z 6.000 zł. na 8.000 zł. Tohdy komisja budżetowa na osnovi sprawozdania Wydiłu krajewoho a se sprawozdanie operało sia znouw na sprawozdaniu ankiety skłykanoi prychyłyła sia do toj petycji a imenno w toj sposib, szczo stału ricznu subwencju z 6.000 zł. pidwyższyła na 7.250 zł. a dalszu kwotu 750 zł. przyznała na nahrody za najlipszi twory sceniczny. Wysokij Sojm tuju propozycju pryniaw i to na osnovi sprawozdania komisji budżetowoj (czyta):

„Komisya budżetowa na podstawie wyniku obrad ankiety, która stwierdziła z jednej strony, że teatr ruski pod zarządem Besidy czyni za-dosć słusznym wymaganiom pod względem artystycznym i pod względem kierunku narodowego, z drugiej strony zaś uznała konieczną potrzebę podwyższenia obecnej subwencji, zgadza się w zasadzie na podwyższenie przez Wydział krajowy proponowane.“

Ale jak kažu rozdiłeno subwencju na rik 1891 na stału 7 250 zł. i przyznano krim toho nahorodu za najlipszi utwory sceniczny 750 zł. Ja wże maw czest' pry czytaniu petycji sehoricnoi ruskiej Besidy o pidwyższeniu subwencji skazaty, szczo Besida ruska u Lwowi wede wid dwuch lit teatr ruskij pid własnym zarżadom i czerez toj czas okazało sia, szczo subwencja 7.250 zł. absolutno ne wystarczae

Teatrowi ruskomu, kotryj jest' wandrownyj, powodyty sia może dobre pid dwoma ustiwjamy, persze jesły twory dramatyczni budut nowi, a druhe, jesły garderoba i inszyj inventar bude widpowidna, a toje z dochodiw i subwencji ne jest' možływe.

Świtła komisja budżetowa ne była łaskawa prychyłyty sia do sej petycji a tuju widmowu motywuje tym, szczo doteperiszna subwencja widpowidna jest' do czysła osib należacych do czysła personału teatru ruskoho. Meni sia zdaje, szczo motywa tiji ne sut' oprawdani. Czysło osib musyt zastosowaty sia do dochodiw.

Zarżad Besidy przyznaje, szczo personal jest'

za małyj, ale ne chotiaczy popasty w bilszyj deficyt, musyt ohraniczyty sia do fondiw, a to piśła posłowyci i piśła stawu hrebla. Ja ne možu w ciłosty obstawaty pry petycji Besidy, bo ne chcizu w Wysokoj Pałati zaprowadyty zwyczaju, szczo, że tak skažu prychapcem, bez należytoho zastanowienia sia, bilszi jakijś kwoty w ciłoj Pałati uchwalaty, bo toby mohło budżetowy krajowemu zaszkozyty. W r. 1890 poruczeno. szczo Wydił krajewyj rozpysaw konkurs na najlipszi utwory dramatyczni. To stało sia. Ale puruczeno było, szczo szczo do tworiw polskich rozpysowano szczo try lita, a o ruskich zabuto. Na osnovi toho poruczenia Wydił krajewyj rozpysaw takij konkurs i pry kińcy marta b. r. bude win riszenyj. A Rusyny ne mohły doczekaty sia takoho konkursu. Do tej chwyły wid toj uchwały mynuło lit czotyry, po rozpysaniu konkursu teatr otrymaw 3 sztuki, a za 12 musiw zapłatyty około 2.000 zł. ze subwencji.

Z tych otże przyczyn ne chotiaczy teper stawlaty wnesenia o pidwyższenie ricznoj stałoj subwencji, dumaju, szczo byłoby słusznym i oprawdanym, jesłyby Wysoka Pałata przyznast bodaj odnorazowo kwotu 750 zł. przyznaczajuczy jeji na nahrody za najlipszi twori sceniczni, na kotryby Wydił krajewyj tak samo jak na twory polski mih rozpysaty jeszcze w tym roci konkurs Dłatocho proszu Wysokoji Pałaty, szczo była łaskawa mij wnesok pryniaty — (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na nagrody za najlepsze ruskie utwory sceniczne przeznaczu się kwotę 750 zł. do rozporządzenia Wydziału krajowego i wstawia się ją jako poz. 66a) na rok 1895 z poleceniem do Wydziału krajowego, ażeby w porozumieniu z Towarzystwem Ruska Besida we Lwowie roz-pisał konkurs na najlepsze utwory sceniczne w języku ruskim.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Podaje wniosek p. Sawczaka do poparcia. Kto popiera ten wniosek, raczy rękę podnieść (Dostateczna liczba). Wnio-se jest poparty. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Pan sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Stan. hr. Badeni. Komisya miała petycję towarzystwa Besidy o podwyższenie subwencji 7250 złr. na 8000. Co do tej petycji oświadczyła komisya, że zdaniem jej nie zachodzą powody, by w budżecie na r. 1895 subwencją na teatr ruski podwyższono, gdyż subwencja ta w stosunku do subwencji udzielonych innym teatrom jest dość wysoka. P. Sawczak podnosi jednak teraz inne okoliczności, które w petycji towarzystwa Besida nie były podniesione, a mianowicie, że istotnie kiedy odbyła się ankietu w celu podniesienia teatru polskiego i ruskiego, uznano konieczną potrzebę rozpisanu co trzy lata konkursu na napisanie najlepszych utworów sce-

nicznych. Konkurs odbył się tak dla sztuk polskich jak ruskich; i upłynęły trzy lata tak co do polskich jak co do ruskich sztuk. Co do konkursu na sztuki polskie Wydział krajowy wstawił odpowiednią kwotę, konkurs rozpiął i nawet w ciągu najbliższego miesiąca konkurs ma być rozstrzygnięty.

Niewątpliwie było wówczas intencją Wysokiej Izby, aby rozpisywano konkurs także na utwory ruskie i ja muszę tylko żałować, że p. Sawczak, jako członek Wydziału krajowego, gdy wiedział, że taka była intencja Wysokiego Sejmu, — jakkolwiek nie wyrażona w formie uchwały nie postarał się, aby Wydział krajowy wstawił odpowiednią kwotę. Przyszając, że było intencją Wysokiego Sejmu, aby się konkurs taki odbywał, a jeżeli Sejm pamiętając na tę intencję, której dał wyraz przed trzema laty, zgodzi się na to, by Wydział krajowy rozpiął konkurs na ruskie utwory, tak jak na polskie to konsekwencją byłoby, że należałoby tę kwotę 750 złr. wstawić. Przyszając, że kwota ta nie była w komisji budżetowej przedmiotem dyskusji, nie mam prawa imieniem komisji oświadczyć się pozytywnie lub negatywnie; przedstawiłem rzecz obiektywnie, a rzeczą Wysokiej Izby jest oświadczyć się za tym wnioskiem lub przeciw niemu. P. Sawczak pragnie, aby Wydział krajowy mógł rozpisywać co trzy lata konkurs; jeśli Wysoka Izba tego pragnie, wówczas konsekwencją jest przyjęcie wniosku p. Sawczaka i wstawienie kwoty zł. 750 na nagrody za napisanie najlepszych utworów scenicznych.

Wicemarszałek JE. hr. Metropolita Sembratowicz. Przystępujemy do głosowania; kto przyjmuje pozycję 66. rączy rękę podnieść (większość). Pozycja 66. została przyjęta. Do tej pozycji jest dodatek p. Sawczaka — który brzmi:

„Na nagrody za najlepsze ruskie utwory sceniczne przeznacza się kwotę 750 zł. do rozporządzenia Wydziału krajowego i wstawia się jako poz. 66. a). na rok 1895 z poleceniem do Wydziału krajowego, ażeby w porozumieniu z Towarzystwem Besida we Lwowie rozpiął konkurs na najlepsze utwory sceniczne w języku ruskim.

Kto ten wniosek przyjmuje rączy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca JE. p. Stan. hr. Badeni (czyta):

poz. 67. Towarzystwo muzyczne w Krakowie 800 zł.

poz. 68. Konserwatorium Towarzystwa muzycznego w Krakowie 2.000 zł.

Wice-marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycję 67. i 68., zechce rękę podnieść. (Większość). Pozycje te są przyjęte.

Sprawozdawca JE. p. Stan. hr. Badeni (czyta):

poz. 69. Towarzystwo muzyczne we Lwowie 3.000 zł.

poz. 69 a) Towarzystwo muzyczne w Samborze jednorazowo 100 zł.

poz. 69 b) Towarzystwo muzyczne w Stanisławowie imienia „Moniuszki“ jednorazowo 100 zł.

Wice-marszałek JE. ks. Metropolita Sembratowicz. Do tej pozycji ma głos p. Dr. Okuniewski.

P. Dr. Okuniewski. Dnia 31. stycznia tego roku wpłynęła do Wysokiego Sejmu wid towarzystwa muzycznego Moniuszki w Kołomyji petycja o zapomohu.

Stało się to dwa dni piśla toho, koły Sojm uchwaływ wsi petycji dotycakuczy komisji budżetowej widsyłaty do Wydiła krajewoho. Z toj przyczyny petycja ta ne zistała czerez komisiju budżetowu załahodżena.

Pozwolu sobi postawyty wnesenje, szczoby Wysoka Pałata zwołyła, tak jak Towarystwu muzycznomu w Stanisławowi i Sambori udiłyty odnurazowu zapomohu w kwoti 100 zł. Oderżawjem piśmo wid peredsidatela toho Towarystwa prokuratora Rebczyńskoho, kotre zwołył meni JE. ks. Metropolita odczytaty (czyta):

„Towarzystwo zawiązało się w grudniu 1885, a przyszedłszy po kilku miesiącach do przekonania, że tylko urządzenie systematycznej szkoły muzycznej może być jego usprawiedliwić, przystąpiliśmy w r. 1886 do założenia tej szkoły, postaraliśmy się o zdolnego kierownika a praca nasza wydała bardzo dodatnie rezultaty, gdyż liczna tutejsza młodzież szkół średnich do niej się garnie, tak, że w r. 1894 liczba uczni urosła do poważnej cyfry 56. Za naukę pobieramy miesięcznie 3 zł. jest zatem nawet dla niezamożnych przystępną a rokrocznie przyjmujemy kilku uboższych uczni na naukę bezpłatnie.

Po kilkuletniej egzystencji okazało się rzeczą niemożliwą utrzymywania nadal tej szkoły li tylko ofiarnością członków, to też dla umożliwienia dalszej egzystencji udało nam się przeprowadzić zlanie w jedno stowarzyszenie z tutejszem towarzystwem dramatycznym, którego przedstawienia niedobory po części pokrywają.

Ja proszu, szczoby Wysoka Izba udiłyła tomu towarzystwu tak jak i inszym odnurazowo 100 zł. a motywuję to tym, szczo Kołomyja jest tym zakutkom naszoi zemli, hde się wytworzył sylny oryginalny typ piśnej, szczo perejszow ciłu Europu pid nazwu „Kołomyjka“. Jesły wsi inszy naszymy piśni widznacajut się liryzmom i tuhoju a tu własne ta piśń widznacaje się żywostju, temperamentom i wpływ toj piśni ne dast się zapoznaty w naszymy czasach, kołyśmy szczo ne wyszli z liryzmu, ona wpływa na

dijałniści suspilnu. Dłatoho proszu, szczo by tak jak uwzhlaneno petycyi Towarystw muzycznych w Stanisławowi i Sambori, uwzhlaneno petycyu Towarystwa muzycznoho w Kołomyji, i szczo by po pozycyi 69. 69. a) 69. b) dodaty 69. c) Towarystwu muzycznomu imienia Moniuszki w Kołomyji odnorazowo 100 zł.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Podaję ten wniosek do poparcia. Kto ten wniosek popiera, raczy rękę podnieść (Dostateczna liczba). Wniosek jest dostatecznie poparty. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta; pan sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca JE. p. Stan. hr. Badeni

P. Okuniewski stawia wniosek, aby udzielić towarzystwu muzycznemu w Kołomyji 100 zł. Nie mogę powiedzieć, żeby to był wniosek, któryby potrafił zachwiać równowagę budżetu, i gdybym był pewnym, że znajdujemy się przy ostatniej pozycji budżetu, że to jest ostatni akt hojności tej Wysokiej Izby, możebym się nawet wprost za nią oświadczył. Petycja ta weszła do Sejmu wtedy, kiedy petycje nie były już przekazywane komisji budżetowej, lecz Wydziałowi krajowemu, przeto i komisja budżetowa nie mogła zbadać tej ważnej sprawy.

W obec tego muszę pozostawić ocenieniu Wysokiej Izby, jak zechce postanowić

Wice-Marszałek JE. ks. Dr. Metropolita Sembratowicz. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje pozycje 69, 69 a. i 69 b. raczy rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte. Do tej pozycji jest dodatek p. Okuniewskiego, by udzielono jako 69 c) Towarzystwu muzycznemu Moniuszki w Kołomyi jednorazowo 100 zł. Kto ten dodatek przyjmuje, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca JE. Stanisław hr. Badeni (czyta):

poz. 70. Towarzystwo „Harmonia“ do rozporządzalności Wydziału krajowego 300 zł.

poz. 71. Towarzystwo śpiewackie „Lutnia“ we Lwowie 500 zł.

Tem samem załatwiona jest petycja Ls. 613.

poz. 72. Towarzystwo śpiewackie „Bojan“ we Lwowie 300 zł.

Tem samem załatwiona jest petycja Ls. 669.

poz. 72 a) Towarzystwo śpiewackie „Echo“ 200 zł.

Tem samem załatwiona jest petycja do Ls. 345.

poz. 72 b) Towarzystwo śpiewackie „Lutnia“ w Krakowie 200 zł.

Tem samem załatwiona jest petycja do Ls. 39.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Ko przyjmuje pozycje 70 do

72 b) włącznie zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca JE. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Nad petycją L. s. 508. Koła gimnastyczno-spiewackiego nauczycieli szkół ludowych we Lwowie wnosi Komisya przejście do porządku dziennego, gdyż Stowarzyszenie to ma charakter wyłącznie lokalny.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca JE. Stanisław hr. Badeni (czyta):

poz. 87. Zgodnie z Wydziałem krajowym dla teatru Stanisławowskiego im. Aleksandra hr. Fredry 500 zł.

Tem samem załatwiona jest petycja do Ls. 999. obywateli miasta Kołomyi o udzielenie subwencji dla teatru im. hr. Fredry w Stanisławowie, do Ls. 1.000 petycja obywateli m. Stanisławowa w tej samej sprawie i Ls. 1005. Władysława Antoniewskiego, Dyrektora teatru im. Aleks. hr. Fredry w Stanisławowie o subwencję na r. 1895. Ls. 1041 obywateli m. Tarnopola w tej samej sprawie.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita dr. Sembratowicz. Do tej pozycji głos ma, zapisany do głosu p. Brykczyński.

P. Brykczyński. Nie da się zaprzeczyć, że w czasach dzisiejszych teatr staje się istotną potrzebą dla każdego cywilizowanego społeczeństwa. Jeżeli teatr jest dobrze prowadzony, jeżeli dyrekcja w sumiennych spoczywa rękach, to teatr taki nie tylko bawi ale i kształci i dlatego na poparcie ze strony kraju zasługuje.

Zdaje mi się, że Wysoka Izba to zdanie podziela; najlepszym dowodem są w naszym budżecie cyfry, jakie corocznie jako subwencje dla obu teatrów stołecznych we Lwowie i Krakowie znajdujemy. — Ale potrzeba teatru nie tylko daje uczuwać się w miastach stołecznych. Mamy miasta prowincjonalne o kilkudziesięciu tysiącach ludności, które także tę potrzebę odczuwają i znaczne sumy łożą. — I tak w Stanisławowie kosztem Towarzystwa Moniuszki powstał znaczny murowany gmach, w którym jest odpowiednio do stosunków miejscowych dość duża sala teatralna.

Miejskie instytucje, magistrat, Kasa oszczędności, Rada powiatowa stosownie do swoich funduszków teatr ten subwencyonują i zdaje mi się że teatr stanisławowski odpowiada swojemu zadaniu, a nawet komisja budżetowa w sprawozdaniu swoim o nim, mówi: (czyta).

Stwierdzić należy, że teatr w Stanisławowie pod obecną dyrekcją odznacza się starannością i wzorowym doбором sztuk, tak oryginalnych, jak i tłumaczonych; może on przeto oddawać nie-

wątpliwie usługi także i w tym kierunku, iż wyrabia artystów dla teatru lwowskiego i krakowskiego.

Otóż proszę Panów, to jest bardzo piękna pochwała, jednak niestety kończy się zbyt płatonicznym wnioskiem aby teatrowi takiemu, który jest odpowiednio prowadzony, który ma służyć za szkołę dla teatrów stołecznych, wyznaczyć subwencji 500 zł. Mnie się zdaje, że ta subwencja jest za mała. Teatr stanisławowski nie tylko istnieje dla Stanisławowa, ale dla Kołomyji i Tarnopola, bo po parę miesięcy w roku w tych miejscowościach bawi i zadość czyni tamtejszym potrzebom. — Zdaje się, że zasługuje na wyższą subwencję i dlatego wnoszę, aby w poz. 87 zamisat 500 zł., wstawić 1000 zł. dla teatru Stanisławowskiego.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Kto popiera ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Dostateczna liczba). Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca JE. p. Stanisław hr. Bardeni. Wysoka Izba objawia widocznie sympatyę dla rubryki VII., tej części której mam zaszczyt być referentem, gdyż już po raz piąty nie tylko pojedynczy koledzy stawiają wnioski, ale Wysoka Izba z nadzwyczajną życzliwością, jak to przystoi na pożegnanie, wnioski posłów przyjmuje.

P. Brykczyński powołał się na życzliwe wyrazy, jakie komisya budżetowa i jej referent w sprawozdaniu pomieścił o teatrze stanisławowskim. Przyznaję się do winy. Zdawało mi się, że będzie dobrze, jeśli nie dając wyższej kwoty jako subwencyę, dodamy przynajmniej dobre słowo. Poseł Brykczyński jednak odwraca rzecz i powiada jeśli dajecie dobre słowa, dajecie także wyższą subwencję. Okoliczność ta ma dla komisji na przyszłość zachowawcze znaczenie, bo i komisya będzie niezawodnie na przyszłość oszczędną także i w dobrych słowach, a oszczędzając słów będzie mogła także doprowadzić do większych oszczędności w budżecie. Co do kwestyi samej nie mogę przyznać, abym znalazł dość argumentów wymownych za wnioskiem p. Brykczyńskiego. Komisji zdawało się, że ta kwota jest dostateczną, jeśli jednak Wysoka Izba inaczej orzecze, to już jest jej rzeczą. W każdym razie, kiedy czytałem petycye miast Tarnopola, Stanisławowa i Kołomyi, opatrzoną nader licznymi podpisami, o subwencję dla teatru Stanisławowskiego, to muszę stwierdzić, że jeśli każdy mieszkaniec, który podpisał tę petycye, przynajmniej trzy lub cztery razy do roku był w teatrze stanisławowskim, w ten czas teatr ten mógłby się obejść zupełnie bez subwencji krajowej. Niech mieszkańcy tych miast chodzą do teatru, a przez to dadzą mu najsilniejsze moralne i materyalne poparcie.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Przystąpimy do głosowania. Podaję najprzód wyższą cyfrę 1000 zł. postawioną przez p. Brykczyńskiego. Kto przyjmuje wniosek p. Brykczyńskiego, ażeby zamiast proponowanej przez komisję w poz. 87 dla teatru w Stanisławowie kwoty 500 zł wstawić kwotę 1000 zł., raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca JE. p. Stanisław hr. Bardeni (czyta): Petycye o subwencyę na zasilki i kształcenie się w muzyce i śpiewie wnieśli: Bohus Irena Ls 304, Marya Praschil Ls. 489, Cudziejewicz Julian Ls. 245, Garnysz August Ls. 761, Karczewska Karolina Ls. 725, Kielarski Franciszek Ls. 67, Korczyńska Michalina Zofia Ls. 432, Korolewicz Janina Ls. 717, Lewicki Stefan Mikołaj Ls. 716, Radkiewicz Wanda Ls. 216, Radkiewicz Teodora Ls. 47, Raab Ema Ls. 240, Rojek Helena Ls. 712, Dawidowiczowa Aleksandra Ls. 585, Tygier Marya Ls. 190, Urysz Michalina Ls. 576, Teodorowicz Antoni Ls. 743, Zawziętówna Wanda Ls. 718, Zawistowska Wanda Ls. 325.

Komisya budżetowa wnosi:

Wszystkie powyższe petycye przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia z poz. 77 Rubr. VII. gdyby nabył przekonania, że między petentami są talenta istotne i wybitne, tudzież że udzielona subwencya, cel, na który jest przeznaczoną w zupełności osiągnie; w żadnym razie zasilki nie mogą być udzielone petentom jako wsparcie wskutek stosunków materyalnych ich rodziców, lecz jedynie jako środek wykształcenia artystów w właściwym tego słowa znaczeniu.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Przystępujemy do Rubryki VIII. Głos ma sprawozdawca p. Barwiński.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta): Poz. 104. Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju 3.000 zł

Poz. 105. Na pokrycie dachu kościoła OO. Bernardynów w Dukli (jednorazowo) 500 zł.

Poz. 106. Na restauracyę zamku królewskiego w Żółkwi (I połowa subwencji 6.000 zł.) do rozporządzenia Wydziału krajowego 3.000 zł.

Poz. 107. Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie 500 zł

Poz. 108. Stała subwencya roczna dla muzeum narodowego w Krakowie 500 zł.

Wicemarszałek JE ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 104—108, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):
Poz. 109. Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:

a) dyrektor we Lwowie	1 200 zł.
b) dyrektor w Krakowie	1.000 "
c) adjunkt we Lwowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i trzy dodatki pięcioletnie po 80 zł. rocznie	1.640 "
d) adjunkt w Krakowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i trzy dodatki pięcioletnie po 80 zł. rocznie	1.640 "
e) 4 aplikantów we Lwowie, adju-ta rocznie po 300 zł.	1.200 "
f) 2 aplikantów w Krakowie, adju-ta rocznie po 300 zł.	600 "
g) czynsz za najem lokalu we Lwowie	600 "
h) stróże	840 "
i) opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite inne wydatki	500 "

Wicemarszałek JE. ksiądz Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 109 od a—i zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca czyta: Do tej rubryki odnoszą się następujące petycje:

1. Przełożony konwentu OO. Bernardynów w Leżajsku (L. 396/320) o subwencję na restaurację kościoła.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 109 a). Załatwiając petycję przełożonego konwentu OO. Bernardynów w Leżajsku (Ls. 396) o subwencję na restaurację kościoła, przyznaje się na restaurację stalli i organów jednorazowy datek 500 zł

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

2. Konwent OO. Dominikanów w Krakowie (L. 158/115) o subwencję w kwocie 4.400 zł. na odrestaurowanie starożytnych gotyckich kru-

ganków przy klasztorze się znajdujących, a pożarem w r. 1850 zniszczonych.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 109 b). Załatwiając petycję konwentu OO. Dominikanów w Krakowie (Ls. 158) o subwencję w kwocie 4.400 zł. na odrestaurowanie starożytnych gotyckich krużganków przy klasztorze się znajdujących a pożarem w roku 1850 zniszczonych, przyznaje się z subwencji 4.400 zł. płatnej w dwóch rocznych ratach, jako Iszą ratę na rok 1894 2.200 zł.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

3. Konwent OO. Franciszkanów w Krakowie o zaliczkę na restaurację krużganków (Ls. 503). Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję konwentu OO. Franciszkanów w Krakowie (Ls. 503) o zaliczkę na restaurację krużganków przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

4. Komitet obywatelski do zbierania składek na odbudowanie rzym. kat. kościoła w Ciężkowicach (Ls. 41) o datek pieniężny na cel powyższy.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję komitetu obywatelskiego do zbierania składek na odbudowanie rzym. kat. kościoła w Ciężkowicach (Ls. 41) o datek pieniężny na cel powyższy, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Barwiński (czyta):

5. Grono konserwatorów Galicyi zachodniej w sprawie ochrony zamku królewskiego na Wawelu w Krakowie (Ls. 759). Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej zarządowi wojskowemu przypomnieć ściśle przestrzeganie przepisów dotyczących się konserwacji pamiątek historycznych.

P. Kramarczyk Proszę o głos.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. P. Kramarczyk ma głos.

P. Kramarczyk. Wysoka Izbo! Kiedy już budżet krajowy był na wykończeniu, wpłynęła do Wysokiej Izby petycja z komitetu obywatelskiego w Oświęcimie o udzielenie subwencji na wykupno szczątek klasztoru podominikańskiego w Oświęcimie.

Rzecz miała się następująco :

W 12-tym stuleciu, kiedy księstwo oświęcimskie nie należało do korony polskiej, gdyż zostało dopiero wykupione przez króla Kazimierza w r. 1440, naówczas w mieście Oświęcimie jako książę oświęcimski i zatorski mieszkał udzielny książę Władysław z bogobojną żoną swoją Eufrozyną. Ci bogobojni małżonkowie wybudowali tuż nad rzeką Sołą klasztor w stylu gotyckim, w którym osadzili księży dominikanów. Klasztor ten przechodził różne smutne koleje. I tak kilka wieków był w rękach katolickich, później, kiedy w okolicach Oświęcima zasady Aryana bardzo się wzmogły, klasztor ów dominikański został przez Aryanów katolikom wydarty i w rękę Aryanów pozostawał przez lat 150. Później kiedy duch katolicki rozwiął ciemne błędy zasady Aryana, klasztor ów przeszedł znowu w ręce katolickie. Niestety w 17-tym stuleciu za nieszczęśliwych dla kościoła katolickiego, czasów cesarza Józefa II., który skazał mnóstwo kościołów i klasztorów na kassacye otóż i tenże klasztor uległ temu samemu nieszczęśliwemu wyrokowi i skazany został na wymarcie, a kiedy w r. 1816 ostatni przeor klasztoru owego był już nad grobem, naówczas klasztorowi temu odjęto świętość, czyli z desakrowano. Od roku też więc 1816 klasztor tenże zostawał w rękach żydowskich, albowiem miasto i dobra miasta Oświęcima stały się własnością izraelitów, od tego też r. 1816 stał się ów klasztor podominikański zbiorem wielkiej nieczystości i magazynów izraelickich. W r. 1845 kiedy dach kościoła groził zawaleniem, kazano rozebrać z niego powierzchnie okrycie i klasztor stał się zupełną ruiną bez dachu i przykrycia, i został jako tęskny świadek 12-tego stulecia swoich bogobojnych fundatorów Władysława i Eufrozyny książąt Oświęcimskich.

Taki stan tegoż klasztoru podominikańskiego istniał do roku bieżącego a względnie r. 1894 kiedy znów podobało się Bogu wzbudzić ducha litości nad ową starożytną świątynią, wzmógł się ruch okolicznego pobożnego ludu, który orzekł, że te szczątki nie powinny być tak zprofanowane, więc w tem celu zawiązał się komitet

obywatelski w Oświęcimie i postanowił, że te szczątki mają być wykupione. Zawarto zatem układy z właścicielem klasztoru izraelitą, który ów klasztor wraz z kaplicą św. Jacka za 16 tysięcy zł. wykupiono — lecz kwota owa w r. 1895 ma być właścicielowi zapłaconą. W tym celu komitet obywatelski odezwał się do ofiarności publicznej. Jednakże ona nie wystarczy na zakupno pamiątek owych, dlatego też wniósł petycję do Wysokiej Izby, która niestety przysłała za późno. Została wprowadzie oddaną Wydziałowi krajowemu do zbadania, jednakowoż, ponieważ koniecznie w tym roku 1895 będzie potrzebną suma do wypłacenia izraelitom a sprawa owa przez konserwatora z Krakowa jest popartą, dlatego może Wysoka Izba pozwoli gdyż czy w tym, czy w przyszłym roku kwota pewna klasztorowi przyznana będzie, aby zamiast czekać roku przyszłego, przyjąć poprawkę moją jako punkt c. do poz. 109, a poprawka ta brzmiałaby w ten sposób: iż Wydziałowi krajowemu otwiera się w budżecie krajowym nową rubrykę w kwocie 3.000 zł. do jego dyspozycji z którejby po zbadaniu prawdziwości faktów jeszcze w r. 1895 mógł komitetowi Oświęcimskiemu na cel powyższy udzielić odpowiedniej kwoty.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Podaję do poparcia poprawkę p. Kramarczyka. Kto ją popiera, zechce rękę podnieść. (Dostateczna liczba). Jest poparta.

JE. P. Dr. Stanisław hr. Badeni. Proszę o głos.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Głos ma p. Stanisław Badeni.

JE. P. Dr. Stanisław hr. Badeni. Muszę prosić Wysoką Izbę, aby w tej przynajmniej formie — jak był postawiony — wniosku p. Kramarczyka nie przyjęła. Izba dotąd nie subwencjonowała nigdy budowy kościołów, klasztorów i cerkwi w ścisłym słowa znaczeniu, ale udzielała im tylko wtedy subwencji, gdy były jakimś pomnikiem starożytnym, który przez konserwatorów został zbadany i potrzeba restauracji uznana. I w tym więc wypadku potrzeba stwierdzenia okoliczności, czy to jest zabytek starożytny.

Nie twierdzę że nim nie jest, ale twierdzę, że to musi być zbadane. Dalej musimy także wiedzieć, na co ten budynek ma być przeznaczony, kto jest właścicielem, komu oddać pieniądze i t. d. i dlatego proszę usilnie o nieprzyjęcie wniosku p. Kramarczyka i odesłanie sprawy Wydziałowi krajowemu dla zbadania i zdania sprawy.

Czy Szanowny p. Kramarczyk zechce się tem kontentować, że odnośna petycja została już odesłaną do Wydziału krajowego, czy zechce postawić jakiś specjalny w tym sensie wniosek, to jemu pozostawiam i jeśli taki wniosek posta-

wi, chętnie za nim głosować będę, ale uchwalanie już dzisiaj subwencji na rzecz, o której nie wiemy czem jest, byłoby drogą, na którą Wysoki Sejm nigdy nie wstępował.

Że potrzeba pieniędzy okazała się już tego roku, to nie jest winą Izby, ale komitetu, który nie tylko tą sprawą dawniej się nie zajął, lecz nadto petycję wniósł w ostatnich dniach sesji tak, że nie mogła być odesłana do komisji. Więc jest to winą nie Sejmu, ale komitetu, który tak późno do Sejmu się udał o subwencję. Wnoszę dla tego;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek p. Kramarczyka w sprawie udzielenia kwoty 3000 zł. na cele wykupna i restauracji klasztoru poddominikańskiego w Oświęcimiu odsyła się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji.

P. Kramarczyk. Proszę o głos.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Głos ma p. Kramarczyk.

P. Kramarczyk. Żałuję bardzo, że Szanowny p. Stanisław Badeni nie był w Izbie z początku, kiedy przemawiałem za moim wnioskiem, bo zaznaczyłem wyraźnie, że budynek ten historyczną stanowi pamiątkę, zbudowany przez Władysława i Eufrozyne w 12 stuleciu. Nadto jest świadectwo konserwatora z Krakowa, załączone do petycji, które stwierdza, że to jest rzeczywiście historyczna pamiątka. I ja nie stawiam wniosku, żeby wprost temu komitetowi udzielić subwencji, lecz ażeby dać możność Wydziałowi krajowemu by w tym już roku mógł tę sprawę zbadać i przyjść z pomocą komitetowi kwotą, którą proponuję.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Głos ma p. Sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Barwiński. Wywody p. Badeniego wyprzedziły moją opinię w tej mierze i dlatego oświadczam, że najzupełniej się z nim zgadzam.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Kto przyjmuje punkt 5. wniosków komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem p. Kramarczyka. Ponieważ w tej sprawie jest dalej idący wniosek p. Badeniego, który brzmi: „Wniosek posła Kramarczyka odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy, na uajbliższej sesji” — przeto podam go pod głosowanie. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Członek Wydziału krajowego P. Chamiec Proszę o głos.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Członek Wydziału krajowego p. Chamiec ma głos.

Członek Wydziału krajowego p. Chamiec. W preliminarzu budżetu na rok 1895 mianowicie w rubr. XVII. wstawił Wydział krajowy kwotę 3000 zł. na pokrycie kosztów częścią już przedsięwziętych, a częścią jeszcze koniecznie potrzebnych restauracji zamku w Olesku, bez której to restauracji gmach stanowiący własność kraju byłby zagrożony nowymi daleko idącymi uszkodzeniami. Komisja budżetowa w sprawozdaniu o rubr. XVII. zrobiła wzmiankę o tem, wszelakoż nie wstawiła kwoty 3000 zł. preliminarzowej przez Wydział krajowy dlatego, że nie było sprawozdania uzasadniającego ten wniosek i wyraziła zarazem opinię, że kwota ta powinna być wstawiona w rubr. VIII. preliminarza.

Otóż istotnie, przez zaniedbanie popełnione w kancelarii czy w drukarni, sprawozdanie to dostało się do rąk Szanownych panów, cokolwiek później, niż zamknięte zostało sprawozdanie komisji budżetowej; tak, że dzisiaj tej kwoty 3000 zł., która jest w części wydana, a w części musi być wydana, preliminarz na rok 1895 nie zawiera. Co więcej, niema dotychczas żadnej uchwały dotyczącej innych wniosków objętych sprawozdaniem naszym z 11. stycznia 1895 w sprawie zamku Oleskiego. Tym samym potrzeba koniecznie wnioski te, w bieżącej sesji Wysokiego Sejmu załatwić, jeśli się chce uniknąć znacznych strat, któreby dotkliwie dotknęły budżet krajowy lat następnych.

Jeżeliby sprawozdanie Wydziału krajowego miało być — jakby to z reguły być powinno — przedmiotem uchwały komisji budżetowej, następnie sprawozdanie komisji oddanem do drukarni, a potem Wysokiej Izbie rozdanem i na porządek dzienny postawione to przedmiot spadłby z porządku dziennego i sprawa zostałaby niezakończoną. Tymczasem naglącą rzeczą jest, oddać raz ten zamek w posiadanie ludzi takich, którzyby zajęli się sumiennie jego restauracją i konserwacją.

Na to Wydział krajowy środków potrzebnych nie ma i dlatego jest rzeczą naglącą te wnioski Wydziału krajowego tutaj przy tej sposobności załatwić,

Wnioski te wyrażone w sprawozdaniu Wydziału krajowego, opiewają jak następuje:

I. Upoważnia się Wydział krajowy do oddania zamku Oleskiego wraz z należącymi do niego gruntami jednej z istniejących w kraju kongregacji zakonnych w bezpłatne używanie na czas nieograniczony pod warunkiem, że kongregacja ta przyjmie na siebie obowiązek strzeżenia całości zamku i gruntów, utrzymywania zamku z zachowaniem jego pamiątkowego charakteru własnym kosztem zawsze w dobrym stanie, ponoszenia kosztów ubezpieczenia zamku i wszystkich z posiadaniem zamku i należących do niego gruntów połączonych ciężarów i danin wszelkiego rodzaju i używania zamku w ten sposób,

izby zachowaną była możność zwiedzania każdego czasu bez żadnych opłat tej przynajmniej części zamku, z którą łączą się najściślej wspomnienia z życia króla Jana III.

II. Upoważnia się Wydział krajowy do przyznania kongregacji zakonnej, którejby na mocy powyższego upoważnienia oddał zamek Oleski, ryczałtu na częściowe pokrycie kosztów restauracji zamku w maksymalnej kwocie 10 tysięcy zł.

III. Wszystkie koszta połączone z oddaniem zamku, koszta kontraktu, stempli, należytość rządową i t. d. pokryć ma obejmująca zamek kongregacya z własnych funduszków.

IV. Do budżetu funduszu krajowego na r. 1895 wstawia się w rubr. VIII. na pokrycie kosztów restauracji zamku Oleskiego w latach 1894 i 1895 i innych wydatków z posiadaniem tego zamku łączonych kwotę 3.000 zł.

V. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby do projektu budżetu funduszu krajowego na rok 1896 wstawił w rubryce VIII. wydatków kwotę 10.000 zł. do dyspozycji Wydziału krajowego na pokrycie ryczałtu na koszta restauracji zamku Oleskiego, w razie oddania go w używanie jakiej kongregacji zakonnej na podstawie upoważnienia udzielonego niniejszą uchwałą.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Barwiński. Rubryka VIII. została wcześniej w komisji budżetowej załatwioną, więc sprawa, o której szanowny p. Chamiec wspomniał, nie mogła być przedmiotem narad komisji budżetowej. Dlatego nie mam żadnego upoważnienia objawiać w imieniu komisji budżetowej jakiegokolwiek zdania i nie przesądzam temu, jak Wysoka Izba w tej sprawie postąpi i jaką poweźmie uchwałę.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Przystępujemy do głosowania nad punktem I. wniosku p. Chamca, który opiewa (czyta):

„Upoważnia się Wydział krajowy do oddania zamku Oleskiego wraz z należącymi do niego gruntami jednej z istniejących w kraju kongregacji zakonnych w bezpłatne używanie na czas nieograniczony pod warunkiem, że kongregacya ta przyjmie na siebie obowiązek strzeżenia całości zamku i gruntów, utrzymywania zamku z zachowaniem jego pamiątkowego charakteru własnym kosztem zawsze w dobrym stanie, ponoszenia kosztów ubezpieczenia zamku i wszystkich z posiadaniem zamku i należących do niego gruntów łączonych ciężarów i danin wszelkiego rodzaju i używania zamku w ten sposób, iżby zachowaną była możność zwiedzania każdego czasu bez żadnych opłat tej przynaj-

mniej części zamku, z którą łączą się najściślej wspomnienia z życia króla Jana III.“

Czy żąda kto głosu. (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje punkt I., zechce rękę podnieść. (Większość.) Punkt I. jest przyjęty.

Co do punktu II. (czyta):

„Upoważnia się Wydział krajowy do przyznania kongregacji zakonnej, którejby na mocy powyższego upoważnienia oddał zamek Oleski, ryczałtu na częściowe pokrycie kosztów restauracji zamku w maksymalnej kwocie 10.000 zł.“

Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje punkt II., zechce rękę podnieść. (Większość.) Punkt II. jest przyjęty.

Co do punktu III. (czyta):

„Wszystkie koszta połączone z oddaniem zamku, koszta kontraktu, stempli, należytość rządową i t. d. pokryć ma obejmująca zamek kongregacya z własnych funduszków“

Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje punkt III., zechce rękę podnieść. (Większość.) Punkt III. jest przyjęty.

Co do punktu IV. (czyta):

„Do budżetu funduszu krajowego na r. 1895 wstawia się w rubr. VIII. na pokrycie kosztów restauracji zamku Oleskiego w latach 1894 i 1895 i innych wydatków z posiadaniem tego zamku łączonych kwotę 3.000 zł.“

Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje punkt IV., zechce rękę podnieść. (Większość.) Punkt IV. jest przyjęty.

Co do punktu V. (czyta):

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby do projektu budżetu funduszu krajowego na rok 1896 wstawił w rubryce VIII. wydatków kwotę 10.000 zł. do dyspozycji Wydziału krajowego na pokrycie ryczałtu na koszta restauracji zamku Oleskiego, w razie oddania go w używanie jakiej kongregacji zakonnej, na podstawie upoważnienia udzielonego niniejszą uchwałą.“

Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje punkt V., zechce rękę podnieść. (Większość.) Punkt V. jest przyjęty.

Członek Wydziału krajowego p. Chamiec. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania uchwał powziętych w sprawie zamku Oleskiego.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta nad wnioskiem Członka Wydziału krajowego p. Chamca, ażeby Wysoka Izba przystąpiła do trzeciego czytania bez czytania uchwał powziętych w sprawie zamku Oleskiego. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Kto przyjmuje powyższe uchwały dotyczące zamku Oleskiego w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość.) Są przyjęte.

Marszałek (obejmuje napowrót przewodnictwo.)

Przystępujemy do rubryki IX. Głos ma p. Adam Skrzyński.

Sprawozdawca p. Adam Skrzyński (zaczyna czytać sprawozdanie do rubr. IX. z ałeg. 203.)

P. Duklan Słonecki. Wnoszę uwolnienie od czytania.

Marszałek. Kto się zgadza z wnioskiem uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Proszę o odczytanie poszczególnych pozycji. P. Sprawozdawca (czyta):

W y d a t k i.

Kwaterunkowe żandarmerji.

Poz. 110. Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł 9,562 zł.

Poz. 111. Oświetlenie koszar 3.415 zł.

Poz. 112. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących 1.200 zł.

Poz. 113. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni 30 zł.

Poz. 114. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla żołnierzy 3.111 zł.

Poz. 115. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych 1.110 zł.

Poz. 116. Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych 3.625 zł.

Poz. 117. Naprawa bielizny pościelnej 316 zł.

Poz. 118. Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek włosiennych i słomianych 844 zł.

Poz. 119. Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych 1.977 zł.

Poz. 120. Uzupełnianie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek 7.761 zł.

Poz. 121. Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych 1.462 zł.

Poz. 122. Opał i oświetlenie pomieszczeń oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych 1.931 zł.

Poz. 123. Rozmaite inne wydatki 600 zł

Poz. 124. Najem pomieszczeń i koszar 149.617 zł

Poz. 125. Wartość czynszowa gmachu lwowskiego 12.936 zł.

Poz. 126. Na urządzenie nowych koszar utworzyć się mających 1.000 zł.

Poz. 127. Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie ilości posterunków 2.000 zł.

Poz. 128. Na koszt administracji i konserwacji gmachu c. k. żandarmerji 2.713 zł.

Suma rubryki IX. wydatków 205.210 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubrykę IX. wydatków, poz. 110 do włącznie 128 w ogólnej kwocie 205.210 zł., zechce rękę podnieść. (Większość. Jest przyjęta.)

Sprawozdawca p. Skrzyński (czyta):

D o c h o d y.

Dochody z kwaterunku żandarmerji.

Rub. XIII. poz. 46. Kwaterunkowe 21.262 zł.

Poz. 47. Noclegowe 44.225 zł.

Poz. 48. Udział administracji politycznej 13.372 zł.

Poz. 49. Dochód z gmachu lwowskiego 12.936 zł.

Suma rubryki XIII. dochodów zwyczajnych 91.795 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubrykę XIII. dochodów, poz. 46 do 49 włącznie w ogólnej sumie 91.795 zł. w. a. zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęta. Następuje rubr. X. Głos ma sprawozdawca p. Abrahamowicz.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (zaczyna czytać sprawozdanie do rubr. X. z ałegatu 203).

Sekretarz p. Słonecki. Wnoszę uwolnienie od czytania.

Marszałek. Kto się zgadza z wnioskiem uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty. Proszę o odczytanie rubryki wydatków.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

Wydatki na komunikacye.

I. Na drogi.

a) Koszta zarządu:

Rubr. X. poz. 129. Place inżynierów, rysoowników i służby na prowincyi:

a) dyrektor oddziału technicznego, płaca 2.800 zł., dodatek aktywalny 480 zł. Razem 3.280 zł.

b) zastępca dyrektora oddziału technicznego, płaca 2.000 zł., dodatek aktywalny 360 zł. Razem 2.360 zł.

c) 4 inżynierów starszych, z płacą po 2.000 zł., 8.000 zł., dodatek aktywalny po 360 zł., 1.440 zł. Razem 9.440 zł.

d) 9 inżynierów I. klasy, z płacą po 1.500 zł., 13.500 zł., dodatek aktywalny dla 4 po 300 zł. — 1.200 zł., dla 1 po 250 zł. — 250 zł. dla 4 po 200 zł. — 800 zł. Razem 15.750 zł.

e) 7 inżynierów II. klasy z płacą po 1.200 zł., 8.400 zł., dodatek aktywalny dla 2 po 240 zł. — 480 zł., dla 1 po 200 zł. — 200 zł., dla 4 po 160 zł. — 640 zł. Razem 9.720 zł.

f) 2 inżynierów adjunktów techn. z płacą po 1.000 zł., 2.000 zł., dodatek aktywalny po 180 zł., 360 zł. Razem 2.360 zł.

g) 3 asystentów technicznych, z płacą po 800 zł., 2.400 zł., dodatek aktywalny po 180 zł. 540 zł. Razem 2.940 zł.

h) 3 elewów techn. z adjutum po 700 zł.— 2.100 zł., 3 elewów techn. z adjutum po 600 zł.— 1.800 zł., 3 elewów techn. z adjutum po 500 zł.— 1.500 zł. Razem 5.400 zł.

i) 2 rysowników dziennie po 2 zł. 1.460 zł., 2 rysowników dziennie po 1 zł 50 ct. 1.095 zł., 1 dyurnista jako manipul. dziennie po 1 zł. 50 ct. 548 zł. Razem 3.103 zł.

k) 6 konduktorów I. klasy z płacą po 800 zł. 4.800 zł., dodatek aktywalny po 100 zł., 600 zł., 16 konduktorów II klasy, z płacą po 650 zł. 10.400 zł., dodatek aktywalny po 75 zł. 1.200 zł., 16 konduktorów III. klasy, z płacą po 500 zł. 8.000 zł., dodatek aktywalny po 75 zł. 1.200 zł. Razem 26.200 zł.

l) 342 droźników po 150 zł. Razem 51.300 zł.

Poz. 130. Zaliczki na płace:

a) dla inżynierów i konduktorów 3.200 zł.

b) dla konduktora Kordzika Antoniego 750 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje te pozycje, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

W załatwieniu petycji Ls. 299. Antoniego Kordzika, konduktora dróg kraj. w Cieszanowie, wstawiła Komisya budżetowa w poz. 130 b) tytułem zaliczki na płacę 750 zł. wnosi: Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wypłatę tej zaliczki uskutečnił pod warunkami co do jej spłaty i zabezpieczenia dotychczas praktykowanymi.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje odczytany wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

Poz. 131. Pięciolecia: 400 zł.

Poz. 132. Dodatki osobiste:

a) dla zastępcy dyrektora oddziału technicznego Władysława Szyszkowskiego 400 zł.

b) dla inżyniera I. klasy Stanisława Grzegorzewskiego 450 zł., dla inżyniera I. klasy Antoniego Barancewicza 300 zł., dla inżyniera I. klasy Aleksandra Brochockiego 300 zł., dla inżyniera II klasy Władysława Turskiego 360 zł.,

c) dla dyrektora oddziału technicznego Gustawa Reutta 80 zł., dla inżyniera I. klasy Teofila Baranowskiego 260 zł., dla inżyniera adjunkta Szczęsnego Barzykowskiego 60 zł., dla elewa techn. Kazimierza Engla 30 zł., dla elewa techn. Stanisława Latkowskiego 30 zł., dla elewa techn.

Juliana Orzelskiego 30 zł., dla elewa techn. Władysława Ziemińskiego 57 zł. Razem 2.357 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 131 i 132 zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

Ryczałty:

Poz. 133. a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:

1. dla 12 inżynierów na prowincyi 6 090 zł.

2. dla 38 konduktorów 7.893 zł.

b) na pomieszczenie biura okręgowego:

1 dla 2 inżynierów we Lwowie i Krakowie po 120 zł. Razem 240 zł.

2. dla 10 inżynierów na prowincyi po 60 zł. Razem 600 zł.

c) na kancelaryę:

1. dla 12 inżynierów na prowincyi po 48 zł. Razem 576 zł.

2. dla 38 konduktorów na prowincyi po 16 zł. Razem 608 zł.

Remuneracye i zapomogi:

Poz. 134. Remuneracye i zapomogi dla urzędników i sług 3 000 zł.

Poz. 135. Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów i naczyń dla oddziału technicznego, inżynierów okręgowych i konduktorów 5.000 zł.

Poz. 136. Koszta komisyjne dla inżynierów, konduktorów, inspektorów i komisij nadzwyczajnych 7.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 133 do 136 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

B) Nowe budowy i konstrukcyje dróg.

Poz. 137. a) Na budowę drogi Kańczuga-Dynów (nadzwyczajne) 20 000 zł

b) Na rekonstrukcyę dróg Chabówka-Sieniawa-Nowy Targ, Strusów-Buczacz i Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową, tudzież na częściowe wzmocnienie pokładu szutrowego na drogach krajowych Rohatyn-Tarnopol, Złoczów-Brzeżany, Zborów-Założce i Gorlice-Konieczna (nadzwyczajne) 50.000 zł

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje tę pozycję, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

C. Utrzymanie dróg krajowych.

Poz. 138. Na utrzymanie dróg krajowych dawniej wybudowanych długości kilometrów 1.818, jak również nowo zbudowanej drogi krajowej Dynów-Kańczuga długości kilometrów 9, czyli razem na utrzymanie kilometrów 1.827 po 222 zł. od jednego kilometra 405.594 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje tę pozycję, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

D Zasiłki.

Poz 139. Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych:

a) zwyczajne 300.000 zł.

b) nadzwyczajne 50.000 zł.

Poz. 140. Na budowę i utrzymanie dojazdów kolejowych 20.000 zł.

Poz. 141. Na utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego w sumie 300.000 zł. trzynasta rata (nadzwyczajna) 20.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kt głosu?

P. Dr. Kozłowski. Proszę o głos.

Marszałek. Głos ma p. Kozłowski.

P. Dr. Kozłowski. Śmiem prosić Wydział krajowy, aby w rozdzielaniu zasiłków uwzględnił powiaty, które nie mają kamieni i szutru i z tego powodu wysokie wydatki drogowe muszą ponieść.

Pod tym względem pozwolę sobie zwrócić uwagę Wydziału krajowego na powiat mościcki na opłakany stan dróg w tym powiecie. Już w r. 1891 udałem się do Wydziału krajowego z prośbą o przeprowadzenie pertraktacji z radą powiatową w Mościskach w tym względzie. Powiat jaworowski zrobił dotąd co mógł, aby przywrócić prawidłową komunikację między Jaworowem a Sądową Wiśnią. Powiat Mościcki dotąd jeszcze z tą drogą nie jest gotów, a sprawa subwencji o ile wiem, nie jest dotąd zfinalizowana.

Prosiłem też o subwencję na drogę Mościcka — Sambor, bo i ta droga dotąd jest w stanie opłakanym. Mam nadzieję, że porozumienie się z Wydziałem powiatowym w Mościskach, rzecz tę do szczęśliwego rozwiązania doprowadzi.

Szanując drogi czas Wys. Izby nie widzę potrzeby rekonstrukcji tych dróg wyczerpująco udowadniać, tylko mam zaszczyt prosić Wydział krajowego nie tylko o przyspieszenie lecz i wzięcie pod rozwagę petycji mieszkańców powiatu mościckiego o rekonstrukcję drogi Mościcka, Hussaków na Myślatyce 9. lutego 1894 Ls. 458 na 17. pos. sejmowem nr. 1.426. Ls. 1.180, które zeszłego roku wniosłem.

Członek Wydziału krajowego, p. Edward Jędrzejowicz. Proszę o głos.

Marszałek. Głos ma p. Edward Jędrzejowicz.

Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz. Z przemówienia p. Kozłowskiego mogłaby Wys. Izba powziąć przekonanie, że rozdział subwencji w Wydziale krajowym jest jakimś aktem grzeczności albo łaski, że niektóre powiaty są faworyzowane a inne upośledzone. Niechcąc zostawiać Wys. Izby pod tem wrażeniem, zabieram głos, by wyjaśnić, że Wydział krajowy rozdając subwencje powoduje się trzema motywami: najpierw względ na równowagę i granice swego budżetu, musi uważać, żeby rozdzieleniem zbyt licznych subwencji nie przekroczył granicy, którą mu Wysoki Sejm wskazał, następnie bierze na oko ważność przedsięwziętej budowy dla ekonomicznych stosunków jakiegoś powiatu, a względnie kraju całego, a nareszcie bierze na uwagę gorliwość i ofiarność powiatu, o który chodzi.

Otóż tu muszę powiedzieć, że Wydział mościcki zupełnie nie jest tak po macoszemu przez Wydział krajowy traktowany, jakby to z przemówienia posła Kozłowskiego wnioskować można. Wydział mościcki do roku 1889 dostał subwencji około 26.000, następnie dla drogi ku Dmytrowicom w roku 1891 2.500 zł. na jakąś pomniejszą drogę 600 zł., na drogę ku Samborowi zdaje mi się około 1.000 zł., a jest obecnie 50% subwencji na drogę ku Husakowowi. Jednakże na wszystkich udzielonych subwencyach natrafiamy na trudność dlatego, że albo nie był projekt dostatecznie opracowany przez Wydział powiatowy albo też Wydział powiatowy sam ze zbyt skromnymi ofiarami przystępował, dlatego i nasze usiłowania nie mogły iść w znaczniejszych rozmiarach.

I tak na drogę Sądowa Wiśnia ku granicy jarosławskiego powiatu Wydział krajowy oświadczył się z gotowością tę drogę subwencyonować, jak ją subwencyonował do Niemirowa, a zależy od gorliwości Wydziału powiatowego mościckiego, żeby robota ta mogła być w tym roku wykonana. Jako objaśnienie powiedzieć muszę, że wogóle wydatki powiatu mościckiego na rzecz dróg są bardzo skromne, bo o ile mię pamięć moja nie myli, to cały dodatek obraca się w granicach 5 centów.

W takim razie, jeżeli Wydział powiatowy mościcki nie robi usiłowań, to trudno aby Wydział krajowy posuwał się do jakiejś ofiarności.

P. hr. Stadnicki Stanisław. Proszę o głos.

Marszałek. P. hr. Stadnicki Stanisław ma głos.

P. Stanisław hr. Stadnicki. Wysoki Sejmie! Przedewszystkiem muszę złożyć dzięki niespodziewanemu opiekunowi, który wziął pod swoje opiekunkę skrzydła powiat mościcki, i przyłączam się najzupełniej do tego życzenia zwróconego do Wydziału krajowego, ażeby prócz tych szczegółów, które tu Członek Wydziału krajo-

wego raczył wyrozumieć o gorliwości i ofiarności pojedynczych powiatów zechciał wziąć na uwagę i ten szczegół, który poseł Kozłowski przytoczył, mianowicie, że znajdują się liczne powiaty w naszym kraju, których kilometr drogi kosztować musi dwa lub trzy razy tyle, jak w innym powiecie z powodu drogiego materiału budowlanego. Otóż ta ofiarność Wydziału krajowego musi i powinna być w takim wypadku większą, jak w innych powiatach.

O ile wdzięczny byłem posłowi Kozłowskiemu za to, że zaopiekował się powiatem mościckim, o tyle muszę z drugiej strony zaprzeczyć temu, żeby wszystkie drogi w tym powiecie były w tak opłakanym stanie.

To głównie mogą twierdzić tylko ci, którzy bardzo mało wyjeżdżają ze swego powiatu gdzie indziej, i sądzą według tych tylko dróg, przypuszczając, że gorszych nie ma nigdzie. Ja jako Marszałek powiatu mościckiego mający sposobność jeździć także po drogach w innych powiatach, mogę skonstatować, że opłakany a często nawet opłakańszy stan dróg istnieje i w innych powiatach.

Co się tyczy szczegółów, które tu były podniesione, a odnoszących się specjalnie do powiatu mościckiego, jesteśmy w tem stadium, że o cały szereg subwencji na cele drogowe Wydział krajowy prosił.

Mam przed sobą cały spis tych dróg, o których materialne poparcie Wydział krajowy prosił; a mianowicie droga z Chorynowic do Chusakowa, którą Członek Wydziału krajowego przytoczył, mająca około 1700 m. długości, a koszt jej wynosić mają 9.487 zł. 84 ct.

Prosimy o subwencję Wydziału krajowego w wysokości 50% resztę pokryje fundusz powiatowy i ofiarność prywatna. W Sądowej Wiszni koniecznie potrzeba zbudować drogę szutrowaną łączącą gościniec rządowy z wybudowaną już szutrowaną drogą ku Samborowi; drogę która będzie kosztowała 6.072 zł. gdyż istnieje potrzeba budowy kilku większych mostów na potoku tem płynącym. Na to prosił Wydział krajowy o subwencję tylko 25% wynoszącą. Na trzecią drogę z Dmytrowic ku Samborowi prosił Wydział krajowy tylko o 1.500 zł. tj. około 40% ogólnych kosztów. A wreszcie na drogę z Sądowej Wiszni do Ożomli ku granicy powiatu jaworowskiego; na którą to drogę c. k. Rząd bardzo hojną ofiarował subwencję jednak dopiero w r. 1896 i 1897 płatną. Prosił Wydział krajowy również o subwencję w wysokości 25% ogólnych kosztów.

Jednak interesowanym w tej drodze nie tylko z Mościsk ale z sąsiednich powiatów chodziło o spieszniejsze wybudowanie tej drogi; prosił Wydział krajowy zatem, aby Wydział krajowy udzielił subwencji na tę drogę już w tym roku a zatem wcześniej jak to c. k. Rząd uczynić obiecał. Wynosiłaby ona także tylko 25% — powiat daje 2725 zł.

tj. 15—20% a Rząd daje przeszło 60%. Otóż nie wątpię, że Wydział krajowy zechce do tych kilku mniejszych projektów przyczynić się, zaś tych kilka cyfr niech służą do wiadomości że ofiarność powiatu Mościska przedstawia się dość wyraźnie. Co do gorliwości — nie chcę mówić za sobą — ale dokładamy wszelkich starań, aby komunikacye w powiecie się rozszerzały, kończąc zwracając się do Wydziału krajowego z prośbą, by łaskawie pamiętał w przyszłości o powiecie mościckim.

Marszałek. Żąda kto jeszcze głosu? (Nikt).
Głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz. Zrzekam się głosu.

Marszałek. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje pozycje 139—141 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

E. Wydatki na myta.

Poz. 142. Budowa i utrzymanie domków mytniczych (nadzwyczajne) 3.000 zł.

Poz. 143. Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye i inne 2.000 zł.

Poz. 144. Przerwy z powodu wypadków elementarnych 400 zł.

F. Zaopatrzenia.

Poz. 145. a) Borzecki Leonard, emeryt. konduktor dróg krajowych 312 zł.

b) Hławaty Alojzy emeryt. konduktor dróg kraj. 300 zł.

c) Ulanowski Rafał emeryt. konduktor dróg kraj. 180 zł.

d) Darowski Stanisław emeryt. konduktor dróg kraj. 230 zł.

e) Skwarczyński Jan emeryt. konduktor dróg kraj. 481 zł.

f) Reicher Stanisław emeryt. konduktor dróg kraj. 546 zł.

g) Niewiadomska z Hoszowskich Sabina wdowa po inżynierze okręgowym rocznie 350 zł. i dla dwojga jej dzieci mianowicie:

Maryana Ignacego Henryka do 10. marca 1897 i Juwenala Ignacego Maryana do 20. stycznia 1900 po 58 zł., 116 zł. Razem 466 zł.

h) Pochowska Ewelina, wdowa po pełn. obow. inżyniera rocznie 200 zł.

i dla czworga jej dzieci mianowicie:

Bohdana Leona do 9. lutego 1900., Michała Mieczysława Maryana do 12. września 1902. Zofii Róży do 25. kwietnia 1901. i Stanisławy do 7. sierpnia 1907 po 50 zł., 200 zł. Razem 400 zł.

i) Szeliska Laura, wdowa po konduktorze 167 zł.

j) Chodorowska Leokadya, wdowa po konduktorze 100 zł.

k) Zarembiny Franciszki dzieciom pozostającym po konduktorze, mianowicie:

Władysławie do 24. czerwca 1895 i Julianowi do 4. stycznia 1910 rocznie po 13 zł. Razem 19 zł.

l) Grzymalina z Gerzabków Melania Bronisława, wdowa po konduktorze rocznie 250 zł. i dla czworga jej dzieci mianowicie:

Maryi Henryki do 19. stycznia 1898, Kazimierza Maryana do 6. października 1898, Jędrzeja Włodzimierza do 21. października 1901, i Natalii Anny do 7. lutego 1902 po 25 zł., 100 zł. Razem 330 zł.

m) Hryniewiczowa Emilia Amalia, wdowa po konduktorze rocznie 325 zł.

n) Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor dróg krajowych 494 zł.

o) Rymaszewski Adam, emerytowany inżynier I. klasy 1.435 zł.

p) Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze rocznie 220 zł.

i dla trojga jej dzieci, mianowicie:

Hilarego do 14. stycznia 1896, Kazimierzy do 19. września 1897 i Stanisławy do 1. marca 1905 po 22 zł., 66 zł. Razem 286 zł.

r) Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze rocznie 325 zł.

i dla pięciorga jej dzieci:

Antoniego do 17. stycznia 1895, Kazimierza do 28. sierpnia 1896., Emilii do 13. czerwca 1898, Juliana do 16. kwietnia 1902 i Bertolda do 27. czerwca 1906 po 32 zł. 50 ct. rocznie 132 zł. Razem 457 zł.

s) Helferowa Anna, wdowa po konduktorze rocznie 260 zł.

t) Rząśnicka Helena, wdowa po konduktorze rocznie 325 zł.

u) Raciborski Ludwik, emerytowany nadinżynier oddziału technicznego 3.245 zł.

v) Jeziorańska Natalia, dożywotnie roczne zaopatrzenie 300 zł.

w) Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze-asystencie 350 zł.

x) Birgfelnerowa Julia, wdowa po inżynierze asystencie rocznie 500 zł.

i dla trojga dzieci, mianowicie:

Julii do 1. stycznia 1897, Karola Jana do 5. maja 1900, i Jana Pawła do 19. października 1901 po 50 zł. rocznie 150 zł. Razem 650 zł.

y) Chrzanowska Ignacowa dożywotnie roczne zaopatrzenie 300 zł.

z) Zieliński Aleksander, emeryt. adjunkt oddziału technicznego tytułem emerytury rocznie 808 zł.

zz) Rondewald Eleonora, jednorazowy dar z łaski 50 zł.

Suma wydatków na drogi 1,053.397 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę od czytane 142, 143, 144, i 145 aż do 145 zz) włącznie, oraz całą sumę wydatków na drogi w kwocie 1,053. 397 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

II. Na koleje żelazne.

Poz. 146. Koszta utrzymania prow. biura kolejowego 24.000 zł.

Poz. 147. Dotacje na cele popierania kolei niższego rzędu II. rata nadzwyczajna 300.000 zł.

Poz. 148. Subwencja na budowę kolei od stacji Pałahicze (kolei państwowej) do miasta Tłumacza IV. rata nadzwyczajna 2.000 zł.

Suma wydatków na koleje żelazne 326.000 zł.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 146, 147 i 148, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

W załatwieniu wniesionych petycji raczy Wysoki Sejm uchwalić:

Nad petycjami L. s. 29 Wydziału Rady powiatowej w Nadwornie o odpisanie, względnie darowanie reszty pożyczki krajowej zaciągniętej na budowę mostu na Prucie, L. s. 459 Paraski Kucharskiej, wdowy po droźniku dróg krajowych o zapomogę i L. s. 215 Stanisława Darowskiego, byłego konduktora dróg krajowych o zapomogę, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. A b r a h a m o w i c z (czyta).

Petycja L. s. 911 Franciszka Goeringa, konduktora dróg krajowych Lwów — Rohatyn, komisja budżetowa wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić: Upoważnia się Wydział krajowy do zaliczenia lat czynnej służby przy drogach krajowych panu Franciszkowi Goering bez względu na przerwę, przy ewentualnym wymiarze emerytury w myśl Statutu emerytalnego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. A b r a h a m o w i c z (czyta).

Petycja L. s. 1070. Stanisława Bauman na, konduktora dróg krajowych w Nowym Targu o udzielenie zapomogi i bezprocentowej

pożyczki w kwocie 500 złr. spłacalnej w ratach miesięcznych. Komisya budżetowa wnosi: Odstępuje się tę petycyę Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia z funduszków oznaczonych pod poz. 134. Rubr. XX. Budżetu krajowego na rok 1895.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz (czyta):

Rubr. III. dochodów poz. 3 — 6.

Wysoki Sejm raczy uchwalić dochody z dróg krajowych jak następuje:

Poz. 3. Myta na drogach krajowych 225.000 zł.

Poz. 4. Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne 800 zł.

Poz. 5. Grzywny za przestępstwa drogowe 100 zł.

Poz. 6. Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych 2.850 zł.

Suma rubryki III. 228.750 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycye Rubr. III. dochodów poz. 3. 4. 5 i 6. i sumę dochodów tej Rubryki w kwocie 228.750 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte. Przystępujemy do rubryki XI. poz. 149 i 151. Sprawozdawca p. Marchwicki ma głos.

Sprawozdawca p. Marchwicki (zaczyna czytać sprawozdanie do rubr. XI. lit. c. z all. 203).

Sekretarz p. Słonecki Duklan. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Ponieważ jest już godzina 2. z południa, przeto mam zamiar odroczyć posiedzenie, jeżeli nikt nic nie ma przeciw temu. (Nikt). Posiedzenie odraczam i proszę Panów na godzinę 6. wieczorem.

Przerwa posiedzenia o 2. z południa.

Dalszy ciąg posiedzenia godz. 6. min. 35 wieczorem.

Marszałek. Komplet jest, posiedzenie otwieram na nowo. Następuje Rubr. XI. Wydatków budżetu krajowego lit. c. Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Sprawozdawca p. Marchwicki ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta).

Wysoki Sejm uchwali:

Przyznaje się dla dwóch oficjów szpitala powszechnego lwowskiego dodatek służbowy

(aktywalny) po 150 zł. w załatwieniu petycyi L. s. 315.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy do przyznania p. Erazmowi Malinowskiemu, przeniesionemu w stały stan spoczynku, rządcy szpitala powszechnego we Lwowie, pełnej emerytury w kwocie 1.800 zł., tudzież do udzielenia mu jednorazowej remuneracyi w kwocie 1.800 zł. i wstawienia tych wydatków w odnośne rubryki budżetu krajowego powszechnego szpitala we Lwowie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

Wydział krajowy sprawozdaniem do LW. 60.279/94 usprawiedliwia udzielenie dożywotniego wsparcia w kwocie 5 (pięciu) reńskich miesięcznie Dmytrowi Kozłowskiemu b. parobkowi w służbie kraj. szpitala powszechnego we Lwowie uzasadniając swoją uchwałę tem, że Kozłowski dzisiaj 67-letni starzec podczas 16-letniej wzorowej służby istotnie sterał swe zdrowie i pozostał bez żadnych środków do życia. Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

Usprawiedliwienie powyższe Wydziału krajowego przyjąć do wiadomości.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje odczytany wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta): W załatwieniu petycyi Ls. 586

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm przyznaje Grzegorzowi Matwejkowi b. stróżowi szpitala powszechnego lwowskiego, dożywotnie wsparcie w kwocie 60 zł. rocznie i kwotę tę wstawia w poz. 42 a.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

Zestawienie wydatków.

Rubr.	I. Fundusz chorych	30.707 zł.
"	" " położnic	3.415 "
"	II. " chorych	29.049 "
"	" " położnic	3.920 "
"	III. " chorych	10.373 "
"	" " położnic	808 "
"	IV. " chorych	234 "
"	" " położnic	10 "
"	V. " chorych	94 "
"	" " położnic	6 "
"	VI. " chorych	2.965 "
"	" " położnic	190 "
"	VII. " chorych	93.915 "
"	" " położnic	30.259 "
"	VIII. " chorych	19.829 "
"	" " położnic	871 "
"	IX. " chorych	940 "
"	" " położnic	60 "
"	X. " chorych	226 "
"	" " położnic	14 "
"	XI. " chorych	79.200 "
"	" " położnic	620 "
"	XII. " chorych	1.760 "
"	" " położnic	— "
"	XIII. " chorych	25 "
"	" " położnic	10 "
"	XIV. " chorych	1.457 "
"	" " położnic	93 "
"	XV. " chorych	— "
"	" " położnic	30 "
"	XVI. " chorych	16.000 "
"	" " położnic	— "

Suma wydatków w funduszu chorych i położnic 330.080 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubryki wydatków od I—XVI., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

Sumaryczne zestawienie dochodów.

Rubr.	I. Fundusz chorych	27.429 zł.
"	" " położnic	155 "
"	II. " chorych	8.000 "
"	" " położnic	— "
"	III. " chorych	174.200 "
"	" " położnic	13.500 "
"	IV. " chorych	94 "
"	" " położnic	6 "

Suma dochodów 223.384 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubryki dochodów od I—IV., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

Bilans całego szpitala powszechnego we Lwowie wykazuje:

Wydatki	330.080 zł.
Dochody	223.384 "

zatem niedobór w kwocie . 106.696 zł.

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1895 i pokryć wykazany niedobór w kwocie 106.696 zł. z rubr. XI. wydatków budżetu krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje niedobór w kwocie 106.696 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

Petycję pani Zofii Gralewskiej do Ls. 326. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia z funduszu przeznaczonego na kształcenie artystów.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje lit. D. Fundusz podrzutek w Lwowie.

Sprawozdawca p. Dr. Marchwicki (czyta):

Fundusz podrzutek w Lwowie.

Komisja budżetowa zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego przyjmuje na rok 1895. wydatki:

W rubr.	I. potrzeby kancelaryjne	—
"	II. remuneracye i zapomogi	20 zł.
"	III. koszt utrzymania dzieci	96 "
"	IV. zapomogi dla położnic	5.200 "
"	V. rozmaite wydatki	10 "

Suma wszystkich wydatków 5.326 zł.

Dochodów ten fundusz nie ma żadnych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić całą sumę wydatków funduszu podrzutek w Lwowie 5.326 zł. i pokryć takową z funduszu krajowego rubr. XI.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki tego funduszu w kwocie 5.326 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Następuje „krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie”.

Sprawozdawca p. Szczepanowski ma głos.

Sprawozdawca p. Szczepanowski zaczyna czytać sprawozdanie o tym zakresie z aleg. 203.

Głosy: Prosimy uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest większość. Proszę o odczytanie pojedynczych rubryk.

Sprawozdawca p. Szczepanowski (czyta):

W y d a t k i.

Rubr. I. poz. 1—11. Płace i emolumenta etatowe . . . . . 21.923 zł.

Rubr. II. poz. 12—18. Koszta utrzymania osób nieetatowych . . . 37.025 „

Rubr. III. poz. 19—28. Pensye i emerytury . . . . . 1.061 „

Rubr. IV. poz. 29—32. Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski . . . 110 „

Rubr. V. poz. 33. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . . . . 40 „

Rubr. VI. poz. 34—35. Remuneryacje i zapomogi . . . . . 726 „

Rubr. VII. poz. 36—44. Koszta gospodarcze Zakładu a) zwyczajne . 93 699 „
b) nadzwyczajne 9.260 „

Rubr. VIII. poz. 45—48. Koszta gospodarcze folwarku . . . . . 15.038 „

Rubr. IX. poz. 49—53. Koszta sanitarne . . . . . 6.810 „

Rubr. X. poz. 54. Koszta kancelaryjne . . . . . 440 „

Rubr. XI. poz. 55. Koszta kapliczne . . . . . 200 „

Rubr. XII. poz. 56—61. Koszta utrzymania budynków etc.:
a) zwyczajne . 9.090 „
b) nadzwyczajne 12 170 „

Rubr. XIII. poz. 62. Podatki z ekwiwalentem i daniny . . . . . 175 „

Rubr. XIV. poz. 63—66. Rozmaite . 2 710 „

Rubr. XV. poz. 67. Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe . 55 „

Rubr. XVI. poz. 68. Koszta podróży i diety członków opieki nad obłąkanymi . . . . . 150 „

Razem a) zwyczajne . 189.252 zł.
b) nadzwyczajne 21.430 „

Suma wydatków . . . 210.682 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje sumę wydatków Rubr. I do XVI włącznie w kwocie 210.682 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca poseł Szczepanowski (czyta):

D o c h o d y.

Rubr. I. poz. 1. Odsetki od kapitałów 230 zł.

„ II. „ 2—3. Dodatki . . . 660 „

„ III. „ 4—5. Dochody z dóbr 18.400 „

„ IV. „ 6—8. Zwroty kosztów leczenia . . . . . 189.000 „

Rubr. V. poz. 9—11. Rozmaite . 1.100 „

Suma dochodów 209.390 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody szpitala w Kulparkowie w kwocie 209.390 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Szczepanowski (czyta):

Suma dochodów . . . . . 209.396 zł.

W porównaniu z wydatkami . 210.682 „

Okazuje się niedobór . . . . . 1.292 zł.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie i wstawić wykazany niedobór w kwocie 1.292 zł. do rubr. XI. funduszu krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisyi, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje „Lit. F. Krajowy Szpital św. Łazarza w Krakowie“. Sprawozdawca p. Czyżewicz ma głos.

Sprawozdawca poseł Dr. Czyżewicz (czyta):

P. Słonecki. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Kto się z nim zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę odczytać dział wydatków.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

W załatwieniu osobnego sprawozdania Wydziału krajowego Drowi Stanisławowi Ponikle, dyrektorowi szpitala św. Łazarza w Krakowie przyznaje się dodatek osobisty roczny w kwocie 500 zł. do pobieranej płacy, niewliczalny do emerytury i wstawia się kwotę tę na r. 1895 w rubr. I. wydatków „płace i emolumenta etatowe“ przy poz. 1. budżetu szpitala św. Łazarza.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):
W załatwieniu petycyi Ls. 347.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Dwom oficyalom szpitala św. Łazarza w Krakowie przyznaję się do płacy i dodatków 5-letnich dodatek aktywalny w kwocie 150 zł. rocznie dla każdego i wstawia się ten wydatek 300 zł. na rok 1895 w rubr. I. poz. 12. wydatków, do budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Nad petycją Ls 424 Wiktora Wojciechowskiego o podwyższenie emerytury przechodzi się do porządku dziennego

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):
W załatwieniu sprawozdania Wydziału krajowego Ls. 342. Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Byłej posługaczce szpitala św. Łazarza w Krakowie Helenie Lorenz udziela się dożywotnie wsparcie po 6 zł. miesięcznie i wstawia się kwotę 72 zł. na rok 1895 do budżetu szpitalu św. Łazarza w rubr. IV. poz. 40.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W załatwieniu petycji Ls. 561 i Ls. 426 Jakóbowi Skibskiemu, byłemu dyetaryuszowi szpitala św. Łazarza udziela się dożywotnie zaopatrzenie w drodze łaski w kwocie 180 zł. rocznie płatnych w ratach miesięcznych, i wstawia tę kwotę na rok 1895. do wydatków szpitala św. Łazarza w Krakowie w rubr. IV. jako nowa pozycja 40 a).

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

W obec tych uchwał przedstawia się pojedyncze rubryki jak następuje:

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):

A. W y d a t k i.

Rubr. I. Płace i emolumenta etatowe 32.210 zł.

Rubr. II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych	29.668 zł.
" III.	Pensye i emerytury	6.625 "
" IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	968 "
" V.	Odprawy i spłata kwartałów pośmiertnych	50 "
" VI.	Remuneracye i zapomogi	900 "
" VII.	Koszta gospodarcze	95.550 "
" VIII.	Koszta sanitarne	13.533 "
" IX.	Koszta kancelaryjne	1.000 "
" X.	Koszta kapliczne	415 "
" XI.	Utrzymanie budynków	5.600 "
" XII.	Podatki i daniny	1.027 "
" XIII.	Rozmaite	800 "
" XIV.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na oddziale położnic	600 "
" XV.	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	19.300 "
" XVI.	Zapisy	109 "
" XVII.	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi	50 "
" XVIII.	Dyety, koszta podróży i różne inne	300 "
	Razem	208.705 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki szpitala św. Łazarza rubr. I. do XVIII. włącznie w kwocie 208.705 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):

D o c h o d y.

Rubr. I.	Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyi	19.147 zł.
" II.	Dochody z dóbr i realności	9.800 "
" III.	Zwroty kosztów leczenia	182.000 "
" IV.	Dochody rozmaite	300 "
	Suma	211.247 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody rubr. I do IV. włącznie, jak zostały odczytane w ogólnej kwocie 211.247 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):

Dochody . . . . . 211.247 zł.
Wydatki . . . . . 208 705 "

Nadwyżka dochodów 2.542 zł.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy pre

liminarz krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1895 i polecić pobrać nadwyżkę dochodów w kwocie 2.542 zł do funduszu krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje „L. it. G. Fundusze podrzutków w Krakowie“. Ten sam p. sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):

Fundusz podrzutków w Krakowie:

W y d a t k i.

Rubr. I.	Płace urzędników . . .	50 zł.
„ II.	Potrzeby kancelaryjne . .	20 „
„ III.	Remuneracye . . .	20 „
„ IV.	Koszta utrzymania podrzutków . . .	1.556 „
„ V.	Koszta leczenia dzieci podrzutków . . .	10 „
„ VI.	Zapomogi dla położnic podrzutków . . .	3.140 „
„ VII.	Rozmaite . . .	40 „

Ogólna suma wydatków 4 836 zł

Marszałek Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki w kwocie 4.836 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Dr. Czyżewicz (czyta):

D o c h o d y.

Rubr. I.	Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyi . . .	1 696 zł.
----------	--	-----------

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody w kwocie 1696 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. dr. Czyżewicz (czyta).

Dochody 1.696 zł.

Wydatki 4.836 zł.

Niedobór 3.140 zł.

Komisja budżetowa wnosi:

Wys. Sejm raczy powyższy preliminarz funduszu podrzutków w Krakowie przyjąć na r. 1895 i polecić pokryć niedobór w kwocie 3.140 zł. z funduszu krajowego na potrzeby rubr. VI. wydatków.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. — Następuje Rubryka XII. Wydatki na szupaństwo. Sprawozdawca p. Adam Skrzyński ma głos.

Sekretarz p. Słonecki. Wnoszę uwolnienie pana sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Adam Skrzyński (czyta):

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy wstawić do budżetu na rok 1895:

Rubr. XII. poz. 154 wydatków:

Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych 23.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki tej rubryki w kwocie 23.000 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte. Następuje Rubryka XIII. poz. 155 – 168.

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca p. Jan Stadnicki ma głos.

Sekretarz p. Słonecki. Wnoszę o uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie preliminarza.

Sprawozdawca p. Jan hr. Stadnicki (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w wypadkach nie cierpiących zwłoki w miarę przez oddział budownictwa c. k. Namiestnictwa wykazanej potrzeby, zaprowadził virement między pozycjami przeznaczonemi na regulację jednej i tej samej rzeki w roku budżetowym, jak również aby zaprowadził virement między pozycjami na regulację rzek przeznaczonemi a w okresie budżetowym nie dającemi się zużytkować a funduszem dyspozycyjnym na regulację rzek przeznaczonych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. hr. Jan Stadnicki (czyta):

Komisja wnosi do przyjęcia:

Budowy wodne i melioracye:

A. Biuro melioracyjne i studia przygotowawcze. Rubr. XIII. poz. 155. Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya.

a) Dyrektor biura: płaca 2.800 zł., dodatek aktywalny 480 zł. Razem 3.280 zł.

b) 3 starszych inżynierów: płaca po 2.000 zł., — 6.000 zł., dodatek aktywalny po 360 zł. — 1.080 zł. Razem 7.080 zł.

c) 4 inżynierów I. klasy: płaca po 1.500 zł., — 6.000 zł. — dodatki aktywne: dla 2 inżynierów we Lwowie po 300 zł., — 600 zł., dla

1 inżyniera w Tarnowie 250 zł., dla 1 inżyniera w Sanoku 200 zł. Razem 7.050 zł.

d) 8 inżynierów II. klasy: płace po 1.200 zł., — 9.600 zł., dodatki aktywne po 300 zł., — 2.400 zł. Razem 12.000 zł. Z tego pokryją fundusze regulacyjne pobory 5 inżynierów za 8 miesięcy po 1.000 zł. Razem 5.600 zł.

e) 8 inżynierów-adjunktów po 1.000 zł., — dodatki aktywne po 200 zł. — 1.600 zł. Razem 9.600 zł. Z tego pokryją fundusze regulacyjne pobory 5 inżynierów-adjunktów za 8 miesięcy 4.000 zł. Razem 5.000 zł.

f) 6 inżynierów-asystentów: płace po 800 zł., — 4.800 zł., dodatki aktywne po 200 zł. — 1.200 zł. Razem 6.000 zł. Z tego pokryją fundusze regulacyjne pobory 3 inżynierów-adjunktów za 8 miesięcy po 666²/₃ zł., — 2.000 zł. Razem 4.000 zł.

g) 4 elewów technicznych: adjuta dla 2 elewów po 600 zł., — 1.200 zł., adjuta dla 2 elewów za 5 miesięcy 500 zł. Razem 1.700 zł. Z tego pokryje fundusz obwałowania Wisły w powiecie Wielickim adjutum 1 elewa za 8 miesięcy 400 zł. Razem 1.300 zł.

h) 2 elewów komasacyjnych (stypendystów): adjuta za 5 miesięcy po 600 zł. — rocznie 500 zł.

i) dyetaryusze: 2 dyetaryuszów w biurze centralnem po 2 zł. dziennie 1.460 zł., ryczałt dla rysownika ekspozytury w Krakowie 480 zł. Razem 1.940 zł.

k) Utrzymanie ekspozytur: w Krakowie 450 zł., w Tarnowie 300 zł., w Sanoku i Kołomyi po 200 zł. Razem 1.150 zł.

l) Stypendya: dla 2 techników melioracyjnych za 7 miesięcy po 100 zł. miesięcznie, 1.400 zł., dla 2 techników komasacyjnych za 7 miesięcy po 50 zł. miesięcznie, 700 zł., dla wykształcenia technika do kultury i eksploatacji torfów 500 zł., dla 3 słuchaczy inżynieri po 300 zł. rocznie (za 3 miesiące) 270 zł. Razem 2.870 ct.

m) Referent administracyjno-prawny dla spraw melioracyjnych: płaca 2.000 zł., dodatek aktywalny 420 zł. — 2.420 zł. Razem 44.190 zł.

Zwracam uwagę Wysokiej Izby, że pozycje lit. h. i lit. l. dwie ostatnie pozycje jako już uchwalone przez Sejm na posiedzeniu z dnia 4. lutego br. nie wymagają więc powtórnego głosowania.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycję 155 z opuszczeniem lit. h. i 2 ostatnich ustępów lit. l. jako już uchwalonych tudzież kto przyjmuje całą sumę tej pozycji w kwocie 44.190 zł., rączy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. hr. Jan Stadnicki (czyta):

Poz. 156. Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych:

a) wynagrodzenie dozorców za czas zajęcia w biurze i po 2 dla ekspozytur w Krakowie, Tarnowie, Sanoku i Kołomyi, a 4 dla biura centralnego po 120 zł. Razem 1.440 zł.

b) dotacja funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych 500 zł. Razem 1.940 zł.

Poz. 157. Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych 1.000 zł.

Poz. 158. Remuneracye i zapomogi dla inżynierów i dozorców melioracyjnych 2.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 156 a), b), 157 i 158, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. hr. Jan Stadnicki (czyta).

Poz. 159. Pensye i zaopatrzenia:

a) Karpuszkowa Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym 350 zł.

b) Karpuszkowski sieroty: Aniela Filipina, Adam Olgierd i Helena Janina po 50 zł. rocznie 150 zł.

c) Wasilewski Piotr, emerytowany inżynier asystent 320 zł.

d) Biegański Antoni, emerytowany inżynier adjunkt 424 zł. — Razem 1.244 zł.

Marszałek. Do tej pozycji zapisał się do głosu p. Langie — P. Langie ma głos.

P. Langie. Wdowa po inżynierze Wydziału krajowego Karpuszcze wniosła petycję, a komisya budżetowa tej petycji nie uwzględniła. Mnie się zdaje, że w takich razach, gdy wdowa czuje się pokrzywdzoną, należy wymierzyć jej sprawiedliwość, a ponieważ ona jest sparaliżowaną i nie może sama biegać za swoją sprawą, przeto pozwalam sobie prosić o zbadanie jej prośby i w tym celu wnoszę rezolucję, która opiewa: „Petycję Ls. 425. wdowy po inżynierze Karpuszcze odstępuję Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku na przyszłej sesji sejmowej“. Proszę Wysoką Izbę o uchwalenie tej rezolucyi.

Sprawozdawca poseł Jan Stadnicki. Zgadzam się z rezolucją postawioną przez posła Langiego.

Marszałek. Podam naprzód do głosowania pozycję 159. Kto tę pozycję przyjmuje, rączy rękę podnieść. (Większość). Pozycja jest przyjęta. Kto się zgadza z rezolucją p. Langiego, rączy rękę podnieść. (Większość). Rezolucya jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Jan hr. Stadnicki (czyta):

Poz. 160. Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno potrzeb rysunkowych 3.000 zł.

Poz. 161. Na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych 4.500 zł.

Poz. 162. Studya hydrograficzne:

a) utrzymanie krajowych stacyj ombrometrycznych i wodoskazowych, oraz odnośne publikacye 2.750 zł.

b) zasilek kraju na utrzymanie galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego 5.000 zł. Razem 7.750 zł.

Poz. 163. Na zdjęcia i projekty:

a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. września 1882) 5.000 zł.

b) dla melioracyj prywatnych, (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892) 6.000 zł. Razem 11.000 zł.

Suma działu A. 76.624 zł.

Zwracam uwagę Wysokiej Izby, że poz. 162, b) została już uchwaloną na posiedzeniu z 4. lutego 1895, że więc nie zachodzi potrzeba poddania jej pod głosowanie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 160, 161, 162 a) z opuszczeniem poz. 162 b) jako już uchwalonej, tudzież poz. 163 a) i b) oraz ogólną sumę wydatków działu A. w kwocie 76.624 zł. włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Jan hr. Stadnicki (czyta):

B. Wykonanie budowli wodnych.

Poz. 164. Na regulacyę systematyczną rzek karpackich:

a) na regulacyę rzeki Białej z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca IV. rata 43.317 zł.

b) na regulacyę rzeki Dniestru między Rozwadomem a Żurawnem III. rata 42.667 zł. Razem 85.984 zł.

Poz. 165. Zasilki $33\frac{1}{3}\%$ na lokalne regulacye rzek niespławnych w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. października 1882.

a) na regulacyę Soły pod Cięcina i Żywcem 2.367 + 2.557 — 4.924 zł

b) na reg. Skawy pod Witanowicami i Graboszcami 750 zł.

c) na regul. Skawy pod Jaroszwicami i Wadowicami 1.600 zł.

d) na regul. Raby pod Dolną wsią i Osieczanami 2.580 zł.

e) na regul. Raby pod Dobczycami i Niedzdomem 2.435 zł.

f) na regulacyę Raby pod Dobczycami 2.969 zł.

g) na regulacyę Raby pod Winiami 1.000 zł.

h) na regul. Raby pod Kunicami i Gdowem 2.000 zł.

i) na regulacyę Raby pod Niedarami 1.352 zł.

k) na regul. Raby pod Bochnią, Proszówkami i Damianicami 4.825 zł.

l) na regul. Raby pod Krzyżanowicami 1.000 zł.

m) na regul. Dunajca pod Jazowem i Maszkowicami 2.000 zł.

n) na regul. Dunajca pod Witowicami dolnymi 500 zł.

o) na regul. Dunajca pod Zabelczem i Chełmcem 1.825 zł.

p) na regulacyę Dunajca pod Chełmcem 2.185 zł.

r) na regul. Dunajca pod Podegrodziem i Stadłem 1.000 zł.

s) na regul. Dunajca pod Drużkowem, Tropiem, Będziszyną i Trąbkami 1.000 zł

t) na regul. Dunajca pod Biskupicami i Charzewicami 1.800 zł.

u) na regulacyę Dunajca pod Stróżami 683 zł.

w) na regul. Dunajca pod Charzewicami 1.446 zł.

x) na regulacyę Dunajca pod Wesołem 418 zł.

y) na regulacyę Dunajca pod Lusławicami 2.247 zł.

z) na regulacyę Dunajca pod Wróblowicami 2.144 zł.

aa) na regulacyę Dunajca pod Roztoką 1.900 zł.

ab) na regulacyę Dunajca pod Olszynami 3.165 zł.

ac) na regulacyę Dunajca pod Sukmaniem 800 zł.

ad) na regulacyę Dunajca pod Rożnowem 279 zł.

ae) na regulacyę Dunajca pod Melsztynem 2.000 zł.

af) na regulacyę Dunajca pod Wielogłowami 1.493 zł.

ag) na regulacyę Wisłoki pod Parkoszem 646 zł.

ah) na regulacyę Wisłoki pod Mokrczem 418 zł.

ai) na regulacyę Wisłoki pod Kleciami i Skurową 429 zł.

ak) na regulacyę Wisłoki pod Skurową 888 zł.

al) na regulacyę Wisłoki pod Lipinami 375 zł.

am) na regulacyę Wisłoki pod Przeczą 2.500 zł.

an) na regulacyę Wisłoki pod Brzyskami i Bukową 2.000 zł.

ao) na regulacyę Wisłoki pod Bukową 1.000 zł.

ap) na regulacyę Wisłoki pod Pilznionkiem 2.644 zł.

ar) na regulacyę Wisłoki pod Błażkową, Kleciem i Skurową 3.220 zł.

as) na regulacyę Wisłoki pod Skurową i Zawadką 1,000 zł.

- at) na regulację Wisłoki pod Bobrową 497 zł.
- au) na regulację Wisłoki pod Rzemieniem, Rzochowem i Rzyskami 2.000 zł.
- aw) na regulację Wisłoka pod Wiśniową i Cieszyną 500 zł.
- ax) na regulację Wisłoka pod Dobrzechowem 1.726 zł.
- ay) na regulację Sanu pod Sośnicą, Składem Solnym 3.421 zł.
- az) na regulację Sanu pod Wilczą i Buszkowicami 2.000 zł.
- ba) na regulację Sanu pod Bachorzem i Letnicą 815 zł.
- bb) na regulację Sanu pod Ruską wsią i Nienadową 450 zł.
- bc) na regulację Sanu pod Tarnawcami i Ostrowem 2.202 zł.
- bd) na regulację Sanu pod Ruską wsią 700 zł.
- be) na regulację Sanu pod Ostrowem i Przemysłem 2.759 zł.
- bf) na regulację Sanu pod Chyrzyną 2.730 zł.
- bg) na regulację Sanu pod Jabłonicą ruską 1.479 zł.
- bh) na regulację Sanu pod Pawłokomą 2.344 zł.
- bi) na regulację Sanu pod Bachorzem 1.799 zł.
- bk) na regulację Sanu pod Siedliskami i Warą 723 zł.
- bl) na regul. Sanu pod Iskaniem 2.506 zł.
- bm) na regul. Sanu pod Gdyczyną 442 zł.
- bn) na regulację Sanu pod Krzemienną 2.033 zł.
- bo) na regulację Sanu pod Muniną i Sobiecinem 2.410 zł.
- bp) na regulację Świcy i Sukiela pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi 2.500 zł.
- br) na regulację Świcy i Sukiela pod Hozowem 2.500 zł.
- bs) na regulację Świcy i Sukiela pod Sulatyczami 1.012 zł.
- bt) na regulację Świcy i Sukiela pod Balciami podgórnymi i zarzecznymi 1.000 zł.
- bu) na regulację Świcy i Sukiela pod Mielniczem i Dubrawką 1.000 zł.
- bw) na regulację Łomnicy pod Błudnikami i Temerowcami 3.135 zł.
- bx) na regulację Łomnicy pod Babinem 1.500 zł.
- by) na regulację Bystrzycy pod Mykietynkami i Uhornikami 1.000 zł.
- bz) na regulację Bystrzycy pod Uhrynówem, Jamnicą i Jezupolem 1.000 zł.
- ca) premiowanie zawikłań odsypisk 1.000 zł.
- cb) do dyspozycji Wydziału krajowego 5.000 zł.

Zwracam uwagę Wysokiej Izby, że cała poz. 165 jako uchwalona już na posiedzeniu

Sejmu z dnia 4. lutego nie wymaga ponownej uchwały (czyta):

Poz. 166. Na popieranie przedsięwzięć melioracyjnych na zasadzie ustawy państwowej z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116:

a) na regulację Nowego Brnia VI. rata (ostatnia) 15.471 zł.

b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy IV. rata 10.394 zł.

c) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami VI. rata 14.533 zł.

d) na regulację rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy państwa, III. rata 19.800 zł.

e) na zabudowanie potoku Niszkówki, III. rata (ostatnia) 4.287 zł.

f) na regulację Złotej Lipy, II. r. 13.200 zł.

g) na osuszenie bagien łańcucko-jarosławskich, II. rata 11.500 zł.

h) na regulację potoku Dumnego, II. rata (ostatnia) 11.520 zł.

i) na regulację Przegnojówki, I. r. 11.200 zł.

k) na osuszenie bagien stojanowskich, I. rata 12.000 zł.

l) na obwałowanie lewego brzegu Dunajca, I. rata 14.000 zł.

m) na regulację środkowej sekcji Gnilej Lipy, I. rata 19.771 zł.

n) na uzupełnienie regulacji Łęgu w powiecie tarnobrzeskim, I. rata 16.767 zł.

o) na uzupełnienie regulacji Kisieliny, I. rata (w myśl uchwały sejmowej z 26. stycznia 1895), 14.848 zł.

Poz. 166 a). Na konserwację krajowych robót melioracyjnych: 189.291 zł

a) regulacji Trześniówki 500 zł.

Poz. 167/8. Dotacje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 26. listopada 1889:

a) na regulację Czeczwy pod Strutynem wyższym 1.400 zł.

b) na regulację Lubaczówki pod Monasterzem 1.284 zł.

c) na regulację Łęgu w powiecie kolbuszowskim 1.200 zł.

d) na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk: w Rudniku 1.000 zł., w Korsowie 1.000 zł., w Nowym Targu 1.000 zł.; razem 3.000 zł.

e) na zakładanie fabryk drenarskich (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892) 5.000 zł.

f) do dyspozycji Wydziału krajowego 10 tysięcy zł.

g) zasiłek dla spółki wodnej rudnickiej 6.424 zł.

Suma działu B. 425.706 zł.

Suma rubryki XIII. 502.330 zł.

Zwracam uwagę Wysokiej Izby, że w poz. 166 lit. i), k), l), m), n), o), dalej poz. 166,

a wreszcie cała poz. 167/8 zostały już w dniu 4. lutego 1895 uchwalone a że więc nie będą obecnie przedmiotem głosowania.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje 164 i 166 lit. a), b), c), d), e), f), g), h), następnie całą sumę poz. 166 w kwocie 189.291 zł., wreszcie sumę działu B. w kwocie 425.706 zł. tudzież całą sumę rubr. XIII. w kwocie 502.330 zł., zechce rękę podnieść. (Większość.) Są przyjęte.

Następuje rubryka XIV. Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.

Sprawozdawca p. Goldman ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Goldman (zaczyna czytać sprawozdanie o rubr. XIV. z aleg. 203).

P. Zdzisław hr. Tarnowski. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Podaję ten wniosek do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, rączy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty. Proszę o odczytanie poszczególnych pozycji.

Sprawozdawca p. Dr. Goldman (czyta):

Rubryka XIV.

Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.

Poz. 169. Umorzenie pożyczki 40 400 zł., zaciągniętej w gal. Kasie oszczędności na budowę Kulparkowską 2.536 zł.

Poz. 170. Umorzenie pożyczki 10.000 zł., zaciągniętej przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Kasie oszczędności 678 zł.

Poz. 171. Umorzenie pożyczki 5.000 zł. zaciągniętej przez Zbór izraelski w Krakowie 379 zł.

Poz. 172. Opłatę procentów od obligacji pożyczki krajowej z r. 1883, na podatek stempłowy dochodowy od kuponów, druki, inseraty i t. p. 140.088 zł.

Poz. 173. Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie 19.578 zł.

Poz. 174. Umorzenie pożyczki 22.500 zł., zaciągniętej w Kasie oszczędności na budowę pralni 2.025 zł.

Poz. 175. Umorzenie pożyczki 70.000 zł., zaciągniętej w Banku krajowym na wybudowanie prawego skrzydła w szpitalu lwowskim 7.065 zł.

Poz. 176. Na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 — 51 070 zł.

Poz. 177. Umorzenie pożyczki krajowej z r. 1891 — 80.950 zł.

Poz. 178. Umorzenie połowy kapitału 27.500 zł., zaciągniętego w Banku krajowym na odbudowanie części budynku w szpitalu tarnowskim 1.398 zł.

Poz. 179. Umorzenie pożyczki 3.000 zł., ciężącej na hipotecę realności zakupionej przez fundusz krajowy na budowę domu dla żandarmerji 282 zł.

Poz. 180. Umorzenie pożyczki 300.000 zł. dla dotkniętych w r. 1889 klęską nieurodzaju 49.854 zł.

Poz. 181. Spłata pożyczki 19.000 na wybudowanie dwupiętrowego domu dla żandarmerji 855 zł.

Poz. 182. Odsetki od efektów imien. wartości 224.281 zł. wydanych z majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego, krajowej Radzie szkolnej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół 12.888 zł.

Poz. 183. Umorzenie 4% pożyczki krajowej z r. 1893 imiennej wartości 29.425.000 zł., zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizac. 1.367.462 zł.

Poz. 184. Bonifikacja c. k. Skarbowi państwa z tytułu podatku dochodowego od kuponów obligacji byłych funduszy indemnizacyjnych 88 589 zł.

Poz. 185a). Na spłatę niezgłoszonych obligacji byłych funduszy indemnizacyjnych 100 tysięcy zł.

b) Na spłatę niezgłoszonych kuponów od obligacji funduszy indemnizacyjnych 245.000 zł.

Poz. 186. Na spłatę dawniejszych długów krajowych — kwota na ten cel wstawioną zostanie przy uchwale finansowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 169 do 185 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość.) Są przyjęte.

Następuje rubryka XV. pozycje 187—237. Na cele rolnictwa i górnictwa.

Sprawozdawcy pojedynczych działów: p. Piniński dla pozycji 187, 202—214 i 217—237, p. Stanisław Jędrzejowicz dla pozycji 188—196 włącznie, p. Scipio dla pozycji 215 i 216.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz ma głos w zastępstwie p. Pinińskiego.

Sprawozdawca p. Stan. Jędrzejowicz (czyta):

Sekretarz p. Zdzisław hr. Tarnowski. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Proszę o odczytanie pojedynczych pozycji.

Sprawozdawca p. Stan. Jędrzejowicz (czyta):

Poz. 187. Urzędnik fachowy dla spraw rolniczych 2.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda,

rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycję 187, zechce rękę podnieść (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stan. Jędrzejowicz (czyta):

Poz. 177. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego.

Wydatki.

Place nauczycieli.

Rubr. I. poz. 1. Profesor fachowy zarazem dyrektor, płaca 2.000 zł.

dodatek aktywalny 480 zł

„ osobisty 80 zł., razem 2 560 zł.

Poz. 2. Dwóch profesorów fachowych, płaca po 1.300 zł., dodatki aktywne po 400 zł. i dodatków pięcioletni dla jednego 200 zł., razem 3.600 zł.

Poz. 3. Dwóch nauczycieli adjunktów, płace po 1.000 zł. i dodatki aktywne po 300 zł., razem 2.600 zł.

Poz. 4. Docenci (nauczyciele pomocnicy):

- a) języka polskiego i niemieckiego 480 zł.
  - b) geografii fizycznej i politycznej 240 zł.
  - c) fizyki eksperymentalnej 300 zł.
  - d) matematyki 500 zł.
  - e) geometrii wykresnej 300 zł.
  - f) mechaniki zastosowanej 300 zł.
  - g) budownictwa i rysunków 500 zł.
  - h) chemii ogólnej 300 zł.
  - i) chemii technologicznej 300 zł.
  - k) ekonomii społecznej 200 zł.
  - l) encyklopedyi rolnictwa 300 zł.
  - m) ustawodawstwa w ogóle i leśnego 200 zł.,
- razem 3.920 zł.

Suma rubryki I. 12.680 zł.

Pensye, emerytury i zaopatrzenia.

Rubr. II. poz. 5. Strzelecki Henryk, był dyrektorem, emerytura 2.600 zł.

Poz. 5 a). Benedykt Moroz b. dozorca, dożywotnie zaopatrzenie w drodze łaski 120 zł.

Suma rubryki II. 2.720 zł.

Koszta administracyi.

Rubr. III. poz. 6. Druki, inseraty, portorya i inne wydatki kancelaryjne 250 zł., poz. 7. Podatki 20 zł., poz. 8. Ubezpieczenie budynków i zbiorów 100 zł., poz. 9. Opał i oświetlenie 400 zł., poz. 10. Utrzymanie budynków wydatków zwyczajny i nadzwyczajny 1.630 zł., poz. 11. Wewnętrzne urządzenie: a) utrzymanie 50 zł., b) uzupełnienie (nadzwyczajne) 300 zł., poz. 12. Dozorca domu i pomocnik dozorczy 540 zł.

Suma rubryki III. 3.290 zł.

Środki naukowe.

Rubr. IV. pozycja 13. Biblioteka i czytelnia 300 zł., poz. 14. Laboratoria: a) chemii ogólnej i technologicznej 90 zł., b) botaniczno-fizyologicznej 60 zł.; razem 150 zł.

Poz. 15. Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń;

- a) do geografii fizycznej i politycznej 10 zł.,
- b) fizyki zwyczajne 20 zł., nadzw. 50 zł.,

c) meteorologii i klimatologii 20 zł.,
d) geometrii wykresnej i mechaniki 50 zł.,
e) inżynierii leśnej zwyczajne 50 zł., nadzwyczajne 300 zł.,

f) botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii zwyczajne 60 zł., nadzwyczajne 60 zł.,
g) zoologii zwyczajne 20 zł., nadzwyczajne 40 zł.,

h) technologii chemicznej 50 zł.,

i) leśnictwa w ogóle zwyczajne 150 zł., nadzwyczajne 200 zł., razem 1.080 zł.,

Poz. 16. Wycieczki naukowe z uczniami 1.000 zł.

Poz. 17. Utrzymanie ogrodu przy szkole 150 zł.

Suma rubr. IV. 2.680 zł.

Splata pożyczki.

Rubr. V. poz. 18. Bankowi krajowemu we Lwowie splata kapitału i odsetek 400 zł.

Suma wydatków 21.770 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki w sumie 21.770 zł. na rok 1895, zechce rękę podnieść. (Większość.) Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Zasiłek z c. k. skarbu państwa 6.000 zł.

Rubr. II. poz. 2. opłaty od uczniów:

- a) wpisowe od 20 nowych po 2 zł. 40 zł.,
- b) czesne od 30 ogółem po 10 zł. 300 zł;

razem 340 zł.

Suma dochodów 6.340 zł.

W porównaniu z wydatkami 21.770 zł., okazuje się niedobór 15.430 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody w sumie 6.340 zł., zechce rękę podnieść. (Większość.) Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stan. Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu wyższej szkoły rolniczej, szkoły parobków, kursu gorzelniczego, folwarku i stacyi doświadczalnej w Dublanach na rok 1895.

P. Abrahamowicz. Proszę o głos.

Marszałek. P. Abrahamowicz ma głos.

P. Abrahamowicz. Chciałem w ogóle zabrać głos co do rubryki XV. i przemówić ze względu na tę ważną okoliczność, że pod tą rubryką XV. mieszczą się wszystkie dotacje na cele rolnictwa, które przecież wymagają obszerniejszego omówienia. I dlatego nie prosiłem do pojedyn-

czych pozycji o głos, ale do całej rubryki XV. tak, jak to się zwykle dzieje w innych parlamentach, a nie jak u nas, gdzie mówcy zgłaszają się do głosu przy poszczególnych pozycjach i wykazują swoje żądania co do tej pozycji, bądź, by ją powiększyć, bądź zmniejszyć.

Ja zaś korzystając z prawa, jakie w ogóle w życiu parlamentarnym panują, chcę mówić ogólnie o tej rubryce mianowicie, która obejmuje gospodarstwo rolne, aby pod tym względem do uwag, które tu padły w czasie generalnej dyskusji dać pewną ilustrację, któraby w danych okolicznościach była wielce pożądaną. I jeżeliby Książę Marszałek raczył mi udzielić głosu do tej rubryki jako całości, wtedybym moje uwagi wypowiedział.

Marszałek. Nie odmawiam wcale Szanownemu mówcy możności mówienia o całej rubryce. Obecnie nie otwieram generalnej dyskusji z osobna nad każdą rubryką, ale gdyby kto zażądał głosu i do głosu się zapisał, z pewnością głosu mu udzielię. To się jednak nie stało, nikt do całości rubryki naprzód nie zażądał głosu. Ja jednak jak powiadam nie tamuję wcale dyskusji i proszę Szanownego mówcy, jeżeli chce co do tej rubryki w ogólności mówić, aby głos zabrał i przemówił.

P. Abrahamowicz Z pewną dumą i zadowoleniem podniesiono w ciągu dyskusji wczorajszej okoliczność, iż na popieranie rolnictwa znajdujemy w budżecie naszym poważną cyfrę, bo kwotę 503.753 zł. I istotnie Panowie, jeżeli kwotę tę porównamy z kwotami, które były preliminowane przed sześciu laty, to przychodzimy do przekonania, że kwota ta jest podwójnie wysoką jak przed laty sześciu. Ale Szanowni Panowie! Jeżeli wejdziemy w analizę tej kwoty, to znajdziemy, że ona jest tylko budżetowo wysoką, nie zaś treścią swoją, gdyż jako wydatki na cele rolnictwa figuruje kwota 503.000 zł. podczas gdy w dochodach z tych samych rubryk macie Panowie następujące kwoty. Najpierw na cele górnictwa odpada kwota 13.410 zł, potem dochody ze szkół rolniczych 6.340 zł, dochody ze szkół i folwarku w Dublanach 74.000 zł, w Czernichowie 54.000, dochody z innych szkół 20.000 zł. etc. etc. tak, że jeżeli Panowie od tej sumy wydatków na rolnictwo, która właściwie zawiera pojedyncze pozycje wydatków brutto na szkolnictwo odtrącić sumę dochodów i tej sumy nie będziecie oceniać ze stanowiska ściśle budżetowego, ale rzeczowego przyjdziecie do przekonania, że wydatki wynoszą 291.000 zł. a nie 503.000 zł. i że w tych wydatkach 291.000 zł. gros wydatków są wydatki na szkolnictwo fachowe. A prócz jednej pozycji znacznej, na hodowlę bydła, wszystkie inne pozycje wypełniają koszta na utrzymanie szkoły lasowej, rolniczej itd.

Rzeczą jest naturalną, proszę Panów, że chcąc rolnictwo popierać, popierać trzeba szkoły

rolnicze zawodowe, ale niemniej rzeczą jest pewną, że weszliśmy w okres, gdzie z pewnymi prawami do kraju rolnictwo, o którego stosunkach niepomysłnych tak wiele tu mówiono, apelować może do budżetu krajowego i zwracam uwagę administracji krajowej, że są pewne potrzeby gospodarstwa wiejskiego, która u jednych pobudzić, a u drugich poprzeć potrzeba.

Szanowny kolega p. Szczepanowski, przemawiając dnia wczorajszego przede wszystkim podniósł że w Czechach przypadają dwa hektary gruntu na duszę.. (Głos: rolniczą!) — na duszę rolniczą (Wesołość), a w Galicyi tylko półtora. Nie chcę wchodzić w analizę tych dat, choć żywo mam w pamięci następujące daty. W galicyi jest 6,200.00 hekt. ornej ziemi podczas gdy w Czechach 4,100.000, w Galicyi jest półtora miliona z górą łąk, podczas gdy w Czechach 900.000, nadto w Galicyi jest wedle ostatniego spisu ludności 6,600.000 ludności, w Czechach wynosi ona 5,840.000. Jakim sposobem szanowny kolega Szczepanowski doszedł do swego wyniku w to nie wchodzę, przyjmuję te cyfry jako wyniki statystyczne, które mogą służyć za podstawę dyskusji, a chcę na podstawie danych, które w ciągu dyskusji przede wszystkim podniósł o potrzebach rolnictwa pomówić.

I tak szanowny p. Szczepanowski pomiędzy innemi powiedział, że my z tego 1½ hektara musimy wyciągnąć więcej jak inni, którzy mają na jedną duszę rolniczą aż dwa hektary. Zapewne. I wskazał nam jako drogę, która wiedzie do tego celu, jako drogę jedyną: podniesienie szkolnictwa ludowego.

(P. Szczepanowski: Nie jedyną!)

Ani na chwilę nie przeczę, ale z drugiej strony chcę zwrócić uwagę w jakich warunkach klimatycznych znajduje się kraj nasz a w jakich warunkach Czechy. A jeżeli przyjdziemy do tych warunków klimatycznych jednego i drugiego kraju, to w szczególności zwrócę uwagę na tę jedną okoliczność, że prawie trzy czwarte części Galicyi stanowi ziemię podmokłą, i musimy przyjść do przekonania, że jedną z najważniejszych czynności do podniesienia rolnictwa krajowego jest obok działalności rolnej melioracyjnej drenowanie gruntów (Brawo). I dlatego trzeba się starać, aby się u nas wzięto powszechnie do drenowania gruntów (Brawo — tak jest), gdyż podniesienie produkcji rolniczej na wielką skalę w inny sposób nie może być przeprowadzone. (Brawo).

Dlatego niech się nie dziwi Szanowny p. Szczepanowski, jeżeli powiem, że jasną stroną jego przemówienia był moment kiedy powiedział, iż, aby szkolnictwo wydało owoce należyte potrzeba, abyśmy mieli korpus nauczycieli wykształconych. A więc dążmy do wykształcenia tych nauczycieli! Nie gorączkujmy się, tem, że pewna

część szkół jest zamkniętą, ale pocieszajmy się tem, że kształcimy materyał nauczycielski odpowiedni, który zadaniu swemu podoła.

Z drugiej strony co do funduszków, które mamy na ten cel, będzie można dyskutować, będzie można się o to sprzeczać, ale rzeczą jest pewną, że jeżeli nie przez dobrobyt do oświaty, to w każdym razie między dobrobytem a oświatą musi być równowaga.

(Głosy: Tak jest).

I odwołam się na gospodarkę holenderską, która p. Szczepanowskiemu pewnie dobrze będzie znana, i zapytam, czy pytano się tam, kiedy takiemu żywiołowi jak morze wyrwano część ziemi, ilu tam między nimi było analfabetów? Czy tam wszyscy umieli czytać i pisać, nie wiem! (Brawo). I dla tego stoję na tem stanowisku — można je nazwać praktycznem lub oportunistycznem, — które określił śp. Krzeczunowicz Kornel przy sposobności kiedyśmy uchwalili pierwszy budżet w tej Wysokiej Izbie mówiąc:

„Popierajmy szkolnictwo, budujemy szkoły; ale w ten sposób, aby ci, którzy do tych szkół chodzić mają, mieli buty a nie boso chodzili, stawiamy gościńce, ale tak aby nie zarastały, abyśmy mieli czem po gościńcach jeździć“.

I dlatego wypada zwrócić się do owych kwot, które na szkolnictwo ludowe płyną i porównać je z temi, które rolnictwu są poświęcone. P. Szczepanowski powiada: Na szkolnictwo wydajemy 2,000.000 zł. i podniósł z pewnem zadowoleniem, że kwota ta wzrosła. Ja tę kwotę muszę sprostować w kierunku zwykłym, boć widzimy że wydatki, które się pokrywa z rad szkolnych okręgowych i funduszu szkolnego sięgają trzech milionów. Czy są to wszystkie wydatki? Dodajcie do tego Panowie wszystkie lokalne wydatki a dojdziecie do rezultatu, że obecne wydatki na szkoły wynoszą cztery miliony. W powiecie lwowskim, gdzie się w ostatnich kilkunastu latach z wielką intensywnością szkolnictwem zajmowano wydają 240.000 zł. na samą budowę szkół.

Jeżeli przytoczyłem te daty to zapewne, nie aby akcją powstrzymać, lecz aby wykazać że w tym kierunku działo się bardzo wiele w tej Wysokiej Izbie, w powiecie i w gminie.

Jeżeli z jednej strony podnoszę, że wydatki, na oświatę ludową wynoszą cztery miliony nie dziwcie się Panowie, że kwotę 500.000 zł. na cele rolnictwa wydawaną sprowadziłem do cyfry istotnej. (Głosy: Śmiesznej) i z tą cyfrą związałem konkluzję, że tak dalej być nie może. Na rolnictwo musi iść większa suma. A jeżeli mnie Panowie zapytacie: „Na co?“ odpowiem: „Na drenowanie!“

Skończyłem (Huczne brawa i oklaski).

Marszałek. Nie mogę dopuścić, ażeby obecnie była powtórzoną ogólna debata budżetowa, muszę prosić, żebyście panowie byli la-

skawi w dyskusyi trzymać się tego, że ta debata jest debatą specjalną nad rubryką, o której mówimy to jest nad rubryką rolnictwa. — Głos ma zapisany p. Rutowski.

P. Dr. Rutowski. Znaną jest rzeczą, że zawsze w gminie jest wielka radość, jeżeli się stary i zatwardziały grzesznik nawróci, a niezawodnie taki akt nawrócenia mieliśmy przed sobą, kiedy p. Abrahamowicz przemówił, że należy coś zrobić dla rolnictwa, bo od kiedy mam zaszczyt zasiadać w Wysokiej Izbie, to nie pamiętam, ażeby ktoś w Izbie tyle trudności robił wydatkom na rolnictwo jak p. Abrahamowicz. Ja mu przyznaję, że wszystko od a do z, co powiedział, ma świętą rację, tylko zapomniał, że przed tych 6 lat ile razy był wniosek poparcia rolnictwa, to on w pierwszym rzędzie czy to ze stanowiska budżetu krajowego, czy z wyższego zawsze temu przeszkadzał.

(Głosy: Nie, nie!). — Jeżeli panowie przeglądnicie przeszłe sześćdziesiąt lat, to przyznacie, że dziwnym zbiegiem okoliczności, jeżeli kto parł na to, że kraj rolniczy musi o sobie myśleć byli nie ci, którzy przy pługu stoją, lub w gorzelni na kotle, ale ci, którzy patrząc na całość interesów krajowych musieli powiedzieć, że jest śmieszną rzeczą, ażeby kraj tak nie o sobie nie myślał jak to w kraju naszym się działo.

Jeżeli sobie p. Abrahamowicz przypomni, że kiedy ja miałem postawić wniosek, ażeby coś dano na cele hodowli bydła, kto był przyczyną, że Sejm o rok później poszedł na tę drogę? Między innymi p. Abrahamowicz, który znalazł szereg argumentów i trudności i koniec końcem Sejm rolniczy złożony z większej części z rolników nie nie dawał na rolników. Dziś pokazuje się, że po 6-ciu latach p. Abrahamowicz, rolnik, był redaktor pisma rolniczego, właściciel dóbr ziemskich robi rachunek, że mimo jego współdziałania rezultat śmieszny, cyfra 200 tysięcy złotych na rolnictwo. Któż temu winien? Czy kto kiedykolwiek w tej Wysokiej Izbie przeszkadzał, aby cokolwiek zrobić dla rolnictwa? To jest zdumiewajacem, że faktycznie w tym Sejmie rolniczym jest tak mało zrozumienia dla podniesienia kultury. Jeżelibyśmy porównali to co się dziś dzieje w świecie cywilizowanym pod względem podniesienia techniki, pod względem znajomości rolnictwa, to to co my robimy są zabawki.

JE. P. Stanisław hr. Badeni. (Proszę o głos.)

Zaledwie zrobiliśmy pierwsze kroki drobne, tak można nazwać tę akcję na polu rolnictwa. To co p. Abrahamowicz mówi, przychodzi za późno, jest to musztarda po obiedzie i gdyby ten głos podniósł się temu lat 6, byłibyśmy mu wtórowali i jestem przekonany, że nie 200 tysięcy netto wydatków, ale gdyby kraj milion

wkładał na swoje cele rolnicze ten grosz włożony wydałby owoce stokrotne, bo Opatrzność nam dała przestrzenie kolosalne, żyzne, na których mogłaby ludność się rozwijać we wszystkich kierunkach, a my marnujemy dary boże, bo nic nie robimy. Przychodzi regulacja rzek, to ją zepchniemy, przychodzi podniesienie oświaty, to samo nic się nie robi. Można by cały szereg gałęzi gospodarstwa wykazać, które marnujemy.

Ze znacznych lasów zostały pustkowia, miłowe przestrzenie trzask, a jak dalej po szczytach Karpat zaczniemy jeździć koleją, to zostanie się step głuchy i tylko potoki niszczyć kraj będą. (Brawa i głosy zaprzeczenia).

A czyśmy pomyśleli, o tem, żeby to kolosalne bogactwo od wieków nagromadzone utrzymać i tę trwałość dla przyszłych pokoleń zabezpieczyć?

Nie. — Dziś niezajomość rzeczy u rolników jest tak wielką, że olbrzymie skarby marnujemy, dziś do reguły należy, że sprzedaje się las na morgi. Czyż taka rzecz jak kwestya drenowania, dopiero dziś urodziła się?

Pracował nad tem cały szereg ludzi i wskazywał, że to jest pole, gdzie można wiele zrobić, a cośmy zrobili? Czyja w tem wina? Wina naszej ośpałości. Nazywa się to stanowiskiem oszczędnościowem. (Głosy: nie tak.) „Powiadamy „oszczędzajmy grosza“. Wygląda to tak, jak gdyby ktoś powiedział: „Nie posiałem, oszczędziłem na zasiewie“, — oczywiście więc, że nic nie będzie zbierał. To jest rzecz jasna, a my tak czynimy w każdej gałęzi gospodarstwa.

Mówił p. Abrahamowicz o zmianie klimatu. Czyż o tem nie pisano w gazetach, czy nad tem ludzie nie myśleli, że grozi wschodowi Galicyi straszna klęska to jest posuwający się klimat stepowy? Na to są środki, ale potrzeba się do nich wziąć, trzeba przysporzyć wilgoci, przywrócić stawy zniszczone, trzeba nawodnienia. Do tego przychodzi jeszcze klęska myszy.

Na wszystkich polach jest dużo do zrobienia, ale cóż zyskuje tutaj uwzględnienie? We wszystkich dziedzinach należy z całą intensywnością działać i dlatego witam głos p. Abrahamowicza, chociaż spóźniony z tą otuchą, że w nowym Sejmie z inną energią weźmie się do pracy, on i ci wszyscy, którzy jego przekonania dzielą, żeby ten kraj rolniczy zrobić krajem prawdziwie rolniczym, bo dochodzimy do tego, że ten kraj przestaje eksportować, że się staje biednym krajem, a witając to, mam przeświadczenie, że nie będzie walczył z tymi, którzy z pewnością nigdy jednym słowem, jednym wnioskiem nie przeszkadzali rolnictwu, tylko wszelkimi środkami starali się mu przyjść w pomoc. (Brawa).

Marszałek. Głos ma zapisany p. Kozłowski.

P. Dr. Kozłowski. Muszę prosić o połaźliwość Wysoką Izbę, że odważam się mówić

w chwili, kiedy Izba znużona, -- (Głosy: Nie nie!) — jednakowoż słów mego szanownego poprzednika nie mogę pozostawić bez odpowiedzi. W tej mierze muszę powiedzieć, że do napomnienia a raczej przestrogi ks. Marszałka najściślej się zastosuję. Przeszłość parlamentarną p. Abrahamowicza, która stanowiła „pièce de resistance“ pierwszej części przemówienia p. Rutowskiego, pozostawię na boku, albowiem pod tym względem obaj szanowni posłowie — gdyby zachodziła „jalousie du métier“ — mogliby się między sobą rozprawić a naszego współdziałania nie potrzeba.

W chwili, w której szanowny p. Rutowski mówił, że stary grzesznik zaczyna się nawracać i leczyć się z rzeczy na które nigdy nie chorował i poprawiać się z grzechów, których nigdy nie popełniał — przypomniałem sobie wrażenie doznane wczoraj. A muszę powiedzieć, że pod innem wrażeniem wczoraj tę Izbę opuszczałem, aniżeli dziś po przemówieniu p. Rutowskiego — opuszczałem Izbę wczoraj pod wrażeniem mowy p. Szczepanowskiego, która dowodzi, że stronnictwo lewicy zaczyna się zapatrywać na budżet jako na całość — nie myślę robić rekryminacji co do przyszłości — że stronnictwo lewicy uznaje, że musimy się trzymać programu finansowego, że pod tym względem większość i mniejszość Wysokiej Izby będzie postępować ręką w rękę.

Jeżeli się chce mieć całość, ażeby poszczególne części stały do niej w należytej proporcji a jeżeli przy poszczególnych pozycjach wykazuje, że trzeba dać więcej, to proszę, żeby wykazał z kąd dać, z kąd źródło! Proszę tych, którzy żądają większych wydatków na rolnictwo, aby w innych kierunkach wydatków nie powiększali, bo na jedno i drugie nie wystarczy.

Potrzeba się skupić w tym kierunku, z którego żyje kraj i monarchia, albowiem 63% mieszkańców Austrii żyje z rolnictwa a w Galicyi ten procent jest wyższy. (Brawo!)

P. Rutowski mówił o swoich wnioskach. Bardzo daleki jestem od tego, ażeby szanownemu posłowi w jakimkolwiek kierunku odejmować zasługi i zaprzeczać mu wielkiej pracowitości i inicjatywy, którą powziął z wielką zasługą; ale pozwolę sobie przypomnieć, że w tej Wysokiej Izbie pracowali przed nim i równocześnie z nim inni, i Wysokiego Sejmu, nie będę truduł wyliczaniem ich mów, ale pozwolę sobie, jeżeli poseł Rutowski zażąda tego zasiąść z nim do stenogramów sejmowych i wykazać, że nie było dyskusji budżetowej, w którejby nie było mowy o rolnictwie.

O melioracji mówiono dawniej znacznie, a o regulacji rzek mówiono w r. 1866 wówczas, gdy szanowny poseł był zanadto młody, żeby o tem rozprawiać. Tutaj konserwatywna większość Sejmu nie zasłużyła na zarzut, i ten zarzut należy odeprzeć.

Muszę się zwrócić do tamtej (lewej) strony Wysokiej Izby i powiedzieć, że jeżeli mamy razem pracować, a jest to naszym obowiązkiem, to nie jest naszym zadaniem spierać się o patenta, o to, kto to, lub owo wynalazł, lecz starać się, żeby nadal stosunki polepszyć w granicach budżetu, w granicach tej harmonii dochodów i wydatków, którą koniecznie zachować należy. Jednego tylko punktu przed oczyma mieć nie można n. p. wyłącznie tylko na szkoły wydawać i nauczycieli, bo naturalnie, jeżeli wszystko wydamy na nauczycieli, to nic nie zostanie na rolnictwo. Szanowny poseł raczy się zdecydować na jedno lub drugie albo większe wydatki na nauczycieli, albo na większe poparcie rolnictwa, albo na zachowanie programu finansowego.

Mowę p. Szczepanowskiego z radością powitałem, bo widziałem w niej jasny program finansowy. P. Szczepanowski powiedział, że chce w granicach programu finansowego w kraju gospodarować, a ja mu przyklasnałem, poseł Rutowski natomiast chce równoczesnego zwiększenia wydatków w dwóch kierunkach. Temu kraj nie podola.

P. Szczepanowski mówił o wielkim postępie, którego w pewnej mierze nie myślę zaprzeczać, jakkolwiek innej może miary na polu postępu będę się trzymał, bo mówię o wielkim postępie dlatego tylko, że więcej wydajemy to mi się nie wydaje słusznym kryterium, bo nie wydatki, ale praktyczny sposób użycia ich przez administrację jest miarą postępu.

Jeszcze mniej słusznym wydaje mi się mówić o guberniach rosyjskich, a jeśli się je ma oceniać ze stanowiska cywilizacji, trzeba wiedzieć czyli ten, który rachuje analfabetów sam dał dowody, że jest cywilizowanym człowiekiem.

O ile p. Szczepanowski pod względem postępu powiedział za dużo, o tyle p. Rutowski za mało. Mówić, że w kraju nic się nie robi na polu rolnictwa, jest to rzecz sądzić z za zielonego stolika, sądzić ją z dat statystycznych, ale, jeżeli kto rozglądnie się po kraju, to zobaczy, że się robi to, co można. Zapewne, że więcej robić można, tylko trzeba mieć warunki do tego potrzebne, pod względem klimatycznym i pod tymi ekonomicznymi względami, które od woli naszej nie zawisłe.

Dlatego pozwolę sobie stanąć po środku między obu postawami i prosić, żeby w przyszłości tak opinia większości jak mniejszości pod względem ocenienia postępu i przyszłej miary wydatków trzymała się tej środkowej linii.

Marszałek. Głos ma zapisany p. Stanisław Badeni.

JE. P. Dr. Stanisław hr. Badeni. Wracam do rubryki XV., a sądzę, że to odpowie życzeniu księcia Marszałka.

Muszę stwierdzić, że wszyscy panowie wychodzili z premisy, że kraj dla celów rolnictwa mało czyni i że w ostatnim sześciolciu za mało zrobiono. Według mego zdania cyfry mówią przeciwnie. — Kraj nie 200 tysięcy łoży, ale łoży milion, bo panowie prawdopodobnie przyznacie mi, że melioracye nie służą innym celom tylko rolnictwu i jeżeli kraj w ostatnim sześciolciu na cele rolnicze coś ofiarował, to nie może być bardzo mało, albo jak mówią wcale nic. — W ostatnim sześciolciu na te cele rolnicze właśnie wydatki wzrosły o $\frac{1}{2}$ miliona. — Ja nie wiem, czy to dobrze jest ze stanowiska budżetu krajowego, który uwzględnia faktyczne potrzeby kraju powiadać, że znajdujemy tempo za powolne i zapowiadać samym sobie i krajowi, że zamierzamy iść daleko rażniej; zapowiadać, że już w przyszłym roku, przyszły Sejm w szybszym w tym kierunku będzie postępował tempie. Panowie! Nie łudźmy się, nie łudźmy kraju, bo fundusz krajowy na to nie pozwala.

Że rolnictwo istotnie wymaga nowych wkładów i nowych dróg, — na to zgoda. — Ale ja pytam, gdzie jest to powiedziane, że ten obowiązek ciąży na funduszu krajowym. że fundusz krajowy powinien dawać inicjatywę, impuls w sprawach rolnictwa i pytam, czy nie należy nic pozostawić inicjatywie prywatnej tych, których to przedewszystkiem dotyczy.

Czyż mamy mówić krajowi i wszystkim; „Czekajcie, to jest rzecz Sejmu, to rzecz funduszu krajowego, od niego macie prawo oczekiwać inicjatywy, impulsu, a wy możecie nic nie robić“. — Ja sądzę, że tej drogi my krajowi wskazać nie możemy, przeciwnie, myśmy powinni powiedzieć, że my, Sejm robimy dużo, w niektórych rzeczach za dużo, resztę trzeba pozostawić interesowanym.

Co do wkładów na cele rolnicze, to ja nie znajduję wcale, aby inwenstycye wynosiły tak mało, przeciwnie ja znam dość znacznych inwenstycyi, które dochodzą do $\frac{1}{2}$ miliona a pytam się, czy przynoszą one odpowiednie korzyści? Czy chcecie kraj zachęcić, aby szedł dalej na drodze takich inwenstycyi? Ale o tem się zapomina, kiedy się mówi, że kraj jest po macoszemu traktowany.

P. Rutowski zrobił tu porównanie, które już gdzieś słyszałem, to jest, że wygląda akcyja Sejmu tak, jak gdyby ktoś nie siał i nie orał, a pomimo to oczekiwał zbiorów.

Ja w praktyce nie słyszałem o takim przykładzie ale ja w praktyce i tu i gdzieindziej o innych przykładach słyszałem. — Oto komuś się zdawało, że podniesie dochód z majątku, jeżeli będzie ciągle wkładał i ciągle robił inwenstycye, przechodzące jego środki finansowe a rezultat był taki, że majątek sprzedał, a komu sprzedał, tego już mówić nie chcę. — Więc jeżeli ta mowa jest o przykładach, to my ze względu na fundusz krajowy musimy pamiętać, że nie każda inwenstycya jest koniecznie potrzebna, że nie

każdy ten dobrze roli służy, kto ma przekonanie, że tylko ciągłymi wkładami, możność jego przechodzącymi, tę rolę podniesie. (Brawa).

P. hr. Piniński. Proszę o głos.

Marszałek. P. Piniński ma głos.

P. dr. hr. Piniński. Wysoka Izbo! Proszę się nie dziwić, że ja na chwilę przynajmniej zatrzymam uwagę Wysokiej Izby. Czynię to z tego powodu, że jestem referentem właściwie całego działu rubryki XV. i być może, że wobec obszernej dyskusji nad tą pozycją inne pozycje przejdą bez dyskusji, w skutek czego nie mógłbym zabrać głosu przy rubryce, której jestem referentem.

Dyskusya, którąśmy dziś słyszeli jest dla mnie zupełnie uzasadnioną, bo jest ona niejako uzupełnieniem ogólnej dyskusji budżetowej, która była nieco za krótka, aforystyczna tak, że ogólne uwagi nie mogły znaleźć odpowiedzi z pomiędzy szeregu posłów, którzy nieco inne w tym względzie mają zapatrywania.

To co p. Szczepanowski powiedział wczoraj bardzo efektownie, to dziś w sposób bardziej drastyczny wypowiedział p. Rutowski i z zastosowaniem do kwestyi rolnictwa. P. Szczepanowski powiedział, zanadto jesteśmy trwożliwi w wydatkach, że powinniśmy iść dalej, a w szczególności na oświatę postawił sumę maksymalną, która nieco przerazić musiała, ale dodał, że to jest jedyny sposób, ażeby podnieść nasz kraj moralnie, a w konsekwencji i materialnie. Poseł zaś Rutowski, który z pewnością zgadza się z zapatrywaniami p. Szczepanowskiego powiedział, że potrzeba znacznego podniesienia wydatków na cele oświaty, zrobił nam prawie zarzut w tym względzie, chciałby podnieść tę kwotę do kilku milionów, a prócz tego, że na cele rolnictwa nie dajemy nic, że marnujemy skarby, na których inni robią majątki, że jesteśmy na stanowisku ospałości, które nazywamy oszczędnością i t. d. A więc mamy dwie ważne rubryki, które należą do najważniejszych w budżecie, a w których powinniśmy podnieść wydatki do bardzo znacznej wysokości. Przejdźmy jednakowoż inne rubryki, a mam przekonanie, że także co do nich p. Rutowski nie będzie oszczędności proponować, ani pod względem przemysłu, ani w rubryce XVII. ani w innych. Dlatego radbym, aby p. Rutowski powiedział nam ogólną mowę budżetową ale w cyfry ujętą, w którejby swój nam program budżetowy przedstawił. Jeśli podnosi pozycje wydatków na oświatę, na rolnictwo i na cele inne — a jestto bardzo łatwo przy każdej rubryce powiedzieć: jesteście obojętni, powinniście dać więcej, powinniście poprzeć — to niechże da i pokrycie na to, niechaj powie w jaki sposób kraj obciążyć tak, żeby kraj mógł się zorientować i powiedzieć, czy na jego program się godzi. Jestto zdaje mi się zadanie, które dla posła stojącego na stanowisko p. Rutowskiego byłoby nieco za trudne i w tym wypadku cały ogół byłby może

mniej wdzięczny, aniżeli wtedy, gdy przy każdej rubryce mówi się: ja jestem ten, który tę rubrykę kocha, a ci Panowie, którzy jej nie popierają, są obojętni. (Brawa. Wesołość).

Co do specjalnej rubryki rolnictwa, to ja jako rolnik chociaż niepraktyczny lecz w każdym razie z roli żyjący, nie bardzo jestem z tą sprawą obznajomiony, ale to mogę powiedzieć, że zarzut, iż na rolnictwo daje się bardzo mało, nie ma należytego uzasadnienia, a na to dostatecznej nie zwrócono tu uwagi. Gdyby tak było, że tylko to dajemy na rolnictwo, co zawarte jest w rubryce XV., to rzeczywiście byłoby smutnem, ale przecież środki komunikacyjne, na które kraj daje bardzo wiele, popierają także rolnictwo. Uchwalamy przecież wiele na koleje lokalne, które przecież popierają rolnictwo.

Rezultat więc, do którego dochodzę jest ten, że jeśli mówi się o jakiejś specjalnej pozycji rolnictwa, to można powiedzieć: ten lub ów wydatek jest potrzebny, ale nie można tak wszystkim cisnąć w oczy, że są obojętni na cele rolnictwa. To jest niesprawiedliwe i nieuzasadnione ze względu na to, co dotychczas na tem polu Sejm zdziałał. (Brawa i oklaski).

P. Stanisław Szczepanowski. Proszę o głos.

JE. Stanisław hr. Badeni. Stawiam wniosek zamknięcia dyskusji

Marszałek. Jest wniosek zamknięcia dyskusji; kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Dyskusya ogólna nad rubr. XV. jest zamknięta. Głos ma poseł Szczepanowski.

P. Stanisław Szczepanowski. Wysoka Izbo! Na dowód, że nie zabiorę Wysokiej Izbie długo czasu, aby jej nie znużyć, zapowiadam, że zupełnie się nie wdaję w sprostowanie tych pewnych cyfr lub faktów, które wczoraj przytoczyłem, a które dziś są zakwestyonowane, bo chciałbym z okazji dyskusji przy rubryce XV. powiedzieć kilka słów, które w dyskusji ogólnej nie były powiedziane, a które leżą także na spodzie tego nieporozumienia, które się okazało przy wydatkach na cele rolnictwa, mianowicie że cokolwiek się proponuje dla kraju z rubryki wydatków najpotrzebniejszego, to jest jeden ogólny взгляд, który jest wyższym i ważniejszym od tych poszczególnych względów, a to jest równowaga budżetowa.

Zajmując się od wielu lat właśnie kwestyami finansowymi i budżetem, wystawiłbym sobie świadectwo zupełnego ubóstwa umysłowego na tem polu, gdybym mógł myśleć o jakiegokolwiek gospodarce finansowej, któraby nie była oparta na równowadze budżetowej. Mówiono wiele o zasługach tego Sejmu a nie wspomniano i ja także nie wspominałem, że ten Sejm jest pierwszym Sejmem w Galicyi, który

zaprowadził wzorowy porządek w budżecie, że od czasu tego Sejmu mamy nie tylko preliminarz pojedynczych funduszy i wydatków, tylko budżet w całości, oparty na pewnym przeciwstawieniu wydatków regularnych kraju, a z pewnymi przewidzeniami na przyszłość.

Wiemy, że dwie sesje tego Sejmu były zajęte kwestją uregulowania budżetu i ujęciem go w pewne normy. Mamy równowagę i od niej na przyszłość nie powinniśmy odstąpić, jeżeli w każdych poszczególnych rubrykach pozwolimy sobie zwrócić uwagę, że nas czeka większy wydatek, to tylko dlatego, żebyśmy mogli przygotować jako politycy tę przyszłość, która zdaje mi się nie odzowną i z tego właśnie wyprowadzam obowiązek nie tylko Sejmu, ale tej drugiej gałęzi prawodawstwa tj. rady państwa, że obowiązkiem jest naszej delegacji w Wiedniu w tym czasie, kiedy się toczą bardzo ważne rozprawy, które mają uregulować cały stosunek finansów państwowych i krajowych, by czuwała żeby takie uzyskała środki, aby się liczone ze wszystkimi potrzebami kraju, aby równowaga budżetowa nie została naruszona. (Brawa). Nigdy nie miałem na myśli, żeby proponować jakikolwiek wydatek, nie mając odpowiednich dochodów i zdaje mi się, że jeżeli w tej chwili zabrałem głos, to może nie było czasem zmarnowanym, jeżeli zwrócę uwagę, że w pierwszej linii powinniśmy się starać, żeby pozyskać te dochody w miarę preliminarza wydatków, który się nam tu przedstawia, i że tak jak tu w Sejmie tak i w Radzie państwa poczuwamy się do obowiązku czuwania nad tem, żeby niektóre ze spraw, które zostały załatwione po części w ostatnich czasach zostały załatwione pomyślnie. Reforma podatku, jeżeli przyjdzie do skutku nie będzie dla kraju szkodliwą a przy innych sprawach, będziemy pamiętali, abyśmy mogli urzeczywistnić inne potrzeby kraju i zachować tę równowagę budżetu, która jest dziś chlubą naszą i która nie powinna być naruszona.

Marszałek. Ponieważ zapisany jeszcze do głosu poseł Kozłowski zrzeka się głosu, uważam tę dyskusję niejako ogólną nad rubryką XV. za zamkniętą i udzielam głosu p. sprawozdawcy.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz. Ponieważ w dyskusji nie było nic konkretnego, co by się odnosiło do rubryki XV. przeto się zrzekam głosu.

Sprawozdawca czyta: Szkoła w Dublanach

Wydatki na rok 1895.

Rubr. I. Płace profesorów i docentów.

Poz. 1. Dyrektor, płaca 2.400 zł.
dodatek aktywalny 360 zł.
dodatek osobisty 2.840 zł.
dodatek na utrzymanie koni 500 zł.
Razem 6.100 zł.

Poz. 2. 4 profesorów fachowych, płaca po 2.000 zł., dodatki aktywne po 360 zł., po 3 dodatki pięcioletnie dla dwóch po 600 zł., dodatków osobisty dla jednego 800 zł. Razem 11.440 zł.

Poz. 3. 3 profesorów fachowych, płaca po 1.300 zł., dodatek aktywalny po 240 zł., i 3 dodatki pięcioletnie dla jednego po 200 zł. Razem 5.220 zł.

Poz. 4. 2 stałych adjunktów, płaca po 1.000 zł., dodatek aktywalny po 200 zł., 2 dodatki pięcioletnie dla jednego 200 zł. i dodatek osobisty dla jednego 240 zł. Razem 2.840 zł.

Poz. 5. Asystent a zarazem docent zoologii, płaca 600 zł., remuneracja 540 zł. Razem 1.140 zł.

Poz. 6. 2 asystentów, płaca po 600 zł. Razem 1.200 zł.

Poz. 7. Docent fizyki 800 zł.

Poz. 8. „ hodowli 800 zł.

Poz. 9. „ weterynaryi 480 zł.

Poz. 10. „ leśnictwa 240 zł.

Poz. 11. „ ogrodnictwa 200 zł.

Poz. 12. „ melioracji 240 zł.

Poz. 13. „ fizjologii zwierząt domowych 540 zł.

Poz. 14. Docent historii i literatury polskiej 600 zł.

Poz. 15. Docent hodowli ryb i gospodarstwa stawowego 200 zł.

Suma rubryki I. 32.040 zł.

Płace urzędników administracyjnych.

Poz. 16. Kasyer zarazem rachmistrz, płaca 500 zł.

dodatek aktywalny 100 zł.

dodatek osobisty 50 zł.

Razem 650 zł.

Poz. 17. Pisarz dyrekcji 600 zł.

Poz. 18. Kapelan 300 zł.

Poz. 19. Lekarz zakładowy 400 zł.

Poz. 20. Pomocnik w bibliotece 200 zł.

Suma rubryki II. 2.150 zł.

Pensje, emerytury i zaopatrzenia.

Poz. 21. Kahane Aleksandra, wdowa po profesorze 600 zł.

Poz. 22. Auowa Berta, wdowa po profesorze 300 zł.

Poz. 23. Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku 150 zł.

Poz. 23. a) Kasprzycka Julia, dodatek na wychowanie 2 dzieci 100 zł.

Poz. 24. Macherowa Marya, wdowa po instruktorsze melioracyjnym 50 zł.

Poz. 25. Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorczy 50 zł.

Suma rubryki III. 1.250 zł.

Koszta utrzymania służby szkolnej.

Poz. 26. Służba wyższa:

a) preparator i obsługa uczniów w laboratorium 1 440 zł.

Poz. 27. Służba niższa:

a) dwóch służących szkolnych, płaca oraz ubranie dla jednego 510 zł.

b) dwóch stróżów, domowy i nocny 372 zł.

Poz. 28. Remuneracja dla służby (do rozporządzalności Dyrekcyi) 50 zł.

Suma rubryki IV. 2 372 zł.

Koszta administracyjne.

Rubryka V. poz. 29. Zarząd:

a) potrzeby kancelaryjne 100 zł.

b) druki i inseraty 100 zł.

c) portorya i posyłki 100 zł.

d) kosztą podróży dyrekcyi 200 zł.; razem 500 zł.

Poz. 30. Opał 1.300 zł.

" 31. Oświetlenie 300 zł.

" 32. Utrzymanie budynków i ogrodzeń 1.500 zł.

Poz. 33. Utrzymanie dziedzińców i ścieżek 200 zł.

Poz. 34. Ubezpieczenie budynków 400 zł.

Poz. 35. Najem pomieszczeń:

a) dla dyrektora (przybudówka p. Lubomęskiego) 300 zł.

b) dla kasyera 180 zł.

c) dla dwóch asystentów 192 zł.

d) dla pisarza Dyrekcyi 120 zł.

Suma pozycji 35. 792.

Poz. 36. Płaca kominiarza 100 zł.

Poz. 37. Sprzęty i ruchomości (wydatek zwyczajny 120 zł. nadzwyczajny 160 zł.) 280 zł.

Poz. 38. Koszta przewozu prelegentów 1.500 zł.

Poz. 39. Koszta lustracji zakładu 100 zł.

Poz. 40. Koszta nabożeństwa 50 zł.

Poz. 41. Apteka i inne koszta sanitarne 100 zł.

Suma rubryki V. 7.122 zł.

Potrzeby naukowe.

Rubr. VI. Poz. 42. Eksperymenta przy wykładach:

a) dla profesora rolnictwa 50 zł.

b) dla prof. hodowli zwierząt 50 zł.

c) dla prof. anatomii i fizjologii 25 zł.

d) dla prof. weterynaryi 25 zł.

e) dla prof. botaniki 50 zł.

f) dla prof. chemii rolniczej 50 zł.

g) dla prof. fizjologii zwierząt 20 zł.

h) dla prof. fizyki 40 zł.

i) dla prof. miernictwa 15 zł.

k) dla prof. organizacyi gospodarstw 50 zł.; razem 375 zł.

Poz. 43. Zbiory i muzea, utrzymanie i uzupełnienie:

a) zbioru rolniczego 200 zł.

b) " hodowlanego 60 zł.

c) " fizykalnego 100 zł.

d) " botanicznego zwyczajne 75 zł. nadzwyczajne 100 zł.

e) zbioru zoologicznego 100 zł. nadzwyczajne 50 zł.

f) zbioru mechanicznego 300 zł.

g) " mineralogicznego 60 zł.

h) " technologicznego 60 zł.

i) " okazów leśnych 10 zł.

k) " okazów ogrodniczych 10 zł.

l) " okazów weterynaryjnych 25 zł.

m) " instrumentów mierniczych 10 zł.

n) " modeli do budownictwa 50 zł.

o) " okazów do geogr. fizycznej 10 zł.

p) " okazów melioracyjnych 10 zł.

r) " okazów fizjologii zwierząt 150 zł.

s) " okazów do nauki rybactwa 100 zł.

t) Utrzymanie stacyi meteorologicznej 90 zł.; razem 1.570 zł.

Poz. 44. Laboratoria:

a) laboratorium rolnicze 225 zł.

α) na bibliotekę podręczną 60 zł.

b) laboratorium chemii rolniczej 300 zł.

c) " roślinno-fizjologiczne 250 zł.

β) na bibliotekę podręczną 60 zł.

d) laboratorium chemii ogólnej 600 zł.

γ) na bibliotekę podręczną 60 zł.

e) laboratorium zootomiczne 200 zł.

na bibliotekę podręczną 60 zł.; razem 1.815 zł.

Poz. 45. Biblioteka i czytelnia:

a) na zakupno dzieł 500 zł.

b) na oprawę książek 50 zł.

c) na czasopisma 450 zł.; razem 1.000 zł.

Poz. 46. Utrzymanie pola doświadczalnego 500 zł.

Poz. 47. Wycieczki naukowe z uczniami 600 zł.

Poz. 48. Utrzymanie pasieki 30 zł.

Poz. 49. Ogród:

a) płaca ogrodnika 600 zł.

b) utrzymanie ogrodu zwyczajne 600 zł., nadzwyczajne 300 zł.

c) druk katalogu 25 zł.; razem 1.525 zł.

Poz. 50. Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb szkoły 1.000 zł.

Suma rubryki VI. 8.415 zł.

Podatki i opłaty.

Rubr. VII. poz. 51. Podatek gruntowy i domowy 513 zł.

Rubr. VIIa. poz. 52. Na budowę internatu łącznie z kosztami urządzenia wodociągów i rozszerzenia pokoi nadzwyczajne 12.000 zł.

Rubr. VIIb. poz. 53. Na kupno domu nadzwyczajne 5.500 zł.

Rubr. IX. poz. 54. Na splantowanie dziedzińca i zasypianie dołów po cegielni. I. rata nadzwyczajne 1.500 zł.

Rubr. X. poz. 55. Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie po 510 zł.; razem 6.120.

Rubr. XI. poz. 56. Rozmaite nieprzewidziane 100 zł.

Utrzymanie internatu.

Rubr. XII. poz. 57. a) Przełożony internatu: płaca 1.000; wikt 294 zł.; opał i światło 100 zł.; razem 1.394 zł.

b) Portyer: płaca 150 zł.; wikt 180 zł.; opał i światło 40 zł.; ubranie 60 zł.; razem 430 zł.

c) Magazynier: (jak pobory portyera 430 zł.)

d) Dwóch lokajów: płaca po 96 zł.; wikt po 174 zł.; opał i światło 40 zł.; ubranie 60 zł.; razem 740 zł.

e) Dwóch stróżów po 204 zł.; razem 408 zł.; — suma poz. 57. 3.402 zł.

Poz. 58. Wynagrodzenie lekarza 200 zł.

Poz. 58a. Koszt lekarstw 100 zł.; suma poz. 58. 300 zł.

Poz. 59. Wikt 38-u uczniów przez 10 miesięcy po 24 zł. 50 ct. miesięcznie; suma poz. 59., 9.310 zł.

Poz. 60. Ubranie dla 38 uczniów po 110 zł.; suma poz. 60., 4.180 zł.

Poz. 61. Opał internatowego budynku 900 zł.

Poz. 62. Oświetlenie internatowego budynku 700 zł.

Poz. 63. Utrzymanie budynku i sprzętów 100 zł.

Suma rubryki XII. 18.892.

Suma wydatków 97.974 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje odczytane wydatki 97.974 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stan. Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Subwencja z c. k. Skarbu Państwa:

Rubr. I. poz. 1. a) na potrzeby szkoły 8.500 zł.

b) na budowę internatu III. rata nadzwyczajne 5.000 zł.

c) na roboty nadkosztorysowe nadzwyczajne 4.000 zł.

Suma rubryki I. 17.500 zł.

Rubr. II. poz. 2. Subwencja z funduszu kultury krajowej 3.433 zł.

Oplaty od uczniów.

Rubr. III. poz. 3. Wpisowe od 26 uczniów po 5 zł.; razem 130 zł.

Poz. 4. Czesne od 26 uczniów po 100 zł.; razem 2.600 zł.

Poz. 5. Oplaty za ćwiczenia w laboratoriach, od 26 uczniów po 4 zł.; razem 104 zł.

Suma rubryki III. 2.834 zł.

Rubr. IV. poz. 6. Oplaty uczniów za utrzymanie po 510 zł. od 38 uczniów 19.380 zł.

Rubr. V. poz. 7. Dochód z pasieki 10 zł.

Rubr. VI. poz. 8. Sprzedaż owoców z pola doświadczalnego i ogrodu 70 zł.

Rubr. VII. poz. 9. Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego 100 zł.

Rubr. VIII. poz. 10. Dochody rozmaite 200 zł.

Suma dochodów 43.527 zł.

W porównaniu z wydatkami 97.974 zł.

Okazuje się niedobór 54.447 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje dochody w sumie 43.527 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte. Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Poz. 190 B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach na rok 1895.

Wydatki.

Płace nauczycieli.

Rubr. I. poz. 1. a) Nauczyciel fachowy, b) Zastępstwo nauczyciela fachowego nadzwyczajne 1.375 zł.

Poz. 2. Dwóch nauczycieli pomocniczych:

a) dla jednego płaca 1.000 zł.

dodatek aktywalny 140 zł.

b) dla drugiego płaca 700 zł.

dodatek aktywalny 100 zł., razem 1.940 zł.

Poz. 3. Docent weterynaryi 150 zł.

Poz. 4. Katecheta 200 zł.

Poz. 5. Instruktor robót ręcznych 600 zł.

Suma rubryki I. 4.265 zł.

Pensye, emerytury i zaopatrzenia.

Rubr. II. poz. 6. Bartowa Helena, wdowa po nauczycielu 250 zł.

Koszta administracyjne.

Rubr. III. poz. 7. Zarząd:

a) remuneracja dyrektora wyższej szkoły 400 zł.

b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 zł.; razem 500 zł.

Poz. 8. Opał i oświetlenie 300 zł.

Poz. 9. Utrzymanie budynków i ruchomości, ubezpieczenie i kominiarz, zwyczajne 300 zł., nadzwyczajne 200 zł.; razem 500.

Poz. 10. Koszta nabożeństwa obrządku gr. kat. 300 zł.

Suma rubryki III. 1.600 zł.

Utrzymanie uczniów.

Rubr. IV. poz. 11. Stołowanie 36 uczniów po 144 zł.; razem 5.184 zł.

Poz. 12. Odzież, pościel i pranie tychże po 60 zł.; razem 2.160 zł.

Suma rubryki IV. 7.344.

Potrzeby naukowe.

Rubr. V. poz. 13. Zaprzęgi do demonstracji 80 zł.

Poz. 14. Przybory do pisania i nauki uczniów 130 zł.

Poz. 15. Przykupno zwierząt do sekcji 30 zł.

Poz. 16. Przykupno modeli, machin i narzędzi 200 zł.

Suma rubryki V. 440 zł.

Rubr. VI. poz. 17. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej 40 zł.

Rubr. VII. poz. 18. Rozmaite nieprzewidziane 50 zł.

Suma wydatków 13.989 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki w sumie 13.989 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa 1.500 zł.

Oplaty i datki.

Rubr. II. poz. 2. Oplaty na utrzymanie uczniów 300 zł.

Rubr. III. poz. 3. Zarobek 36 uczniów po 18 zł.: razem 648.

Rubr. IV. poz. 4. Rozmaite nieprzewidziane 50 zł.

Suma dochodów 2.498 zł.

W porównaniu z wydatkami 13.989 zł.

Okazuje się niedobór 11.491 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody w kwocie 2.498 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

C) Szkoła gorzelnicza.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Dyrektor szkoły i gorzelni 600 zł.

Poz. 2. Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni 1.000 zł.

Poz. 3. Docenci:

a) matematyki i rysunków 150 zł.

b) fizyki 150 zł.

c) chemii 150 zł.

d) gorzelnictwa 500 zł.

e) nauki o kotłach i maszynach 200 zł.

f) nauki o opodatkowaniu gorzelni 200 zł.

g) administracji i rachunkowości 60 zł.

Suma rubryki I. 3.010 zł.

Rubr. II. Koszta administracyjne.

Poz. 4. Druki, inseraty, portorya i t. d. 30 zł.

Poz. 5. Koszta przewozu prelegentów 100 zł.

Poz. 6. Koszta podróży dyrektora w sprawach szkolnych 60 zł.

Suma rubryki II. 190 zł.

Rubr. III. Potrzeby naukowe.

Poz. 7. Szkole rolniczej za użycie laboratorium 80 zł.

Poz. 8. Przyrządy do laboratorium w gorzelni 50 zł.

Poz. 9. Książki i czasopisma 60 zł.

Poz. 10. Wycieczki profesorów z uczniami 200 zł.

Suma rubryki III. 390 zł.

Rubr. IV. Poz. 11. Zapomogi dla uczniów.

a) z funduszy krajowych 300 zł.

b) z subwencji państwowej 500 zł.

Suma rubryki IV. 800 zł.

Rubr. V. Poz. 12. Rozmaite.

a) koszta prowadzenia rachunków szkoły gorzelniczej i gorzelni 150 zł.

b) rozmaite drobne 20 zł.

Suma rubryki V. 170 zł.

Suma wydatków 4.560 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki szkoły gorzelniczej w Dublanach w łącznej kwocie 4.560 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Rubr. I. Poz. 1. Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:

a) dla szkoły 1.500 zł.

b) na zapomogi dla uczniów 500 zł.

Suma rubryki I. 2.000 zł.

Rubr. II. Poz. 2. Oplaty od uczniów 300 zł.

Suma dochodów 2.300 zł.

W porównaniu z wydatkami 4.560 zł.

Okazuje się niedobór 2.260 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody szkoły gorzelniczej w Dublanach w sumie 2.300 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

D) Krajowa gorzelnia w Dublanach.

Wydatki.

Rubr. I. Płace.

Poz. 1. Maszynista 400 zł.

Poz. 2. 5 robotników po 15 zł. miesięcznie przez 6 miesięcy i jeden po 15 zł. miesięcznie przez cały rok z dodatkiem na pomieszkanie 690 zł.

Suma rubryki I. 1.090 zł.

Rubr. II. Koszta wyrobu spirytusu.

Poz. 3. Opał (przez 5 miesięcy po 12 q. torfu dziennie po 60 ct. z dowozem do gorzelni) 1.089 zł.

Poz. 4. Ziemniaki (2.700 q. po 1 zł. 20 ct.) 3.240 zł.

Poz. 5. 4% jęczmienia (108 q. po 5 zł. 50 ct.) 594 zł.

Poz. 6. Żyto (180 q. po 5 zł. 50 ct.) 990 zł.

Poz. 7. 15% jęczmienia (27 q. po 5 zł. 50 ct.) 149 zł.

Poz. 8. Światło, smarowidło, drożdże itp. 200 zł.

Poz. 9. Monter, naprawa maszyn i kupno narzędzi zwyczajne 300 zł. nadzwyczajne 820 zł. 1.120 zł.

Poz. 10. Ubezpieczenie budynków i urządzeń 210 zł.

Suma rubryki II. 7.583 zł.

Rubr. III. Rozmaite.

Poz. 11. Utrzymanie budynków i podwórza 100 zł.

Suma wydatków 8.773 zł.

Marszałek Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki w sumie 8.773 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Rubr. I. Poz. 1. Ze sprzedaży spirytusu.

a) 300 hl. kartoflanego po 15 zł., 4.500 zł.

b) 60 hl. żytniego po 20 zł., 1.200 zł.

Razem 5.700 zł.

Rubr. II. Poz. 2. Ze sprzedaży wywarów 550 zł.

Rubr. III. Poz. 3. Bonifikacya od 360 hl. spirytusu po 5 zł., 1.800 zł.

Suma dochodów 8.050 zł.

W porównaniu z wydatkami 8.773 zł.

Okazuje się niedobór 723 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody gorzelni w Dublanach w kwocie 8.050 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

E) Folwark w Dublanach.

Wydatki.

Rubr. I. Wydatki na gospodarstwo.

Poz. 1. Płace i zasługi wraz z wynagrodzeniem administratora i częścią płacy kasyera 200 zł., 2.300 zł.

Poz. 2. Najem robotnika 4.000 zł.

Poz. 3. Zmiana i dokupno nasienia 300 zł.

Poz. 4. Dokupno nawozów dopełniających 400 zł.

Poz. 5. Dokupno karmy (owsa, makuchów i t. d.) 2. 600 zł.

Poz. 6. Zastąpienie zużytych koni i uprzęży 400 zł.

Poz. 7. Utrzymanie budynków i ogrodzeń zwyczajne 150 zł. nadzwyczajne 300 zł. razem 450 zł.

Poz. 8. Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni 400 zł.

Poz. 9. Utrzymanie rowów i dróg 50 zł.

Poz. 10. Melioracye łąk nadzwyczajne 300 zł.

Poz. 11. Drenowanie pól nadzwyczajne 400 zł.

Poz. 12. Zabezpieczenie od pożaru i zarazy 300 zł.

Poz. 13. Kuchnia folwarczna 200 zł.

Poz. 14. Koszta kancelaryjne 25 zł.

Poz. 15. Światło i smarowidło 50 zł.

Poz. 16. Kultura lasu i plantacye nieużytków 50 zł.

Poz. 17. Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku 100 zł.

Poz. 18. Uzupełnienie inwentarza użytkowego dokupnem krów, przed dochowaniem się bydła rasowego (nadzwyczajne) 2.000 zł.

Suma rubryki I. 14.325 zł.

Rubr. II. Poz. 19. Cegielnia zwyczajne 1.000 zł. nadzwyczajne 1.510 zł. Razem 2.500 zł.

Rubr. III. Poz. 20. Podatki, opłaty i daniny 582 zł.

Rubr. IV. Spłata kapitałów i odsetek dłużnych

Poz. 21. Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:

a) 33. i 34. rata wraz z 5% odsetkami od pożyczki 5.000 zł., 300 zł.

b) 23. i 24. rata wraz z 5% odsetkami od pożyczki 11.600 zł., 696 zł.

Razem 996 zł.

Poz. 22. Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu 1.600 zł.

Suma rubryki IV. 2.596 zł

Rubr. V. Poz. 23. Rozmaite nieprzewidziane 100 zł.

Suma wydatków 20.103 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Rubr. I. do włącznie Rubr. V. folwarku w Dublanach 20.103 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Rubr. I. Dochody z gospodarstwa.

Poz. 1. a) Ze sprzedaży ziemiopłodów 7.000 zł

b) Za owies i siano dostarczone szkołom 600 zł.

Poz. 2. Z wynajętych łąk 1.100 zł.

Poz. 3. Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:

a) Krowiarnia: a) mleko 3.200 zł.

β) przychówek 500 zł.
 γ) braki i opasy 500 zł Razem 4.200 zł.
 b) Nierogaczna 200 zł
 c) Owce 60 zł.
 d) Ryczałt od szkół rolniczych za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół 1 000 zł. Razem 5.460 zł.
 Poz. 4 Z lasu i stawów 50 zł.
 Sumą rubryki I. 14 210 zł.
 Rubr. II. Poz. 5. Z cegielni 2 000 zł.
 Rubr. III Z dzierżaw.
 Poz. 6. Czyszczenie z karczmy i dodanych gruntów 150 zł.
 Poz. 7. Z polowania 25 zł.
 Suma rubryki III 175 zł
 Rubr. IV. Poz. 8. Rozmaite nieprzewidziane 50 zł.

Suma dochodów 16.435 zł.
 W porównaniu z wydatkami 20 103 zł.
 Okazuje się niedobór 3.668 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody folwarku w Dublanach w kwocie 16.435 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

F) Krajowe stacje kontrolne i doświadczalne.

Wydatki

Rubr. I Płace personalu.
 Poz. 1. Kierownik stacji botaniczno-rolniczej 600 zł.
 Poz. 2. Kierownik stacji chemiczno-rolniczej 600 zł.
 Poz. 3. Remuneracja profesora rolnictwa 240 zł.
 Poz. 4. Asystent w stacji chemiczno-rolniczej 600 zł
 Poz. 5. Remuneracja asystentowi stacji botanicznej 120 zł
 Poz. 6. Remuneracja słuzącemu stacji botanicznej 60 zł.
 Poz. 7. Słuzący w stacji chemicznej 300 zł.
 Suma rubryki I. 2.520 zł.
 Rubr. II. Utrzymanie stacji.
 Poz. 8. Dotacja dla stacji botanicznej 200 zł.
 Poz. 9. Dotacja dla stacji chemicznej 300 zł.
 Suma rubryki II. 500 zł
 Suma wydatków 3 020 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki w sumie krajowych stacji doświadczalnych kontrolnych w kwocie 3.020 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencja z c. k. Skarbu Państwa 1.500 zł.

Rubr. II. poz 2. Dochody stacji botanicznej 50 zł.

Poz. 3. Dochody stacji chemicznej 100 zł.

Razem 150 zł.

Suma dochodów 1.650 zł.

W porównaniu z wydatkami 3.020 zł.

Okazuje się niedobór 1.370 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody krajowych stacji kontrolnych i doświadczalnych w kwocie 1.650 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu krajowej średniej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie na rok 1895.

A. Szkoła.

Wydatki.

Płace nauczycieli.

Rubr. I. poz. 1. Profesor fachowy, zarazem dyrektor: płaca 1.700 zł., dodatek aktywalny 360 zł., dodatek pięcioletni 200 zł., dodatek osobisty 500 zł., razem 2.760 zł.

Poz. 2. 4 profesorów fachowych do nauk zawodowych:

a) płaca dla dwóch po 1.300 zł. 2.600 zł., dodatki aktywne dla jednego z tychże 240 zł., a dla drugiego 140 zł. 380 zł., dodatek pięcioletni dla pierwszego 200 zł.;

b) płaca dla dwóch po 1.100 zł. 2.200 zł., dodatki aktywne dla tychże po 140 zł. 280 zł.;

c) dodatki osobiste dla dwóch po 200 zł. 400 zł.; razem 6.060 zł.

Poz. 3. 3 profesorów fachowych do nauk zasadniczych:

a) płaca dla jednego 1.300 zł., dodatek pięcioletni 200 zł.;

b) płaca dla dwóch po 1.100 zł. 2.200 zł., dwa dodatki pięcioletnie dla jednego, a jeden dla drugiego po 200 zł. 600 zł.;

c) dodatki aktywne dla trzech po 140 zł. 420 zł.; razem 4.720 zł.

Poz. 4. Profesor do nauk ogólnie kształcących: płaca 1.100 zł., dodatek aktywalny 140 zł.; razem 1.240 zł.

Poz. 5. Kapelan i katecheta: płaca 800 zł., wikt 360 zł., światło 10 zł.; razem 1.170 zł.

Poz. 6. Docent weterynaryi 800 zł.

Poz. 7. Docent leśnictwa 400 zł.

Poz. 8. Docent sadownictwa i warzywnictwa oraz chmielarstwa i uprawy wikli 200 zł.

Poz. 9. Instruktor do robót praktycznych 100 zł.

Poz. 10. Prefekt internatu: płaca 800 zł., wikt 360 zł., światło 10 zł.; razem 1.170 zł.
 Suma rubryki I. 18.629 zł.

Place urzędników administracyjnych etatowych.

Rubr. II. Poz. 11. Kasyer zarazem rachmistrz: płaca 1.200 zł.

Poz. 12. Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier: płaca 600 zł.

Suma rubryki II. 1.800 zł.

Koszta utrzymania służby szkolnej.

Rubr. III. Poz. 13. Służba wyższa:

a) Tercyan szkoły zarazem woźny: płaca 150 zł., na ubiór 50 zł., wikt 150 zł.;

b) Laborant chemii i fizyki: płaca 150 zł., wikt 150 zł.;

c) Portyer (bramy zakładowe), zarazem dozorca nocny: płaca 150 zł., na ubiór 50 zł., wikt 150 zł.; razem 1.000 zł.

Poz. 14. Służba niższa (przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych): 2 chłopców, płaca rocznie po 50 zł. 100 zł., wikt po 106 zł. 212 zł.; razem 312 zł.

Suma rubryki III. 1.312 zł.

Pensye, emerytury i zaopatrzenia.

Rubr. IV. Poz. 15. Dr. Prażmowski Adam, b. profesor fachowy do nauk zawodowych, emerytura 645 zł.

Poz. 16. Planecina Maryanna, b. piekarka, zaopatrzenie 40 zł.

Suma rubryki IV. 685 zł.

Koszta administracyjne.

Rubr. V. Poz. 17. Zarząd:

a) pomoc kancelaryjna dla kuratorii szkoły 100 zł.;

b) potrzeby kancelaryjne szkoły 150 zł.;

c) druki i inseraty 100 zł.;

d) portorya i przesyłki 150 zł.;

e) kosztą podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych 450 zł.;

f) kosztą przyjazdu docenta weterynaryi 200 zł.; razem 1.150 zł.

Poz. 18. Opał w gmachu szkolnym i w internacie 1.316 zł.

Poz. 19. Oświetlenie gmachu szkolnego i internatu 800 zł.

Poz. 20. Utrzymanie budynków i ogrodzeń 1.000 zł.

Poz. 20a. Przebudowanie jednej części domu na Leśniczówce nadzwyczajne 2.100 zł.

Poz. 20b. Budowa domu mieszkalnego dla dwóch profesorów I. rata nadzw. 5.000 zł.

Poz. 21. Zabezpieczenie budynków i zbiorów 330 zł.

Poz. 22. Najem pomieszczeń dla funkcyjnarzyszków szkoły 1.200 zł.

Poz. 23. Płaca kominiarza 120 zł.

Poz. 24. Sprzęty i ruchomości zwyczajne 150 zł., nadzw. 400 zł.; razem 550 zł.

Poz. 25. Koszta lustracji zakładu 200 zł.

Poz. 26. Koszta nabożeństwa zwyczajne 60 zł., nadzw. 200 zł.; razem 260 zł.

Poz. 27. Lekarz zakładowy: płaca 500 zł., na aptekę 150 zł.; razem 650 zł.

Poz. 28. Utrzymanie dziedziców zwycz. 150 zł., nadzw. 150 zł.; razem 300 zł.

Poz. 29. Na budowę nowego gmachu ostatnia rata nadzw. 8.000 zł.

Poz. 29b. Na przebudowanie i adaptację przejścia łączącego internat z gmachem szkolnym nadzw. 5.500 zł.

Suma rubryki V. 28.476 zł.

Utrzymanie uczniów.

Rubr. VI. Poz. 30. Żywność (65 uczniów po 210 zł.) 13.650 zł.

Poz. 31. Opał do kuchni 400 zł.

Poz. 32. Służba internatu:

a) kredensowy, płaca 130 zł., wikt 106 zł.; razem 236 zł.;

b) 5 chłopców do obsługi uczniów płaca po 50 zł., wikt 106 zł.; razem 780 zł.;

c) palacz do obsługi kaloryferów, płaca 150 zł., wikt 106 zł.; razem 256 zł.; suma 1.272 zł.

Poz. 33. Służba kuchenna:

a) gospodyni, płaca 240 zł., wikt 210 zł.; razem 450 zł.

b) kucharz, płaca 180 zł., wikt 150 zł.; razem 330 zł.;

c) piekarz, 180 zł., wikt 150 zł.; razem 330 zł.;

d) 3 dziewczki, płaca po 30 wikt po 106 zł.; razem 408 zł.; razem 1.518 zł.

Poz. 34. Sprzęty:

a) do sal sypialnych i infirmaryi 100 zł.;

b) do kuchni i naczyń stołowe 250 zł.

Poz. 35. Odzież (dla 65 uczniów po 60 zł.) 3.900 zł.

Poz. 36. Pościel zwycz. 200 zł., nadzwycz. 100 zł.; razem 300 zł.

Poz. 37. Pranie bielizny i pościeli zwycz. 350 zł., nadzw. 200 zł., razem 550 zł.

Suma rubryki VI. 21.940 zł.

Rubr. VII. Poz. 41. Biblioteka i czytelnia:

a) zakupno dzieł 300 zł.;

b) oprawa książek 50 zł.;

c) czasopisma naukowe i polityczne 150 zł.; razem 500 zł.

Poz. 42. Ogród pomologiczny i warzywny:

a) ogrodnik, płaca 500 zł., pięciolecie 50 zł.; razem 550 zł.;

b) pomocnik ogrodnika, płaca 200 zł., wikt 210 zł.; razem 410 zł.;

c) utrzymanie i uzupełnienie ogrodów 400 zł.;

d) na urządzenie skrzyń i okien inspekcyjnych nadzw. 100 zł.; razem 1.460 zł.

Poz. 43. Ogród botaniczny 100 zł.

Poz. 44. Utrzymanie pola doświadczalnego 150 zł.

Poz. 45. Wycieczki naukowe uczniów z profesorami 500 zł.

Suma rubryki VII. 5.175 zł.

Rozmaite.

Rubr. VIII. Poz. 46. Na sprawienie nowej bryczki nadzw. 300 zł.

Poz. 47. Nieprzewidziane 150 zł.

Suma rubryki VIII. 450 zł.

Suma wydatków 78.458 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Rubr. I. do Rubr. VIII. włącznie wydatków średniej szkoły rolniczej w Czernichowie w łącznej kwocie 78.458 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Subwencye.

Rubr. I. Poz. 1. C. k. Skarbu Państwa na potrzeby szkoły 7.000 zł.

Poz. II. C. k. Skarbu Państwa III. rata na budowę internatu nadzwyczajne 10.000 zł.

Suma rubryki I. 17.000 zł.

Opłaty od uczniów.

Rubr. II. Poz. 3. Opłaty na utrzymanie 65 uczniów po 320 zł. 20.800 zł., strąca się za półrocze, gdyż nowe opłaty wpłyną od kursu 650 zł.; razem 20 150 zł.

Poz. 4. Czesne od 65 uczniów po 50 zł. 3.250 zł. strąciwszy $\frac{1}{4}$ część uwolnionych przez Wydział krajowy 820 zł.; razem 2.430 zł.

Suma rubryki II. 22.580 zł.

Inne dochody.

Rubr. III. Poz. 5. Ze sprzedaży płodów z ogrodów 700 zł.

Poz. 6. Ze sprzedaży płodów z pola doświadczalnego 50 zł.

Poz. 7. Z pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę domu dla profesorów w myśl uchwały Wys. Sejmu z 12. lutego 1894 nadzwyczajne 6.500 zł.

Suma rubryki III. 7.250 zł.

Rubr. IV. Poz. 8. Rozmaite nieprzewidziane 100 zł.

Suma dochodów 46.930 zł.

W porównaniu z wydatkami 78.458 zł.

Okazuje się niedobór 31.528 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody średniej szkoły rolniczej w Czernichowie w sumie 46.930 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca czyta:

Folwark w Czernichowie.

Wydatki.

Wydatki na gospodarstwo.

Rubr. I. Poz. 1. Płaca i zasługi:

a) ekonom, płaca 300 zł., wikt 210 zł., opał i światło 40 zł.; razem 550 zł.;

b) służba folwarczna (płaca i ordynarya) 1.200 zł.; razem 1.750 zł.

Poz. 2. Najem robotnika:

a) do gospodarstwa folwarcznego 850 zł.;

b) do chmielarni:

a) dodatek zawiadowcy chmielarni 50 zł.;

b) roboty przy chmielarni 150 zł.;

c) sprawienie tyk 70 zł.; razem 1.120 zł.

Poz. 3. Dokupno i zmiana nasienia 300 zł.

Poz. 4. Dokupno nawozów dopełniających nadzwyczajne 150 zł.

Poz. 5. Dokupno słomy i karmy 1.000 zł.

Poz. 6. Inwentarz użytkowy (naprawa u-przeży) 70 zł.

Poz. 7. Utrzymanie budynków folwarcznych 100 zł.

Poz. 8. Naprawa narzędzi i sprzętów 100 zł.

Poz. 9. Utrzymanie rowów 100 zł.

Poz. 10. Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia 90 zł.

Poz. 11. Światło i smarowidło 40 zł.

Suma rubryki I. 4.820 zł.

Las i plantacya wikla.

Rubr. II. Poz. 12. Służba, roboty i zalesienie zwyczajne 680 zł., nadzwyczajne 300 zł.; razem 980 zł.

Poz. 13. Wikle i ogrodnik, utrzymanie i uzupełnienie plantacyi zwyczajne 400 zł., nadzwyczajne 450 zł.; razem 850 zł.

Suma rubryki II. 1.830 zł.

Rubr. III. Poz. 14. Utrzymanie brzegów Wisły 170 zł.

Rubr. IV. Poz. 13. Podatki i daniny zwyczajne 600 zł., nadzwyczajne 100 zł.; razem 700 zł.

Rubr. V. Poz. 16. Rozmaite nieprzewidziane 200 zł.

Suma wydatków 7.720 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki folwarku w Czernichowie w łącznej kwocie 7.720 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Z gospodarstwa.

Rubr. I. Poz. 1. Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni 1.200 zł.

Poz. 2. Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:

a) krowiarnia 500 zł.;

b) nierogacizna 1.500 zł.; razem 2.000 zł.

Poz. 3. Z wynajętych ról i pastwisk 500 zł.

Poz. 4. Czynsz z kuźni 40 zł.

Poz. 5. Za wynajęte konie 150 zł.

Poz. 6. Za nawóz stajenny do ogrodów 50 zł.

Suma rubryki I. 3.940 zł.

Z lasu i wikla.

Rubr. II. Poz. 7. Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego 1.200 zł.

Poz. 8. Z wikla i trawy wśród wikla 2.100 zł.

Suma rubryki II. 3.300 zł.

Rubr. III. Poz. 9. Z rybołówstwa 60 zł.

Rubr. IV. Poz. 10. Z pieca wapiennego 550 zł.

Z dzierżaw.

Rubr. V. Poz. 11.

a) z bud jarmarcznych 50 zł;

b) z budynków podkarczemnych 70 zł;
razem 120 zł.

Ładowe i olborne.

Rubr. VI. Poz. 12. Z ładowego 10 zł.

Poz. 13. Olborne za łamanie kamienia 60 zł.

Suma rubryki VI. 70 zł.

Suma dochodów 8.040 zł.

W porównaniu z wydatkami 7.720 zł.

Okazuje się nadwyżka dochodów 320 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Rubr. I. do VI. włącznie dochody folwarku w Czernichowie w kwocie 8.040 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca poseł Leon hr. Piniński (czyta):

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu szkół niższych rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach na rok 1895.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca 1.300 zł., dodatek aktywalny 140 zł., dodatki pięcioletnie 300 zł., razem 1.740 zł.

Poz. 2. Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca 1.000 zł., dodatek aktywalny 100 zł., razem 1.100 zł.

Poz. 3. Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca i dodatek na wikt 600 zł.

Poz. 4. Nauczyciel do nauk elementarnych płaca 50 zł., dodatek aktywalny 50 zł., razem 550 zł.

Poz. 5. Katecheta obrz. łac. i gr. katol. 200 zł.

Suma rubryki I. 4.190 zł.

Rubr. II. Koszta administracji.

Poz. 6. Zarząd: a) pomoc kancelaryjna 120 zł.

b) koszta kancelaryjne 100 zł.

c) służa szkolny i stróż nocny 300 zł., razem 520 zł.

Poz. 7. Opał 600 zł.

Poz. 8. Oświetlenie 100 zł.

Poz. 9. Utrzymanie budynków, (naprawy, ubezpieczenie, kominarz) 300 zł.; (nadzwyczajne) 500 zł., razem 800 zł.

Poz. 10. Sprzęty i ruchomości 100 zł., (nadzwyczajne) 150 zł., razem 250 zł.

Poz. 11. Utrzymanie koni do posług administracyjnych 400 zł., (nadzwyczajne) 100 zł., razem 500 zł.

Poz. 12. Należyłość rządowa od przeniesienia własności gruntów szkolnych, 10. rata z wymierzonych 463 zł. 75 ct. — 46 zł.

Poz. 13. Podatek od gruntu szkolnego 30 zł.

Suma rubryki II. 2.846 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 14. Stołowanie 38 uczniów po 150 zł. 5.700 zł.

Poz. 15. Odzież, pościel i pranie (nadzwyczajne) 160 zł.

Poz. 16. Lekarz, apteka i różne inne 150 zł.

Poz. 17. Uczeń praktykant 150 zł.

Suma rubryki III. 6.160 zł.

Rubr. IV. Potrzeby do nauki.

Poz. 18. Przybory do nauki i pisanie dla uczniów (książki, papiery, zeszyty itd.) 120 zł.

Poz. 19. Środki naukowe:

a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracji i ćwiczeń praktycznych 160 zł.

b) biblioteka i czytelnia 80 zł.

c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. d.) 20 zł.; razem 250 zł.

Poz. 20. Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. listopada 1890) 20 zł.

Suma rubryki IV. 390 zł.

Rubr. V. Kursy specjalne.

Poz. 21. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej 50 zł.

Poz. 22. Kurs mleczarstwa 50 zł.

Poz. 23. Kurs uprawy tytoniu 60 zł.

Suma rubryki V. 160 zł.

Suma wydatków 13.746 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki niższej szkoły rolniczej w Horodence w kwocie 13.746 zł., zechce rękę podnieść. (Większość.) Są przyjęte.

Sprawozdawca poseł Stan. Jędrzejowicz (czyta):

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencja z c. k. skarbu państwa 2.500 zł.

Rubr. II. poz. 2. Opłaty na utrzymanie uczniów:

a) Rada powiatowa Horodeńska, 3 stypendya po 100 zł. i 1 stypendyum 150 zł. razem 450 zł.

b) Gmina m. Horodenki, 1 stypendyum 100 zł.; razem 550 zł.

Rubr. III. poz. 3. Dochód z ogrodu (pola) szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego 60 zł.

Suma dochodów 3.110 zł.

W porównaniu z wydatkami 13.746 zł.

Okazuje się niedobór 10.636 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody niższej szkoły rolniczej w Horodence w sumie 3.110 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca poseł Stan. Jędrzejowicz (czyta):

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca 1.300 zł., dodatek aktywalny 140 zł., dodatek pięcioletni 200 zł.; razem 1.640 zł.

Poz. 2. Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca 1.000 zł., dodatek aktywalny i pięcioletni 200 zł.; razem 1.200 zł.

Poz. 3. Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca 480 zł., dodatek na wikt 120 zł.; razem 600 zł.

Poz. 4. Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca 500 zł., dodatek aktywalny 50 zł., pięcioletni 50 zł., ryczałt na pomieszkowanie 120 zł.; razem 720 zł.

Poz. 5. Katecheta obrządku łac. i gr. kat. 200 zł.

Suma rubryki I. 4.360 zł.

Rubr. II. Koszta administracji.

Poz. 6. Zarząd:

a) pomoc kancelaryjna 120 zł.

b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 zł.

c) służa szkolny i stróż nocny 300 zł.; razem 520 zł.

Poz. 7. Opał 600 zł.

Poz. 8. Oświetlenie 100 zł.

Poz. 9. Utrzymanie budynków, (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) 250 zł., nadzwyczajne 700 zł.; razem 950 zł.

Poz. 9. a) Na postawienie budynku mieszkalnego dla nauczycieli (nadzwycz.) 9.000 zł.

Poz. 10. Sprzęty i ruchomości 100 zł., nadzwyczajne 100 zł.; razem 200 zł.

Poz. 11. Utrzymanie koni do posług administracyjnych 200 zł.

Poz. 12. Czynsz dzierżawny za grunta odstąpione szkole przez skarb Jagielloński 50 zł.

Poz. 13. Podatek od gruntów szkolnych 30 zł.

Suma rubryki II. 11.650 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 14. Stołowanie 32 uczniów } po 150 zł.

Poz. 15. Odzież, pościel i pranie }
razem 4.800 zł.

Poz. 16. Lekarz, apteka i rozmaite inne 150 zł.

Poz. 17. Uczeń praktykant 150 zł.

Suma rubryki III. 5.100 zł.

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

Poz. 18. Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki, mapy i t. d.) 120 zł.

Poz. 19. Środki naukowe:

a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracji i ćwiczeń praktycznych 150 zł., nadzwyczajne 300 zł.

b) biblioteka i czytelnia 80 zł.

c) ogród szkolny (nasiona okazów, nawozy i t. d.) 50 zł.; razem 550 zł.

Poz. 20. Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu 20 zł.

Poz. 21. Wycieczki z uczniami 50 zł.

Suma rubryki IV. 740 zł.

Rubr. V. Kursy specjalne.

Poz. 22. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej 50 zł., nadzwyczajne 50 zł.; razem 100 zł.

Poz. 23. Kurs mleczarstwa 50 zł.

Poz. 24. Kurs uprawy i suszenia tytoniu 100 zł.

Poz. 25. Nauka kołodziejstwa 150 zł.

Suma rubryki V. 400 zł.

Suma wydatków 22.250 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy Rubr. I. do włącznie Rubr. V. w łącznej kwocie 22.250 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencja z c. k. Skarbu Państwa 2.500 zł.

Poz. 2. Subwencja nadzwyczajna z c. k. Skarbu Państwa na postawienie budynku mieszkalnego dla nauczycieli I. rata z przyznanych 4.500 zł. (nadzwyczajne) 2.000 zł.

Suma rubryki I. 4.500 zł.

Rubr. II. poz. 3. Opłaty na utrzymanie uczniów:

Od rady powiatowej w Borszczowie nadzwyczajne 300 zł.

Rubr. III. poz. 4. Czysty dochód z gospodarstwa szkolnego 300 zł.

Rubr. IV. poz. 5. Zarobek 32 uczniów po 12 zł. — 384 zł.

Suma dochodów 5.484 zł.

W porównaniu z wydatkami 22.250 zł.

Okazuje się niedobór 16.766 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. dochodów niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy w kwocie 5.484 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Wydatki.

Place nauczycieli.

Rubr. I. poz. 1. Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca 1.300 zł., dodatek aktywalny 140 zł. i osobisty 200 zł.; razem 1.640 zł.

Poz. 2. Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca 1.000 zł., dodatek aktywalny 100 zł.; razem 1.100 zł.

Poz. 3. Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca 480 zł., dodatek na wikt 120 zł.; razem 600 zł.

Poz. 4. Nauczyciel do nauk elementarnych płaca 500 zł., dodatek aktywalny 50 zł.; razem 550 zł.

Poz. 5. Katecheta obrz. łac. (płaca 150 zł. i wydatki z powodu nabożeństwa 50 zł.); razem 200 zł.

Suma rubryki I. 4.090 zł.

Koszta administracji.

Rubr. II. poz. 6. Zarząd: a) pomoc kancelaryjna 120 zł., b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 zł., c) służa szkolny i stróż nocny 300 zł.; razem 500 zł.

Poz. 7. Opał 500 zł.

Poz. 8. Oświetlenie 100 zł.

Poz. 9. Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) 200 zł., nadzwyczajne 900 zł.

Poz. 10. Sprzęty i ruchomości 100 zł., nadzwyczajne 100 zł.

Poz. 11. Utrzymanie koni do posług administracyjnych 400 zł.

Poz. 12. Czynsz dzierżawny za folwark z inwentarzem 758 zł.

Suma rubryki II. 3.578 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 13. Stołowanie } 35 uczniów po
Poz. 14. Odzież, pościel i pranie } 150 zł. 5.250 zł.

Poz. 15. Lekarz, apteka i rozmaite inne 200 zł.

Poz. 16. Uczeń-praktykant 150 zł.

Suma rubryki III. 5.600 zł.

Potrzeby naukowe.

Rubr. IV. poz. 17. Przybory do nauki i pisanie dla uczniów (książki, papier, zeszyty itd.) 120 zł.

Poz. 18. Środki naukowe:

a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracji i ćwiczeń praktycznych zwycz. 150 zł., nadzw. 300 zł.

b) biblioteka i czytelnia 80 zł.

c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. d.) 50 zł.; razem 580 zł.

Poz. 19. Wycieczki z uczniami 50 zł.

Suma rubryki IV. 750 zł.

Kursy specjalne.

Rubr. V. poz. 20. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej zwyczajne 50 zł., nadzwyczajne 50 zł.

Poz. 21. Kurs mleczarstwa zwycz. 50 zł.

Poz. 22. Nauka kołodziejstwa 150 zł.

Suma rubryki V. 300 zł.

Suma wydatków 14.318 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje wydatki niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach Rubr. I. do włącznie rubr. V. w ogólnej sumie 14.318 zł., zechce rękę podnieść. (Większość.) Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa 3.000 zł.

Oplaty na utrzymanie uczniów.

Rubr. II. poz. 2. a) Rada powiatowa Bialska 450 zł. b) z innych źródeł 250 zł.; razem 700 zł.

Rubr. III. poz. 3. Dochód z pola i ogrodu szkolnego 60 zł.

Rubr. IV. poz. 4. Dochód z dzierżawy folwarku 758 zł.

Rubr. V. poz. 5. Zarobek 35 uczniów po 12 zł. 420 zł.

Suma dochodów 4.938 zł.

W porównaniu z wydatkami 14.318 zł. okazuje się niedobór 9.380 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje dochody niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach rubr. I. do V. włącznie w kwocie 4.938 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Leon hr. Piniński (czyta):

Budżet kraj. Szkoły ogrodniczej w Tarnowie na rok 1895.

Wydatki.

Place nauczycieli.

Rubr. I. poz. 1. Nauczyciel kierownik, płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 140 zł.; razem 1.340 zł.

poz. 2. Nauczyciel fachowy, pomocniczy, płaca 800 zł., dodatek aktywalny 100 zł., ryczałt na pomieszkowanie 200 zł.; razem 1.100 zł.

poz. 3. Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków 240 zł.

poz. 4. Nauczyciel fachowy do nauk elementarnych, płaca 500 zł., dodatek aktywalny 100 zł., ryczałt na pomieszkowanie 180 zł.; razem 780 zł.

poz. 5. Ochmistrz i instruktor płaca 480 zł., wikt 120 zł. razem 600 zł.

poz. 6. Kapelan i katecheta 200 zł.

Suma rubryki I. 4.260 zł.

Koszta administracyjne.

Rubr. II. poz. 7. Zarząd:

a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 zł.

b) służa szkolny i stróż nocny 300 zł.; razem 400 zł.

poz. 8. Opał 300 zł.

poz. 9. Oświetlenie 100 zł.

poz. 10. Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) 100 zł., w nadzwyczajnych 500 zł.; razem 600 zł.

poz. 11. Sprzęty i ruchomości 100 zł.

Suma rubryki II. 1.500 zł.

Utrzymanie uczniów.

Rubr. III.

poz. 12. Stołowanie } dla 25 uczniów

poz. 13. Odzież, pościel i pranie } po 165 zł. 4.125 zł.

poz. 14. Lekarz, apteka i rozmaite inne wydatki 100 zł.

Suma rubryki III. 4.225 zł.

Potrzeby naukowe.

Rubr. IV. poz. 15. Przybory do nauki 100 zł.

100 zł. poz. 16. Zbiory środków do demonstracji

poz. 17. Biblioteka i czytelnia 100 zł.

poz. 18. Wycieczki naukowe 50 zł.

400 zł. poz. 19. Na utrzymanie ogrodu szkolnego

poz. 20. Szklarnia (nadzwycz.) 1.000 zł.

Suma rubr. IV. 1.750 zł.

Suma wydatków 11.735 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje wydatki krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie rubr. I. do IV włącznie w kwocie 11.735 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. hr. Piniński (czyta):

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Z c. k. Skarbu Państwa 3.000 zł.

poz. 2. Od gminy miasta Tarnowa 250 zł.

300 zł. poz. 3. Od Rady powiatowej w Tarnowie

Suma rubryki I. 3.550 zł.

Rubr. II. poz. 4. Opłaty na utrzymanie uczniów 260 zł.

Rubr. III. poz. 5. Dochód czysty z ogrodu szkolnego 300 zł.

Rubr. IV. poz. 6. Zarobek uczniów w ogrodzie miejskim 100 zł.

Suma dochodów 4.210 zł.

W porównaniu z wydatkami 11.735 zł. okazuje się niedobór 7.525 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje dochody krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie na rok 1895 w łącznej sumie 4.210 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. hr. Piniński (czyta): Krajowa szkoła uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku na rok 1895.

Wydatki.

Płace nauczycieli.

Rubr. I. poz. 1. Kierownik, zarazem nauczyciel rolnictwa 800 zł.

poz. 2. Nauczyciel zawodowy do uprawy i wyprawy roślin włóknistych 720 zł.

poz. 3. Nauczyciel do nauk elementarnych 240 zł.

poz. 4. Katecheta 60 zł.

poz. 5. Relutum na pomieszkowanie dla nauczycieli 240 zł.

Suma rubryki I. 2.060 zł.

Koszta administracji.

Rubr. II. poz. 6. Inspekcja zakładu 120 zł.

50 zł. poz. 7. Potrzeby kancelaryjne, druki i t. d.

poz. 8. Opał i oświetlenie 120 zł.

100 zł. poz. 9. Utrzymanie i asekuracja budynków

60 zł. poz. 10. Utrzymanie inwentarza szkolnego

poz. 11. Podatki 50 zł.

Suma rubryki II. 500 zł.

Potrzeby do nauki

Rubr. III. poz. 12. a) Na utrzymanie i dokupno maszyn i narzędzi do uprawy roślin włóknistych (łamaczy, trzepaczy, wialni) 50 zł.

40 zł. b) Na utrzymanie narzędzi do uprawy roli

c) Na utrzymanie moczarni 20 zł.

poz. 13. przybory do pisania i książki do nauki uczniów 40 zł.

60 zł. poz. 14. Zbiory okazów do demonstracji

poz. 15. Biblioteka i czytelnia 40 zł.

Suma rubryki III. 250 zł.

Utrzymanie uczniów.

Rubr. IV. poz. 16. Stołowanie dla 9 uczniów po 160 zł. -- 1.440 zł.

Poz. 17. Odzież i pościel tudzież na uzupełnienie pościeli i kożuszków 190 zł.; razem 1.630 zł.

Suma rubryki IV. 1.630 zł.

Suma wydatków 4.440 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje wydatki krajowej szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku Rubr. I. do włącznie IV. w kwocie 4.440 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencya c. k. Skarbu Państwa 2.200 zł.

Rubr. II. poz. 2. Dochód czysty z gospodarstwa szkolnego i wyrobu włókna 100 zł.

Rubr. III. poz. 3. Zarobek uczniów 90 zł.
Suma dochodów 2.390 zł.

W porównaniu z wydatkami 4.440 zł. okazuje się niedobór 2.050 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki dopiero odczytane w Rubr. I. do włącznie Rubr. III. w łącznej kwocie 2.390 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. hr. Piniński. Wracamy teraz do poz. 202. (czyta):

Poz. 202. Szkoła weterynaryi we Lwowie:

a) subwencya c. k. Rządowi 2.000 zł.

b) asekuracya budynku 41 zł.

c) spłata Bankowi krajowemu 4½% pożyczki 12.400 zł. z pierwotnej 5% na 16.000 zł. zaciągniętej swego czasu w galicyjskiej Kasie oszczędności na realność L. 466¼ we Lwowie:

α) XIII. i XIV. rata kapitału 252 zł. 91 ct.

β) 4½% odsetki 491 zł. 09 ct.

γ) ⅛% na administracyę 27 zł. 30 ct

δ) 4 stypendya dla uczniów szkoły kucia koni 300 zł. Razem 3.112 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje tę pożyczkę 202. w łącznej kwocie 3.112 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

Poz. 203. Krajowy nauczyciel weterynaryi:

płaca 1.300 zł.

dodatek aktywalny 240 zł.

ryczałt na kosztą podróży 500 zł. Razem 2.040 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 203., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

Poz. 204. Towarzystwo rolnicze we Lwowie 3.000 zł.

Poz. 205. Towarzystwo rolnicze w Krakowie 3.000 zł.

Poz. 206. Towarzystwo tatrzańskie L. s. 271. 400 zł.

Poz. 207. Na zalesienie wydmy piaszczystych:

a) w okręgu roboczym Tarnobrzeg 300 zł.

b) w okręgu roboczym Jarosław-Cieszanów 400 zł.

c) w okręgu roboczym Jaworów-Mościska 400 zł.

d) w okręgu roboczym Nisko (II. rata) 620 zł.

e) w okręgu roboczym Kraków 100 zł.

Poz. 208. Stypendya dla abiturjentów krajowej szkoły rolniczej w Dublanach lub krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych 2.600 zł.

Poz. 209. Stypendya dla uczniów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie 2.500 zł.

Poz. 210. Stypendya dla uczniów i abiturjentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego wa Lwowie, wysyłanych na praktykę 1.200 zł.

Poz. 211. Na stypendya w wyższej szkole leśniczej (Hochschule für Forstcultur), celem wykształcenia nauczycieli fachowych dla szkoły gospodarstwa lasowego 800 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 204. do 211 włącznie zgodnie z wnioskiem komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

Poz. 212. Dla kółek rolniczych, na kosztą zakładania i lustracji tychże, na urządzenie zjazdów i t. d. 5.000 zł.

Marszałek. Czy żąda kto głosu co do tych pożyczek?

P. Skałkowski. Proszę o głos do pożyczki 212.

Marszałek. Podaję pierwszej pod głosowanie pożyczkę 202 do 211 włącznie. Kto je przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Do poz. 212. głos ma p. Skałkowski.

P. Dr. Skałkowski. Komisya budżetowa przy poz. 112 uczyniła uwagę, iż byłoby do życzenia, aby Wydział krajowy dołożył starań, aby subwencya kraju przez zarząd Kółek rolniczych pobierana, była użyta w sposób przynoszący pożytek. Jestto uzasadnione życzenie, lecz sądzę, że należałoby wyraźniej zaznaczyć, że Wys. Izba zgadza się z tem życzeniem, za stanowić się nad rozszerzeniem działalności tej dobroczynnej instytucji, znaleźć środki, aby cały kraj z jej dobrodziejstw mógł korzystać. Przed kilku laty gdy Sejm przeznaczył tej instytucji

5.000 zł., była ona dopiero w zawiązku. Dziś liczy ona 1000 Kółek rolniczych w kraju i ma 40.000 uczestników. Dat szczegółowych nie potrzeba przytaczać, bo kto się tem interesuje, mógł je mieć podczas wystawy krajowej, zresztą działalność kółek zyskała wiele przez to, że w Krakowie założono osobną instytucję „Związek handlowy Kółek rolniczych”, która popiera działalność kółek w kierunku handlowym przez zaopatrywanie sklepików kółek towarami zakupowanymi hurtownie w najlepszej jakości i zabezpieczanie ich przed wyzyskiem. Jednak ta działalność pozostawia jeszcze wiele do życzenia, gdyż są to pierwsze kroki kółek w tym kierunku, gdzie kierownicy sklepików nie są należycie wykształceni i potrzebują informacji, aby zadaniu należycie odpowiedzieć.

Zarząd centralny dostarcza im dziełek fachowych, jednak tymi środkami, jakimi towarzystwo w tym kierunku rozporządza, tyle, ileby należało zdziałać, nie można.

Nie chcę się rozwódzić nad innymi kierunkami działalności tego towarzystwa, stawiam tylko rezolucję ogólnikową, aby „polecić Wydziałowi krajowemu, by zbadał dotychczasową działalność towarzystwa Kółek rolniczych i obmyślił środki, któreby umożliwiły rozszerzenie się i utrwalenie działalności tego towarzystwa w całym kraju z jak największym pożytkiem dla ludności rolniczej”.

P. Dr. Paszkowski. Proszę o głos

Marszałek. P. Paszkowski ma głos.

P. Dr. Paszkowski. Wysoka Izbo! Wdzięczny jestem p. Skałkowskiemu za poruszenie tej sprawy. Kto bliżej przypatrywał się działalności Kółek rolniczych w naszym kraju, musiała mu się ona przedstawić jako rzecz wielkiej wagi. Idea stowarzyszeń jest ideą, która w kraju naszym we wszystkich kierunkach ludzkiej działalności się przebija, tak że wszystkie zawody w idei tej stowarzyszenia szukają poparcia dla swoich interesów i rozwoju.

Jedynie stan włościański aż do ostatnich lat nie miał żadnej organizacji, żadnego stowarzyszenia, tak że zupełnie oddany był samopomocy. Że za pomocą stowarzyszeń tego rodzaju, jak kółka włościańskie osiągnąć można dla produkcji rolnej, dla konsumpcji bardzo doniosłe rezultaty, tego dowodem jest, że dziś stowarzyszenia rolników doszły do tego stopnia, że w zeszłym roku rząd wniósł projekt o przymusowych stowarzyszeniach rolników.

Nie chcę wdawać się w omawianie tego projektu, można mieć wątpliwości czy w chwili obecnej tego rodzaju przymus stowarzyszeń byłby dla nich stosownym, ale w każdym razie uznać trzeba, że Kółka rolnicze zapełniają lukę i odpowiadają potrzebom rzeczywistej i powszechnie odczuwanej. Zajmując się od kilku lat Kółkami rolniczymi, przychodzę do przekonania,

że na razie najważniejsza działalność ich skierowana jest ku celom konsumpcji więcej, aniżeli produkcji. To jest stadium zdaniem mojem pierwotne, z którego potem wejdą na drogę donioślejszą działania w kierunku produkcji; dziś jednak tam kółka tylko prosperują, gdzie obok nich zawiązane są sklepiki.

Szanowny poseł Skałkowski mówiąc o tej organizacji kółek poruszył sprawę bardzo aktualną i poruszył w sposób taki, który nie powinien być w żadnej wątpliwości co do proponowanych przez niego rezolucji

W sklepikach tych gdziekolwiek rozwój jest nadzwyczajny, jednak mają one do walczenia z wielkim brakiem znajomości, wskutek tego wydane są na łup wyzyskiwania ze strony handlowej, tak iż jest nieodzowną rzeczą, żeby instytucje tego rodzaju jak związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie powstawały i dostarczały sklepikom dobrych towarów i przyczyniały się do ich rozwoju. Wiem, że instytucja tego rodzaju Kółek rolniczych nie cieszy się wszędzie sympatią, że budzą się co do nich pewne wątpliwości i że nie mają w społeczeństwie tego poparcia, jakieby mieć powinny.

Jednak sądzę, że wobec dotychczasowej działalności te uprzedzenia powinny zniknąć i właśnie ujęcie tej sprawy w sposób taki, jak proponuje poseł Skałkowski, poparcie silniejsze jeszcze jak dotychczas ze strony Wysokiej Izby, może wprowadzić je na tę drogę rozwoju,

(Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr.

Sembratowicz obejmuje przewodnictwo.)

która wszystkie dotąd przeciw nim istniejące uprzedzenia, niewątpliwie rozwieje. Z tych względów upraszam o przyjęcie rezolucji p. Skałkowskiego.

P. Merunowicz. Proszę o głos.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. P. Merunowicz ma głos.

P. Merunowicz. Towarzystwo kółek rolniczych wniosło petycję żądającą wyższej subwencji, jaką im komisya budżetowa przyznać raczyła.

Wniosek p. Skałkowskiego o tyle przynajmniej ratuje sytuację, że przypuszcza, iż proponowane w jego rezolucji badania Wydziału krajowego doprowadzą do lepszego subwencyonowania kółek w przyszłości, niż to dziś komisya proponuje.

P. Paszkowski powiedział, że instytucja kółek nie wszędzie cieszy się sympatią. Należąc do zarządu głównego wiem, że tak jest, że z rozmaitych stron spotykają się one z nieufnością, gdyż jedni widzą w nich społecznie niebezpieczną organizację, a drugim nie wydaje się ich działalność praktyczną. Co do drugiego zarzutu powiem, że z działalności kółek polityka jest statutem wykluczona, że zajmują się tylko sprawami rolniczymi i ekonomicznymi, rozsze-

rzaniem czyteln i umoralnianiem ludu. Z tego względu wszystkie konsystorye i władze czuwające nad ogólnym interesem kraju popierają tę instytucję, ale niestety u ogółu światlejszego nie cieszy się ona poparciem, na jakie zasługuje, a najdobitniejszym wyrazem tego są wnioski komisji. P. Paszkowski zaznaczył, że jedną z najważniejszych działalności Towarzystwa jest popieranie rozwoju sklepików, których obecnie jest przeszło 600 i słusznie powiedział, że najsłabszą ich stroną jest brak fachowego prowadzenia.

Zarząd kółek od trzech lat domaga się pomocy od kraju, ustanowienia wędrownego funkcyjaryusza, któryby miał obowiązek zwiedzać kółka i udzielać prowadzącemu informacji w zawodzie handlowym, praktycznych wskazówek co do prowadzenia rachunkowości i przedsiębiorstwa. Brak takiego instruktora przynosi nieobliczone szkody, bo niejeden, co się zabrał do handlu, stracił, zniechęcił siebie i innych i jeśli dochodzenia Wydziału krajowego wykażą, że działalność kółek nie jest tak obfita, jakby spodziewać się należało, to sądzę wytłómaczyć by to należało właśnie tym brakiem środków.

Miłośnicy pracujący w zarządzie kółek z poświęceniem, muszą walczyć z trudnościami dla braku środków, a wiemy jak przykro musi ich dotknąć — nie powiem nieżyczliwość, ale jakby jakieś takie traktowanie ze strony komisji budżetowej, które wygląda na to, jak gdyby komisja nie miała zaufania w użyteczność tej instytucji.

Wniosek p. Skalkowskiego zdaje mi się przynajmniej doprowadzi do tego, że na podstawie urzędowych dochodzeń Sejmu dowiemy się, że ten (daj Boże bym się mylił) wyraz nieufności w pożyteczność kółek ze strony komisji budżetowej, zostanie odpartym. W tej myśli popieram najgoręcej rezolucję p. Skalkowskiego.

P. Trzeciecki. Proszę o głos.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. P. Trzeciecki ma głos.

P. Trzeciecki. P. Paszkowski wspomniał, że część produkcyjna kółek mniej się rozwija jak konsumcyjna. Jest to powszechnie wiadome, że nie wszyscy są tak gorącymi przyjaciółmi tej instytucji, jakby to należało, ale między tem, co powiedział p. Merunowicz, a p. Paszkowski, jest bardzo wielka różnica. P. Merunowicz powiedział słowa, które są ciężkim zarzutem, powiedział dosłownie: „U ogółu światlejszego społeczeństwa nie cieszą się kółka poparciem” — a dowodem tego ma być wniosek komisji budżetowej. No, wniosek komisji budżetowej mógłby ewentualnie co najwięcej dowodzić, że się kółka nie cieszą poparciem komisji budżetowej, ale nie można mówić, by nie cieszyły się poparciem ogółu światlejszej klasy ludzi. Jeśli w tak krótkim

czasie rozwinęły się te kółka w kraju, jeśli w części handlowej te kółka tak świetnie prosperują i w Krakowie zawiązało się towarzystwo centralne przez bardzo światłych ludzi prowadzone, które w tej handlowej części kółkom dopomaga, to to jest pewnym dowodem, że światła część społeczeństwa w kraju bardzo gorąco te kółka popiera.

Ja chciałbym te słowa p. Merunowicza odeprzeć, bo smutno byłoby, gdyby były w tej Wysokiej Izbie mówione rzeczy, których udowodnić trudno. Przeciwnie, Panowie! wszędzie, gdzie zostały kółka założone, tam na wsi światła czynniki, to jest plebania i dwór wszędzie kółka popierają. (Brawa).

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Czy żąda kto jeszcze głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, p. sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca p. hr. Piniński. P. Skalkowski postawił rezolucję, która opiewa (czyta): „Polecić Wydziałowi krajowemu, by zbadał dotychczasową działalność towarzystwa kółek rolniczych i obmyślił środki, któreby umożliwiły rozszerzenie się i utrwalenie działalności tego towarzystwa w całym kraju z jak największym pożytkiem dla ludności rolniczej“.

Już samo postawienie tej rezolucji w ogólnej dyskusji, która z powodu przemówienia p. Skalkowskiego została wywołana, wskazuje na to, że zupełnie słuszna była uwaga komisji budżetowej, która brzmi w ten sposób, że komisja wyraża życzenie, żeby Wydział krajowy dołożył wszelkich starań, żeby subwencja krajowa użyta była przez zarząd Kółek rolniczych w sposób praktyczny.

To, czego sobie życzy p. Skalkowski, to do pewnego stopnia jest już i tak obowiązkiem Wydziału krajowego, ponieważ Kółka rolnicze składają sprawozdania ze swojej działalności Wydziałowi krajowemu, a Wydział krajowy w sprawozdaniu z czynności departamentu drugiego, o czem panowie możecie się przekonać, sprawę o tem zdaje Wysokiemu Sejmowi.

Nie mam wszakże nic przeciwko temu, żeby to było wyrażone w odrębnej rezolucji. Nie będzie to miało innego znaczenia, jak tylko to, że Wysoki Sejm interesuje się tą doniosłą sprawą dla kraju i rolnictwa, Kółek rolniczych. Tem samem więc rezolucja może być uchwalona. Będzie ona świadczyć o tem, że Sejm uważa tę sprawę za wielkiej doniosłości i niejako podnosi bardziej obowiązek Wydziału krajowego, który i tak ciąży na nim.

Muszę się zwrócić do pewnego stopnia przeciwko uwadze p. Merunowicza. P. Merunowicz zarzuca komisji budżetowej, że komisja nieprzychylnie zajęła stanowisko w obec rolniczych, że wnioski komisji są skąpe i łączy z tem pewien zarzut, że niejako i społeczeństwo za mało

Kółkami się interesuje. Zarzuty te nie są słuszne. Najpierw świadczy o tem subwencya dość znaczna w stosunku do innych, że zatem i komisya budżetowa obojętna dla interesów Kółek rolniczych nie jest. Z drugiej strony, aby się przekonać, że ta subwencya nie wystarcza, a działalność Kółek rolniczych jest tak bardzo pożyteczna i wymagająca bezwzględnie wyższej subwencji, na to musimy czekać jeszcze przez pewien szereg lat. Według mego przekonania byłoby wtedy możliwem subwencję podnieść, gdybyśmy się przekonali, że działalność tych Kółek się rozwija. Otóż co do Kółek rolniczych, to nie ma wątpliwości, że w obec bardzo różnorodnej działalności tych Kółek i nie ujętej w ścisłe formy, działalność ich jest bardzo rozmaita. W niektórych okęgach Kółka są rzeczywiście bardzo czynne, bardziej w kierunku konsumcyi niż produkcyi, jak to podniesiono, a znowu są Kółka rolnicze, których działalność jest minimalną. To całkiem otwarcie muszę powiedzieć.

Dzisiaj idzie o to, aby działalność tamtych Kółek także do pewnego stopnia rozszerzyć; ale można wpływać na to moralnymi środkami, a nie tylko samą subwencją, która w każdym wypadku byłaby za małą i nie mogłaby być tak wysoka, aby Kółka te ożywić.

Z tego powodu mam przekonanie, że na razie trudnoby było podnieść subwencję na ten cel proponowaną przez komisję budżetową. Co zaś do rezolucyi stawianej przez p. Skałkowskiego, wprawdzie nie mam upoważnienia do oświadczenia się w tym kierunku za nią, ja mogę jednak w imieniu własnem oświadczyć, że nie mam nic przeciwko tej rezolucyi.

Wice-Marszałek JE ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje pozycję 212. w sumie 5.000 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta. Rezolucya p. Skałkowskiego opiewa (czyta): „Polecić Wydziałowi krajowemu, by zbadał dotychczasową działalność towarzystwa Kółek rolniczych i obmyślił środki, któreby umożliwiły rozszerzenie się i utrwalenie działalności tego towarzystwa w całym kraju z jak największym pożytkiem dla ludności rolniczej“. Kto przyjmuje tę rezolucję, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta

Sprawozdawca p. hr. Piniński (czyta):

Poz. 213. Na koszt strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmerji 1.000 zł.

Poz 214. Umorzenie pożyczki 400.000 zł., zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:

a) XIII. i XIV. rata kapitału 11.546 zł. 80 ct.

b) 4½% odsetki z góry 14.945 zł. 20 ct
razem 26.492 zł.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 213. i 214. zechce rękę podnieść. (Większość), Są przyjęte.

P. Scipio jako sprawozdawca następnych pozycji ma głos.

Sprawozdawca p. hr. Scipio. Przystępujemy teraz do budżetu na rok 1895 krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i w Krakowie (czyta):

Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu we Lwowie

W y d a t k i.

Rubr. I. Koszta zarządu i służby
Poz. 1. Dyrektor (płaca 2.500 zł., dodatek na fiakry 500 zł.); razem 3.000 zł.
Poz. 2. Likwidator, płaca 1.200 zł.
Poz. 3. Kasyer, płaca 800 zł.
Poz. 4. Magazynier, płaca 1.000 zł.
Poz. 5. Pomocnik magazyniera, płaca 500 zł.
Poz. 6. Kancelista i pomocnik biurowy, płaca 600 zł.
Poz. 7. Maszynista, płaca 600 zł.
Poz. 8. Woźny, płaca 360 zł., mundur 60 zł.,
razem 420 zł.
Poz. 9. Stróż nocny po 85 ct. za 365 dni
28½ zł.
Poz. 10. Odźwierny, zarazem stróż dzienny
240 zł.
Suma rubryki I. 8.652 zł.

Rubr. II. Koszta administracyi.

Poz. 11. Podatki 264 zł.
Poz. 12. Utrzymanie zabudowań, urządzeń i obejścia:
a) magazynu zbożowego zwyczajne 400 zł.
b) magazynu spirytusowego zwycz. 200 zł.
c) adaptacye dla działu towarowego w magazynie zbożowym nadzwyczajne 500 zł.
d) przebudowanie frontowej przybudowli na biura Dyrekcyi (nadzwyczajne) 7.200 zł.
Poz. 13. Zabezpieczenie od ognia i wypadków:
a) budynków od ognia 187 zł.
b) robotników od wypadków i w kasie chorych 270 zł.
Poz. 14. Potrzeby kancelaryjne:
a) inseraty 240 zł.
b) druki i księgi 190 zł.
c) telefon 60 zł.
d) rozmaite 120 zł.
Poz. 15. Opał i oświetlenie 140 zł.
Poz. 16. Motor gazowy (za gaz) 300 zł.
Poz. 17. Tory kolejowe, zwrotnica, dojazdy
150 zł.

Poz. 18. Remuneracye, noworoczne dla służby kolejowej, pocztowej i własnej i inne nieprzewidziane wydatki zarządu 600 zł.

Suma rubryki II. 10.821 zł.

Rubr. III. Ekspozytura cłowa.

Poz 19. Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa zwyczajne 300 zł., nadzwyczajne 300 zł.

Rubr. IV. Koszta manipulacyi magazynowej.

a) zbożowej:

Poz. 20. Najem robotników dzienn. 1.100 zł.

Poz. 21. Dostawa i odstawa wagonów 200 zł.

Poz. 22. Szpagat 50 zł

Poz. 23. Asekuracja 200 zł.

Poz. 24. Stemple i porta 100 zł.

Poz 25. Rozmaite drobne manipulacye 50 zł.

b) spirytusowej:

Poz. 26. Najem robotników dzienn. 400 zł.

Poz. 27. Dostawa i odstawa wagonów 100 zł.

Poz. 28. Asekuracja 350 zł.

Poz. 29. Stemple i porta 50 zł.

Poz. 30. Rozmaite drobne manipulacye 50 zł.

Suma rubryki IV. 2.650 zł

Suma wydatków 22.423 zł.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu?

Posel Stanisław hr. Stadnicki. Proszę o głos.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. P. Stanisław hr. Stadnicki ma głos.

P. Stanisław hr. Stadnicki. Wysoka Izbo! Rzeczą zapewne dość niezwykłą w tej Wysokiej Izbie, będzie propozycja z mojej strony, ażeby pewną kwotę już w budżet wstawioną, Wysoka Izba wymazać raczyła. Jestem spowodowany do uczynienia tej propozycji na podstawie tego, iż jako sprawozdawca dotyczącego sprawozdania, z którym komisya gospodarstwa krajowego stanęła przed Wysoką Izbą, a które Izba przyjęła do wiadomości, w motywach ówczesnych wykazałem, iż pozycja ta jest zbyt kosztowną. Chodzi o wydatek nadzwyczajny przy składzie zbożowym we Lwowie na budowę osobnego piętrowego domu dla administracyi — o wydatek preliminowany w wysokości 7.200 zł. Otóż motywa, które tam przytoczyłem, a które tu byłoby zbyt kosztownym powtarzać, gdyż są Wysokiej Izbie wiadome, streszczają się w tem, iż przy dobrej woli, niewątpliwie, ten wydatek można ograniczyć, bo znajdzie się mieszkanie, w którym niewątpliwie niewielka liczba urzędników, którzy zawiadują tym składem pomieścić się zdoła. Byłaby obawa, że budowa nowego gmachu zmusiłaby w przyszłości Zarząd składu do wypełnienia tego gmachu; tych trzech dotychczasowych urzędników miałoby tam za obszerne pomieszczenie, i trzebaby się starać szereg tych urzędników zwiększyć. Bałbym się tego dla przyszłych budżetów. Dla tego w obronie bud-

żetu, a przeciwko referentowi budżetu, pozwolę sobie postawić wniosek, ażeby z motywów tych, które w specjalnem sprawozdaniu komisji gospodarstwa krajowego już przytoczone i przyjęte zostały, z pozycyi w preliminarzu budżetu krajowego składu zbożowego we Lwowie, na przebudowanie frontowej przybudówki na biura dyrekcji kwota 7.200 zł. wymazaną została. — (Brawa).

Pozwolę sobie zwrócić uwagę, że nawet mogłoby to wprowadzić Wydział krajowy w kłopot, na jaki cel ma być ta kwota użyta. Jeżeli Panowie, zechcecie zaglądnąć do preliminarza budżetu, to na stronie drugiej, gdzie jest mowa o tej kwocie, jest powiedziane, że jest ona przeznaczona na dobudowę przy składzie krajowym ubikacyi dla pomieszczenia biur Zarządu. Zdawałoby się, że chodzi o przybudówkę. Na stronie trzeciej, gdzie jest ta kwota pod pozycyą 17. pomieszczona, jest powiedziane inaczej, że tu chodzi o przebudowę frontowej przybudówki na biura dyrekcji. O co chodzi, na jaki cel komisya budżetowa tę kwotę przeznacza — oczywiście nie wiemy. W komisji gospodarstwa krajowego było wyraźnie powiedziane, że chodzi o wybudowanie nowego piętrowego domu dla administracyi składu zbożowego. Ponawiam zatem wniosek, aby Wysoka Izba wydatku tego uchylać nie raczyła.

P. Wereszczyński, Członek Wydziału krajowego. Proszę o głos.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. P. Wereszczyński ma głos.

Członek Wydziału krajowego p. Dr. Wereszczyński. Wysoka Izba pozwoli, że ja kilka słów przemówię w obronie tej pozycyi. Naprzód pod względem formalnym, czy sprawa jest przez Wysoki Sejm przesądzoną lub nie? Mnie się zdaje, że sprawa nie jest przesądzoną. W sprawozdaniu zeszłorocznem Wydział krajowy przedstawił Sejmowi konieczną potrzebę przebudowania tej przybudówki, lub postawienia czegoś nowego na pomieszczenie biur przy składach zbożowych we Lwowie. Komisya gospodarstwa krajowego była wtedy odmiennego zdania, poleciła, by rzecz zbadano ponownie, co Sejm uchwalił.

Wydział krajowy w tegorocznem sprawozdaniu przedstawił ponownie stan rzeczy i konieczną potrzebę zrobienia czegoś. Na to komisya gospodarstwa krajowego nie stawiając wniosku przejścia do porządku dziennego nad tą pozycyą w tekście sprawozdania, wypowiedziała przekonanie, że pomimo uwag Wydziału krajowego obstatek przy swem zdaniu, kończyło się zaś sprawozdanie wnioskiem: Izba raczy przyjąć całe sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości. Zatem nie mamy przed sobą nic, coby była Wysoka Izba przesądziła, mamy z je-

dnej strony zdanie Wydziału krajowego, w obec którego komisya gospodarstwa krajowego wypowiada swoje zdanie, to znaczy przy swoim ob- staje, — ale wniosku na wykreślenie tej pozycyi formalnego przy końcu sprawozdania nie ma postawionego. Pozwolę więc sobie zwrócić uwagę, że, jeżeliby chodziło oto, czy sprawa jest formalnie przesądzoną, to ona nią nie jest.

In merito: O co się rozchodzi — to wiadomo.

Wydział krajowy w tej sprawie nie jeden, ale cztery plany przedłożył czterema kosztorysami, każdy na odrębny sposób, ze wszystkich wybrał najtańszy, i zażądał na pokrycie tego przybudowania funduszu.

Teraz co do kwestyi że raz jest mowa o przybudowaniu, a komisya budżetowa użyła słowa „dobudowanie“. O co się rozchodzi? Wskazuje na to sama cyfra 7.200 zł. Przybudówka jest zupełnie do zamieszkania, omal że powiedzieć można, nieprzydatną. Próbowano wszystko z nią zrobić; lekły belki nad oknem i przed drzwiami wchodowymi wsuwało się trawersy żelazne. Jeden pokój, który zajmował dyrektor, stał się do zamieszkania niemożliwy, opróżniono ten pokój. Przybudówka ta jest w tym stanie, że dziś, gdyby ten budynek nie był własnością kraju i zamieszkały przez instytucję krajową, to Magistrat mógłby wydelegować komisję i kazać dokończyć ten dom, bo jest z jednej strony mur zawilgocony, a z drugiej strony rozsuwa się poprostu i z czasem ostatecznie rozsunać się musi. Byłoby zatem nie miłe, gdyby Magistrat lwowski przystąpił do urzędowania w tym względzie, gdyby w pierwszej i drugiej instancji polecił Wydziałowi krajowemu opróżnić tę przybudówkę, a Wydział krajowy chybaby sam do siebie rekurs od tego wniosł, aby siebie wyratować z tej przykłej sytuacji. (Wesołość)

Ja też w sprawozdaniu komisji gospodarstwa krajowego, przyznać muszę, żadnej wątpliwości pod tym względem nie znalazłem. Nie ma zaprzeczenia, że stan jest zły, ani nie jest wypowiedziane zdanie, że stan ten pozostać może. Tam jest wprawdzie wskazany środek odmienny i byłby dobry, — gdyby był możliwy i gdyby nie wyczerpano wszystkiego, aby temu życzeniu komisji gospodarstwa krajowego zadość się stało! Jest środek do najęcia innego pomieszkania. Pomijam to już, że ten środek nie jest zupełnie dobrym, jak go początkowo nazwałem, ale jest względnie dobrym, bo połączony jest z trudnościami w urzędowaniu w składach zboża. Wysoka Izba raczy na chwilę zapomnieć, czy one się opłacają czy nie, są wprowadzone na polecenie Wysokiego Sejmu przez Wydział krajowy w życie, istnieją, urzędować zatem trzeba tam prawidłowo i dla interesu stron odpowiednio. Otóż urzędowanie to składa się z mnóstwa dro-

bnych czynności, za każdą sprawą trzeba pocić do magazynu, do biura lub na kolej, jeżeli w tym celu urzędnicy będą musieli za każdym razem dodawać kawał drogi od ulicy Gródeckiej, to nie wiem, czy to urzędowanie ułatwi lub stronom ten stosunek ze składem zboża uprzyjemni. Mimo to nazwałem ten środek względnie dobrym, bo nie przynosi to przedsiębiorstwo krajowi tych korzyści, jakich się spodziewano i ochroniłoby od wydatku 7.200 zł.

Takie załatwienie rzeczy, jakkolwiek nie zupełnie dobre i z wielkimi trudnościami dla stron połączone, jednak nazwałem względnie dobrym, gdyby było możliwem. Ale Wydział krajowy wszelkich dołożył starań, i zdał sprawę żeby temu wnioskowi komisji stało się zadość; szukało się na wszystkie strony i nie ma pomieszkania i Wydział krajowy nie może zaręczyć czy się znajdzie.

Ponieważ wydatek ten nie jest tak wielki tam, gdzie wydano krocie, ponieważ nie wypada ostatecznie dla Wysokiego Sejmu, żeby budynek zajęty przez biura instytucji krajowej był przez niższą władzę autonomiczną uznany, jako niemożliwy do zamieszkania, a nie ma najmniejszej pewności, czy pomieszkanie się znajdzie, zatem ja bym prosił, żeby Wysoka Izba z dwojga złego wybrała mniejsze i raczyła tę stosunkowo nie wielką kwotę uchwalić, tembardziej, że komisya budżetowa nasza, która bardzo skrupulatnie obchodzi się z przyznaniem wydatku, mianowicie na tego rodzaju cele uznawała tę potrzebę i taki sam wniosek Wysokiej Izbie postawiła.

Wice-Marszałek J.E. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Czy żąda kto jeszcze głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, p. sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca p. hr. Scipio. Jako sprawozdawca tych dwóch pozycji rubryki XV., po wyczerpującym przemówieniu szefa departamentu Wydziału krajowego, prawie nic nie mam więcej do nadmienienia. Kładę jeszcze nacisk na jeden ustęp tego przemówienia, tj. na niemożliwość obejścia się bez tej przybudówki sposobem tym, który wskazywała komisya gospodarstwa krajowego, tj. przynajęcia lokalu na biura administracji składów krajowych zboża we Lwowie. Nie tylko jest to niemożliwe ze względów przytoczonych przez p. Wereszczyńskiego, że wszelkie poszukiwania przez Wydział krajowy dokonane okazały się bezskuteczne, że nie można było znaleźć lokalu w bliskości składów; ale kładę nacisk na niemożliwość osobnego lokalu, chociażby tylko przez szerokość ulicy od składu krajowego położonego, a wiadomo każdemu członkowi tej Wysokiej Izby, jak składy są położone, że tylko w mieście, a nie w obrębie zabudowań i gruntów kolejowych może być mieszkanie donajęte. Każdy wie, jakie są trudności, kiedy o

kilkanaście domów odległości z kartkami tam i napowrót trzeba chodzić, jak tego manipulacya zbożowa wymaga.

Muszą być biura koło składów i nie mogą być w znaczniejszej odległości. Na jedną okoliczność pozwolę sobie zwrócić uwagę, tj. że bodaj jeden pokój koniecznie wymagany jest dla urzędu cłowego. Wątpię, czy urząd cłowy podjąłby się urzędowania o kilkanaście kamienic do składu krajowego, nie mając dachu tam, gdzie ma urzędowanie. Jeżeli, o co proszę panów, żeby miejsca nie miało, pozycya ta miała być skreśloną, jeżeli z wiosną ten fundament się usunie, w takim razie cała administracya instytucji krajowej znalazłaby się bez dachu. Nic nie mam więcej do powiedzenia. Komisya budżetowa badała tę sprawę, plany miała przedłożone, sprawozdawca komisji, który był na miejscu oglądał to, ze wszystkich planów przez Wydział krajowy przedłożonych wybrany jest najtańszy, a zatem ten nadzwyczajny wydatek do wykreślenia przez komisję nie został uznany.

Wice-Marszałek J.E. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Podaję najpierw pod głosowanie pozycye: Wydatki objęte rubryką I. następnice poz. 11. Rubr. II. dalej poz. 12. lit. a) b) c) z opuszczeniem kwoty w poz. 12. lit. d) wniosku komisji 7.200 zł., na pomieszczenie biur dyrekcyi. Sumę Rubr. II. w kwocie 3.621 zł. wreszcie Rubr. III. i IV. tudzież całą sumę wydatków na lwowskie publiczne krajowe składy zboża i spirytusu na rok 1895 w kwocie 15.223 zł. Kto przyjmuje te pozycye, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte. Kto jest za wykreśleniem wydatku 7.200 zł. na pomieszczenie biur Dyrekcyi, zechce powstać. (Wątpliwość). Proszę o próbę przeciwną. (Większość przeciwna). Pozycya ta wydatku w kwocie 7.200 zł. została wykreśloną.

D o c h o d y.

Rubr. I. poz. 1. Składowe od zboża 1.860 zł.

Rubr. II. Manipulacya przy zbożu.

Poz. 2. Dostawa wagonów 300 zł.

" 3. Ekspedycya wagonów 300 zł.

" 4. Wyładowanie wagonów 700 zł.

" 5. Załadowanie wagonów 550 zł.

" 6. Przyjęcie i wydanie partyi — zł.

" 7. Asekuracya 400 zł.

" 8. Stemple i porta 250 zł.

" 9. Odsetki 200 zł.

" 10. Rozmaite:

a) czyszczenie, wietrzenie i t. p. 800 zł.

b) formalności cłowe 50 zł.

c) wypożyczenie worów 40 zł.

d) szpagat 100 zł.

e) wystawienie poświadczeń składowych 10 zł.

f) przepisanie na innego właściciela, prowizye i t. d. 120 zł.

Suma rubryki II. 3.820 zł.

Rubr. III. poz. 11. Składowe od spirytusu i osuszka 7.500 zł.

Rubr. IV. Manipulacya przy spirytusie.

Poz. 12. Dostawa wagonów 50 zł.

" 13. Ekspedycya wagonów 50 zł.

" 14. Wyładowanie wagonów 150 zł.

" 15. Załadowanie wagonów 50 zł.

" 16. Asekuracya 350 zł.

" 17. Stemple i porta 50 zł.

" 18. Odsetki 100 zł.

" 19. Rozmaite: a) komisye akcyzowe odbiorcze, b) komisye akcyzowe wydawcze, c) wystawienie poświadczeń składowych 50 zł.

Suma rubryki IV. 850 zł.

Suma dochodów 14.030 zł.

W porównaniu z wydatkami 15.223 zł.

Okazuje się niedobór 1.193 zł.

Wice-Marszałek J.E. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody krajowego składu publicznego dla zboża i spirytusu we Lwowie Rubr. I. do Rubr. IV. włącznie w sumie 14.030 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Karol hr. Scipio (czyta): Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

W y d a t k i.

Rubr. I. Koszta zarządu i służby.

Poz. 1. Dyrektor, płaca 2.000 zł.

Poz. 2. Likwidator i korespondent, płaca 1.000 zł.

Poz. 3. Likwidator i korespondent drugi, płaca 600 zł.

Poz. 4. Kasyer, płaca 600 zł.

Poz. 5. Kancelista i pomocnik 630 zł.

Poz. 6. Magazynier I., 1.000 zł.

Poz. 7. Maszynista, płaca 600 zł.

Poz. 8. Woźny, płaca 360 zł, mundur 60 zł., 420 zł.

Poz. 9. Stróż dzienny płaca 300 zł., mundur 40 zł., razem 340 zł.

Poz. 10. Stróż nocny 300 zł.

Pomoc biurowa — zł.

Suma rubryki I. 7.490 zł.

Rubr. II. Koszta administracyjne.

Poz. 11. Podatki: a) zarobkowy, dochodowy i dodatki gminne 300 zł.

b) za lata 1894 i 1895 po 850 zł.

Poz. 12. Utrzymanie zabudowań i urządzeń:

a) budynków administracyjnych 100 zł.

b) trzech magazynów zbożowych i urządzeń 600 zł.

c) magazynu spirytusowego i urządzeń 150 zł.

d) podtrzymanie dachu i ścian w magazynie Nr. 2. nadzwyczajne 400 zł.

Poz. 13. Zabezpieczenie od ognia i wypadków:

a) budynków 265 zł.

b) robotników od wypadków i w Kasie chorych 150 zł.

Poz. 14. Potrzeby kancelaryjne:

a) ogłoszenia i dzienniki 180 zł

b) księgi i druki 230 zł.

c) telefon 50 zł

d) rozmaite 150 zł.

Poz. 15. Opał i światło 220 zł

Poz. 16. Motor gazowy 300 zł.

Poz. 17. Oplata drogi dojazdowej 150 zł

Poz. 18. Remuneracye, noworoczne, koledy i inne nieprzewidziane 800 zł.

Suma rubryki II 4.045 zł.

Rubr. III Ekspozytura słowa.

Poz. 19. Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa 300 zł.

Rubr. IV. Koszta manipulacyi magazynowej.

a) zbożowej:

Poz. 20. Robocizna 5.000 zł.

" 21. Szpagat i worki 285 zł.

" 22. Asekuracja 300 zł.

" 23. Stemple i porto 240 zł.

" 24. Rozmaite 120 zł.

b) spirytusowej:

Poz. 25. Robocizna 100 zł.

" 26. Asekuracja 50 zł

" 27. Stemple i porto 50 zł.

Suma rubryki IV. 6.145 zł

Rubr. V. poz. 28. Odsetki 250 zł.

Suma wydatków 18.230 zł.

Wice-Marszałek JE ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki krajowego składu publicznego dla zboża i spirytusu w Krakowie od Rubr. I. do włącznie Rubr. V. w kwocie 18.230 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte

Sprawozdawca p. hr. Scipio (czyta):

D o c h o d y.

Rubr. I. poz. 1. Składowe od zboża 5.900 zł.

Rubr. II. Manipulacye przy zbożu.

Poz. 2. Dostawa wagonów 520 zł.

" 3. Ekspedycya wagonów 280 zł.

" 4. Wyładowanie wagonów 1.300 zł.

" 5. Załadowanie wagonów 1.530 zł.

" 6. Przyjęcie i wydanie partyi 470 zł

" 7. Asekuracja 610 zł.

" 8. Stemple i porto 300 zł

" 9. Odsetki od zaliczek na frachty 800 zł.

Poz. 10. Rozmaite:

a) czyszczenie, wietrzenie i t. d. 2.380 zł.

b) formalności cłowe 650 zł.

c) wypożyczanie worów 70 zł.

d) szpagat 290 zł.

e) poświadczenie składowe 60 zł.

f) rozmaite drobne 370 zł.

Suma rubryki II. 9.630 zł.

Rubr. III. poz. 11. Składowe od spirytusu 500 zł.

Rubr. IV. Manipulacye przy spirytusie.

Poz. 12. Dostawa wagonów 10 zł.

" 13. Ekspedycya " 10 "

" 14. Wyładowanie " 50 "

" 15. Załadowanie " 50 "

" 16. Asekuracja " 50 "

" 17. Stemple i porto 5 "

" 18. Odsetki od zaliczek na frachty 15 zł.

" 19. Rozmaite: 10 zł.

Suma rubryki IV. 200 zł.

Suma dochodów 16.230 zł.

W porównaniu z wydatkami 18.230 zł.

Okazuje się niedobór 2000 zł.

Zastępca Marszałka, JE. ks. Metropolita Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dochody krajowego składu publicznego dla zboża i spirytusu w Krakowie Rubr. I. do Rubr. IV. włącznie w ogólnej sumie 16.230 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca poseł Leon hr. Piniński (czyta) Rubr. XV.

Poz. 217. Krakowskiemu Towarzystwu gospodarskiemu, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“ 500 zł.

Poz. 218. Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu, na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“ 100 zł.

Poz. 219. Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan 8000 zł.

Poz. 220. Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownego rolnictwa 320 zł.

Poz. 221. Towarzystwu rybackiemu w Krakowie 250 zł.

Poz. 222. Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi II. rata 3.000 zł.

Poz. 223. Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:

a) na utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży 2.000 zł.

b) na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa 200 zł.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycye od 217 do 223 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. hr. Piniński (czyta):

Poz. 224. Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisya naukowa i konferencye nau-

czycieli szkół niższych (do dyspozycji Wydziału krajowego) 3.000 zł.

Poz. 225. Na rozmaite zasilki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej (do dyspozycji Wydziału krajowego) 2.000 zł.

Poz. 226. Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższ. szkół rolniczych 1.000 zł.

Poz. 227. Na podniesienie hodowli bydła (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892);

a) III. rata na utworzenie stałego funduszu hodowlanego w sumie 50.000 zł. 12.500 zł.

b) na inne środki podniesienia hodowli bydła 30.000 zł.

c) na koszt komisji licencyjonujących, po myśli §. 4. Ustawy z dnia 20. lipca 1892. 4.000 zł.

Poz. 228. Na koszt przygotowania środków do tępienia myszy (w myśl uchw. sejmu z 29. stycznia 1895). 4.000 zł.

Poz. 229. Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, mianowicie na naukę wędrowną (misye) ogrodnictwa i pszczelnictwa, tudzież utrzymanie szkółki ogrodniczej we Lwowie nadzwyczajne 1000 zł.

Wicemarszałek. JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje od 224 do 229 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. hr. Piniński (czyta):

B. Na cele górnictwa.

Poz. 230. Inżynier górnik przy Wydziale krajowym:

a) płaca 2.000 zł.

b) dodatek aktywalny 360 zł.

c) trzy dodatki pięcioletnie po 200 zł.; 600 zł.; razem 2.960 zł.

Poz. 231. Na badanie kraju, w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania 2.000 zł.

Poz. 232. Na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty i wosku ziemnego 500 zł.

Poz. 233. Subwencje praktycznym szkołom wiercenia i górnictwa naftowego 3.500 zł.

Poz. 234. Na stację doświadczalną produktów naftowych 1.000 zł.

Poz. 235. Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego 800 zł.

Poz. 236. Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademii górniczych 2.500 zł.

Poz. 237. Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie 150 zł.

Suma rubr. XV. 496.553 zł.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycje 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236 i 237 oraz wydatki Rubr. XV. budżetu krajowego w kwocie 496.553 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

(Marszałek obejmuje przewodnictwo.)

Sprawozdawca p. hr. Piniński (czyta):

Wysoki Sejm raczy nadto uchwalić:

I. Sprawozdaniem niniejszem załatwione są petycje L. s. 270, L. s. 894, L. s. 590 i L. s. 507.

II. Petycję Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego (L. 308) odsyła się do Wydziału krajowego z poleceniem bliższego zbadania kwestyi i zdania sprawy Sejmowi.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje te wnioski, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca czyta:

III. Petycję redaktora „Bartnika postępowego“ (L. 784) odsyła się do Wydziału krajowego z poleceniem, aby z pozycyi 225 rubryki XV. udzielił na rok 1895 subwencji 300 zł. podobnie jak w roku zeszłym.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca czyta:

IV. Petycję galicyjskiego Towarzystwa weterynarskiego (L. 352) odstępuje się Wydziałowi krajowemu ze zleceniem, aby z pozycyi 225 rubryki XV. udzielił na rok 1895 subwencji 300 zł. podobnie jak w r. 1894.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca czyta:

V. Petycję Towarzystwa gorzelników polskich (L. 1.009) odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia z poz. 225 Rubr. XV. budżetu krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

VI. Petycję słuchaczów stypendystów na rolniczym kursie nauczycielskim w Horodence (L. 737) odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda,

rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

VII. Petycyę galicyjskiego Towarzystwa ornitologicznego w Jarosławiu (L. 314) odstępuje się Wydziałowi krajowemu.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

VIII. Petycyę Erazma Ziółowskiego (L. 595) odsyła się do Wydziału krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Piniński (czyta):

IX. Nad petycjami l. 394 i l. 328 przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wnioski komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Przystępujemy do rubryki XVI.

Sprawozdawca p. Chrzanowski ma głos.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (zaczyna czytać sprawozdanie o rubr. XVI. z alleg. 203).

Sekretarz p. Słonecki Duklan. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta).

Wydatki dla podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

- Poz. 238. W Białej 546 zł.
 Poz. 239. „ Bochni 395 zł.
 Poz. 240. „ Brodach 309 zł.
 Poz. 241. „ Brzeżanach 444 zł.
 Poz. 242. „ Drohobyczu 540 zł.
 Poz. 243. „ Gorlicach 755 zł.
 Poz. 244. „ Jarosławiu 528 zł.
 Poz. 245. „ Jasle 301 zł.
 Poz. 246. „ Kołomyi 446 zł.
 Poz. 247. „ Krakowie na Kleparzu 400 zł.
 Poz. 248. „ Krakowie w Ogródzie angielskim 400 zł.
 Poz. 249. „ Krakowie na Smoleńsku 400 zł.
 Poz. 250. „ Krakowie na Kazimierzu 400 zł.
 Poz. 251. „ Krakowie na Dajworze 400 zł.

Poz. 252. W Krośnie 575 zł.

Poz. 253. „ Lwowie u św. Anny 400 zł.

Poz. 254. „ Lwowie u św. Antoniego 400 zł.

Poz. 255. We Lwowie u im. Czackiego 400 zł.

Poz. 256. We Lwowie u im. Elżbiety 400 zł.

Poz. 257. We Lwowie u św. Maryi Magdaleny 400 zł.

Poz. 258. We Lwowie u św. Marcina 400 zł.

Poz. 259. We Lwowie u im. Piramowicza 400 zł.

Poz. 260. We Lwowie u im. Staszica 400 zł.

Poz. 261. We Lwowie u im. Mickiewicza 400 zł.

Poz. 262. We Lwowie u im. Bernsteina, izraelska 485 zł.

Poz. 263. W Nowym Sączu 600 zł.

Poz. 264. „ Nowym Targu 525 zł.

Poz. 265. „ Podgórzu 225 zł.

Poz. 266. „ Przemyśle 575 zł.

Poz. 267. „ Rzeszowie 600 zł.

Poz. 268. „ Samborze 576 zł.

Poz. 269. „ Sanoku 424 zł.

Poz. 270. „ Stanisławowie 509 zł.

Poz. 271. „ Starym Sączu 590 zł.

Poz. 272. „ Sądowej Wiśni 400 zł.

Poz. 273. „ Stryju 550 zł.

Poz. 274. „ Tarnopolu 469 zł.

Poz. 275. „ Tarnowie (z kursem handlowym) 674 zł.

Poz. 276. W Wadowicach 470 zł.

Poz. 277. „ Wieliczce 375 zł.

Poz. 278. „ Żółkwi 406 zł.

Poz. 279. Na uzupełnienia przyborów szkolnych nadwycz. 1.500 zł.

Poz. 280. Na nowo założyć się mające szkoły w roku 1895 nadwycz. 2.200 zł. — Razem 22.592 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Dział I. Rubr. XVI., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

II. Szkoły fachowe przemysłowe i warsztaty instrukcyjne.

A) Dla wyrobów z drzewa i łożyny.

Poz. 281. Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli zwyczajne 650 zł.

Poz. 282. Szkoła koszykarska w Jasle zwyczajne 400 zł.

Poz. 283. Krajowa szkoła koszykarska w Dzurowie zwyczajne 316 zł.

Poz. 284. Krajowy instrukcyjny warsztat kołodziejski w Grybowie zwyczajne 1.480 zł., nadwyczajne 1.050 zł. Razem 2.530 zł.

Poz. 285. Wzorowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie 1.390 zł.

Poz. 286. Krajowy instrukcyjny zakład kołodziejski i bednarski w połączeniu z kuźnią w Kamionce strumiłowej zwyczajne i nadzwyczajne 3.276 zł.

Poz. 287. Krajowy instrukcyjny warsztat stolarski w Stanisławowie zwyczajne 1.790 zł., nadzwyczajne 100 zł. Razem 1.890

Poz. 288. Krajowy instrukcyjny warsztat stolarski i wyrobu zabawek w Żywcu zwyczajne 1.100 zł., nadzwyczajne 600 zł. Razem 1.710 zł.

Razem A. 12.162 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje odczytane poz. 281. do włącznie 289 Działu II. Lit. A. subwencje dla szkół fachowych przemysłowych i dla wyrobów z drzewa i łożyny w kwocie 12.162 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

B) Dla wyrobów garncarskich.

Poz. 289. Krajowa szkoła garncarska w Kolomyi zwyczajne 2.700 zł., nadzwyczajne 250 zł.

Poz. 290. Krajowy instrukcyjny warsztat garncarski w Porembie zwyczajne 912 zł.

Poz. 291. Krajowy instrukcyjny warsztat garncarski w Toustem zwyczajne 1.290 zł.

C) Dla wyrobów ze skóry.

Poz. 292. Krajowy instrukcyjny warsztat szewski w Uhnowie zwyczajne 574 zł., nadzwyczajne 120 zł. Razem 694 zł.

Poz. 293. Krajowy instrukcyjny warsztat szewski w Witkowie zwyczajne 610 zł., nadzwyczajne 750 zł., Razem 1.360 zł.

Poz. 294. Krajowy instrukcyjny warsztat szewski w Starym Sączu zwyczajne 400 zł., nadzwyczajne 150 zł. Razem 550 zł. — Suma 2.604 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 290., do 295 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

D) Dla wyrobów tkackich:

Poz. 295. Krajowa szkoła tkacka w Krośnie, zwyczajne 3.998 zł.

Poz. 296. Zasiłek na budowę nowego budynku szkolnego: pierwotny zasiłek, piąta i ostatnia rata 1.000 zł.

Poz. 297. Krajowy instrukcyjny warsztat tkacki w Błażowej, zwyczajne 820 zł.

Poz. 298. Krajowy instrukcyjny warsztat tkacki w Glinianach, zwyczajne 920 zł.

Poz. 999. Krajowy instrukcyjny warsztat tkacki w Gorlicach, zwyczajne 300 zł.

Poz. 300. Krajowy instrukcyjny warsztat tkacki w Korczynie, zwyczajne 830 zł., nadzwyczajne 250 zł.

Poz. 301. Instrukcyjny warsztat tkacki w Kossowie, zwyczajne 550 zł., nadzwyczajne 150 zł.

Poz. 302. Krajowy instrukcyjny warsztat tkacki w Łańcucie, 1.320 zł.

Poz. 303. Krajowy instrukcyjny warsztat tkacki w Rychwałdzie, zwyczajne 1.032 zł., nadzwyczajne 150 zł.

Poz. 304. Na budowę budynku szkolnego w Rychwałdzie, 1-sza rata, nadzwyczajny 500 zł.

Poz. 305. Krajowy instrukcyjny warsztat tkacki w Wilamowicach, zwyczajne 740 zł.

Poz. 306. Krajowy instrukcyjny warsztat sukienniczy w Rakszawie, zwyczajne 1.280 zł. nadzwyczajne 400 zł.

Poz. 307. 1-sza rata na budynek mieszkalny w Rakszawie, nadzwyczajne 5.000 zł.

Suma działu D) 19.670 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Dział D) Rubr. XIV. w kwocie 19.670 zł. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

E) Dla wyrobów powroźniczych.

Poz. 208. Krajowy instrukcyjny warsztat powroźniczy w Radymnie, zwyczajne 600 zł. nadzwyczajne 350 zł. Razem 950 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 308., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

F) Dla wyrobów koronkarskich.

Poz. 309. Szkoła koronkarska w Kańczudze, zwyczajne 696 zł., nadzwyczajne 200 zł. Razem 896 zł.

Poz. 310. Krajowa szkoła koronkarska w Muszynie 678 zł.

Poz. 311. Krajowa szkoła koronkarska w Zakopanem 1.800 zł.

Poz. 312. Szkoła koronkarska u SS. Miłosierdzia w Przeworsku 300 zł.

Razem 3.754.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 309. do 312., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

G) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.

Poz. 313. Szkoła wydziałowa im. św. Scholastyki w Krakowie 500 zł.

Poz. 314. Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo pracy kobiet we Lwowie 700 zł.

Poz. 315. Szkoła specjalna robót kobiecych u PP. Benedyktynek w Przemyśle 420 zł.

Poz. 316. Towarzystwo pracy kobiet w Kołomyi 250 zł.

Poz. 317. Towarzystwo pracy kobiet w Krakowie 500 zł.

Razem 2.370 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Dział II. Lit. G. w kwocie 2.370 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

H) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe subwencyonowane z skarbu krajowego.

Poz. 318. C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem 1.650 zł.

Poz. 319. C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi 1.100 zł.

Poz. 320. C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach 1.612.

Poz. 321. Zasiłek na zapomogi dla majstrów kształcących się w szkole ślusarskiej w Świątnikach 500 zł.

Poz. 322. Zasiłek na utrzymanie warsztatu instrukcyjnego kowalskiego w Sułkowicach 440 zł.

Razem 5.302.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Dział II. Lit. H) Rubr. XVI. w sumie 5.302 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.

Poz. 323. Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie 4350 zł.

Poz. 324. Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie 1.500 zł.

Poz. 325. Muzeum przemysłowe we Lwowie 2.000 zł.

Poz. 326. Muzeum przemysłowe w Krakowie 2.000 zł.

Poz. 327. Na wydawnictwo wzorów rysunkowych 1.500 zł.

Na stypendya przemysłowe:

a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających 2.000 zł.

b) na inne stypendya przemysłowe 10.000 zł.

Poz. 329. Na nowe warsztaty instrukcyjne powstać mające w roku 1895 2.000 zł.

Poz. 330. Koszta inspekcji i nadzoru szkół przemysłowych 1.600 zł.

Razem 26.950 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dział III. rubryki XVI w kwocie 26.950 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

IV. Wydatki Komisji krajowej dla spraw przemysłowych

Poz. 331. Prenumerata czasopism i zakupno dzieł 200 zł.

Poz. 332. Biuro Komisji krajowej dla spraw przemysłowych:

a) koszta podróży, diety i inne wydatki 1.400 zł.,

b) płaca sekretarza 1.200 zł.,

c) dodatek osobisty do płacy sekretarza 600 zł.

d) płaca pomocnika biurowego 480 zł.

Razem 3.880 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dział IV. poz. 331, 332 w sumie 3.880 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.

Poz. 333. Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe 7.000 zł.

Poz. 334. Dotacya krajowa funduszu przemysłowego, II. rata 25.000 zł.

Razem 32.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje dział V. i sumę wydatków tego działu w kwocie 32.000 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.

Poz. 335. Szkoła handlowa w Krakowie 1.200 zł.

Poz. 336. Na stypendya dla młodzieży handlowej 2.000 zł.

Razem 3.200 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wydatki działu VI. rubr. XVI. w sumie 3.200 zł., tudzież całą sumę wydatków rubryki XVI. w kwocie 140.676 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na przyszłej sesji sejmowej przedłożył ułożony przez siebie, po porozumieniu się z krajową komisją dla spraw przemysłowych, projekt zasad, według których należy wyznaczać płace kierowników, instruktorów technicznych i nauczycieli krajowych szkół fachowo-przemysłowych i krajowych warsztatów instrukcyjnych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje odczytany wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby corocznie przedkładał Sejmowi do zbadania zamknięcia rachunków z wydatków i dochodów w latach poprzednich, każdej krajowej szkoły fachowo-przemysłowej i każdego krajowego warsztatu instrukcyjnego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje rubryka XVII.

Sprawozdawca p. Chrzanowski ma głos.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (zaczyna czytać sprawozdanie o rubr. XVII. z aleg. 203.)

Sekretarz p. Zdzisław hr. Tarnowski. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

P. sprawozdawca raczy odczytać pojedyncze rubryki.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Rubryka XVII.

Wydatki rozmaite.

Poz. 337. Do rozporządzenia Wydziału krajowego 30.000 zł.

Poz. 338. Na fundacyę wieczystą im. Jego ces. król. Apostolskiej Mości cesarza Franciszka Józefa I. 12.000 zł.

Poz. 339. Dotacya dożywotnia JE. Dra Franciszka Smolki 4.000 zł.

Wszystkie te trzy pozycye wydatków na mocy dawniejszych uchwał sejmowych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycye 337, 338 i 339, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz. 340. W uznaniu zasług s. p. Oktawa Pietruskiego położonych w trzydziestoletniej nie-

skazitelnej służbie kraju, jako członka Wydziału kraj. i zastępcy Marszałka krajowego—Sejm wyznacza stały roczny dodatek ze skarbu krajowego do pensyi emerytalnej dla pozostałej po nim wdowy, pani Stefanii Pietruskiej 1.800 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycyę 340, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Na mocy uchwał sejmowych dawniejszych:

Poz. 341. Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót 1.500 zł.

Poz. 342. Jadwidze Sawczyńskiej, wdowie po s. p. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek ze skarbu krajowego do pensyi emerytalnej 500 zł.

Poz. 343. Julii Szaszkiewicz, wdowie po poecie ruskim Markijanie Szaszkiewiczzu, dożywotnie stałe zaopatrzenie (na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. lutego 1894 r.) 300 zł.

Poz. 344. Felicji Korosteńskiej, byłej nauczycielce szkoły P. P. Klarysek w Starym Sączu, z łaski zaopatrzenie dożywotnie, rocznie 80 zł.

Poz. 345. Teofili Czyrniańskiej, wdowie po kierowniku szkoły kołodziejkiej i bednarskiej w Kamionce strumiłowej, z łaski zaopatrzenie lub ewentualnie aż do wyjścia za mąż 400 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pozycyę od 341 do 345 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz. 346. Na misye katolickie, do rozporządzenia Wydziału krajowego jak na rok 1894 nadzwyczajne 3.000 zł.

Przez tę uchwałę załatwiona jest zarazem petycja l. 909.

Poz. 347. Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu we Lwowie, petycja Ls. 505 300 zł.

Poz. 348. Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu w Krakowie, petycja Ls. 844 300 zł.

Poz. 349. Krajowemu Związkiowi ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały roczny 3.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje odczytane pozycye od 346 do 349 włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydania sprawozdania z Powszechnej Wystawy krajowej we Lwowie w 1894 r.

II. Dla pokrycia wydatków na wydanie tego sprawozdania wyznacza się do rozporzą-

dzenia Wydziału krajowego w Rubr. XVII. poz. 350. budżetu wydatków na rok 1895 kwotę 15.000 zł. nadzwyczajne.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje powyższy wniosek i pożyczkę 350 w kwocie 15.000 zł., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 351. Na mocy uchwały sejmowej z 31. stycznia r. b. ma być wypłacona w r. b. ze skarbu krajowego konwentowi P. P. Benedyktynek w Przemysłu pożyczka, na postawienie budynku dla pomieszczenia szkoły robót kobiecych, utrzymywanej przez ten konwent, przeto na wypłatę tej pożyczki zamieszcza się w tej pożyczce nadzwyczajne 5.000 zł.

Marszałek. Pożyczkę 351 jako już uchwaloną na posiedzeniu Sejmu z dnia 31. stycznia b. r., nie poddaje obecnie pod głosowanie.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz. 352. Do rozporządzenia Wydziału krajowego na opłatę procentów przez skarb krajowy przez trzy kwartały 1895 r. od pożyczki 200.000 zł., którą miasto Nowy Sącz ma zaciągnąć w instytucji kredytowej na odbudowanie budynków miejskich i inne wydatki oznaczone w uchwale sejmowej, wydatek nadzwyczajny 6.000 zł.

Marszałek. Pożyczka 352. jako już uchwalona na posiedzeniu z dnia 31. stycznia b. r. nie wymaga ponownego głosowania.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do rozstrząśnienia i w miarę swego uznania do możliwego uwzględnienia z kwoty na ten cel wyznaczonej pożyczce następujące:

1. Petycję L. s. 151. gmin Kropielniki i Kościelniki w powiecie rudeckim, dotkniętych gradobiciem 18. Lipca 1894 roku i proszących o pożyczkę 4000 zł. i mały zasiłek bezzwrotny na zasiewy wiosenne i zakup żywności dla ludzi. — 2. Petycję L. s. 807 gminy Jankowice w powiecie Chrzanów, o udzielenie bezprocentowej pożyczki włościanom tej gminy zniszczonym przez powódź 1894 r. i pożyczkę bezprocentową na zasiewy wiosenne. — 3. Petycję L. s. 842 dwadzieścia czterech gmin powiatu kolbuszowskiego, które z powodu gradobicia i braku zarobku proszą o zapomogę, bez oznaczenia kwoty. — 4. Petycję L. s. 877 naczelnika gminy Kamionka w powiecie ropeczyckim, dotkniętej 15. lipca 1894 r. klęską gradobicia, o zasiłek bezzwrotny lub bezprocentową pożyczkę w kwocie nie oznaczonej. — 5. Petycję L. s. 878 urzędu gminnego Zdzary leżącej (o ile Komisya zasięgała wiadomości) w powiecie ropeczyckim, dotkniętej klęską gradobicia 15. Lipca 1894 r. o udzielenie zasiłku bezzwrotnego, lub pożyczki bezprocentowej w kwocie nieoznaczonej. — 6. Petycję L. s. 879 gminy Mizuń w powiecie

stryjskim o zapomogę z powodu pożarów, które zniszczyły 40 gospodarstw włościańskich. — 7. Petycję L. s. 880 gminy Odrowąż, powiatu nowotarskiego o zasiłek w kwocie nieoznaczonej na zakupno bydła dla gospodarzy, którzy utracili bydło z powodu zarazy płucnej. — 8. Petycję L. s. 869 Wydziału Rady powiatowej w Nowym targu o subwencję dla gospodarzy powiatu nowotarskiego w kwocie nieoznaczonej, z powodu, że po wybuchu zarazy płucnej zabrano i wybito na mocy ustawy z 17. sierpnia 1892 r. 1370 sztuk bydła w sześciu gminach powiatu nowotarskiego; w petycji nie wspomniano wcale że za bydło zabrane i wybite zapłacono z skarbu państwa właścicielom tegoż bydła na mocy wspomnianej ustawy z 17. Sierpnia 1892 r. Jednak dodać należy, że właściciele bydła ponieśli znaczne straty przez to, że po wybicu zarażonego bydła nie mogli innego kupić, dopóki trwała zaraza, przeto przez brak mleka dla wyżywienia swych rodzin i brak nawozu na storkoryzacyę pól ponieśli straty, jak to wykazało podanie wystosowane do Koła posłów polskich w Wiedniu. Lecz o tych stratach nie wspomniano wcale w petycji Wydziału Rady powiatowej nowotarskiej. — 9. Petycję L. s. 928 gminy Zastawce w powiecie podhajeckim zniszczonej gradobiciem 13. Lipca 1894 r., o pożyczkę bezprocentową 1.000 zł. i o zasiłek bezzwrotny 1.000 zł. — 10. Petycję L. s. 966 gminy Dobrowody w powiecie podhajeckim, która z powodu, że gradobicie 13. lipca 1894 r. zniszczyło plony, a następnie myszy zniszczyły zasiewy jesienne, uprasza o bezprocentową pożyczkę w kwocie 5.000 zł. i zasiłek bezzwrotny w kwocie nieoznaczonej. — 11. Petycję L. s. 967 gminy Grabie w powiecie wielickim, z powodu zniszczeń zrządzonych przez wylew Wisły o pożyczkę bezprocentową w kwocie 5.000 zł. — 12. Petycję L. s. 573 Edwarda Amta, właściciela gospodarstwa rolnego w Brzezinach w powiecie ropeczyckim, zniszczonego powodziami i gradobiciami powtarzającemi się w latach 1891, 1892, 1893, 1894, o pożyczkę bezprocentową 1.000 zł. — 13. Petycję L. s. 988 Bolesława Stoczkiewicza dzierżawcy we wsi Brzeziny górne w powiecie ropeczyckim, z powodu zniszczeń przez powodzie i gradobicie w latach 1893 i 1894 o zasiłek 500 zł. i pożyczkę bezprocentową 1.000 zł. — 14. Petycję L. s. 962 gminy Długo-pole w powiecie nowotarskim podupadłej z powodu klęsk elementarnych o zasiłek w kwocie nieoznaczonej. — 15. Petycję L. s. 1044 gminy Rozdziałowice w powiecie rudeckim o pożyczkę w kwocie nieoznaczonej. — 16. Wniosek naglący posła Stadnickiego i towarzyszy, „o wyznaczenie 3.000 zł. na zapomogi dla dotkniętych w 1894 r. gradem i wylewami mieszkańców tego powiatu i na roboty publiczne w celu dostarczenia zarobku dla ludności“. Komisya budżetowa z powodów wyżej wykazanych wnosi:

I. Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do zbadania, jaka kwota jest niezbędna dla ulżenia skutków klęsk elementarnych w tym powiecie i po zbadaniu do uwzględnienia według własnego uznania.

II. Zamieszcza się w rubryce XVII. pożyczki 353 budżetu wydatków na r. 1895, jako wydatek jednorazowy kwota 12.000 zł. w. a. do rozporządzenia Wydziału krajowego na pożyczki i zasilki. które Wydział krajowy, na podstawie petycji i wniosków mu przekazanych do zbadania, w razie i w miarę swego uznania, ndzielać będzie pożyczek bezprocentowych i zasilków bezzwrotnych, imieniem Sejmu w granicach wyznaczonej sumy. (Wydatek nadzwyczajny 12.000 zł.)

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje powyższe wnioski i poz. 353 wydatku w kwocie 12.000 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Ch r z a n o w s k i (czyta):

Poz. 354. Zasiłek bezzwrotny do rozporządzenia Rady powiatowej trembowelskiej, dla zakupu zboża na zasiewy wiosenne i rozdzielania tego zboża między włościan w czernastu gminach powiatu trembowelskiego zniszczonych gradobiciem w 1894 roku. Na mocy uchwały sejmowej nadzwyczajny. 4.000 zł.

Poz. 355. Zasiłek bezzwrotny do rozporządzenia Rady powiatowej buczackiej dla zakupu zboża na zasiewy wiosenne i rozdzielania go między włościan ośmiu gmin zniszczonych gradobiciem w 1894 roku, na mocy uchwały sejmowej nadzwyczajny 2.000 zł.

Poz. 356. Na pożyczkę bezprocentową wypłacalną Radzie powiatowej buczackiej, za poręczeniem przez tę Radę zwrotu tej pożyczki, dla niesienia pomocy ludności zniszczonej gradobiciem w gminach powiatu buczackiego, na mocy uchwały sejmowej nadzwyczajny 3.000 zł.

Marszałek. Odczytane pożyczki 354, 355 i 356, zostały już uchwalone na posiedzeniu z dnia 5. lutego b. r. nie poddaję je ich przeto pod głosowanie.

Sprawozdawca p. Ch r z a n o w s k i (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu dla dokładnego zbadania, a w razie i w miarę uznania, do uwzględnienia kwoty na ten cel wyznaczonej następujące petycje: 1. Petycję Ls. 355 gminy Zabrzeż w powiecie dąbrowskim o przyjęcie na fundusz kraj. kosztów leczenia 56 zł. Michała Jopka w szpitalu Rudolfa w Wiedniu. 2. Petycję Ls. 309 gminy Wisnicz stary o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia 47 zł. Maryanny Bereta w szpitalu w Preszowie na Węgrzech. 3. Petycję Ls. 589 gminy Krzywaczka w powiecie myślenickim o przyjęcie na

fundusz krajowy kosztów leczenia 51 zł. Maryanny Herman w szpitalu w Pradze. 4. Petycję Ls. 645 gminy Leśnica w powiecie nowotarskim o przyjęcie na fundusz krajowy w kwocie 1.735 zł. żądanej przez gminę miasta Buda-Pesztu za wyżywienie i przewiezienie Katarzyny Ciszkowej. 5. Petycję Ls. 644 gminy Brzezi w powiecie nowotarskim, o przyjęcie na skarb krajowy zapłacenie kwoty 254 zł., żądanej przez gminę miasta Buda-Peszt za żywienie i utrzymanie małoletniej Teresy Stokłosówny. 6. Petycję Ls. 950 gminy miasta Brzeska o przyjęcie na fundusz krajowy obowiązku zapłacenia kwoty 341 zł., żądanej przez magistrat Buda-Pesztu jako zwrot kosztów utrzymania małoletnich Spenców w szpitalu tego miasta. 7. Petycję Ls. 234 Wydziału Rady powiatowej w Rudkach, o przyjęcie na fundusz krajowy obowiązku zapłacenia kwoty 310 zł., żądanej od gminy Chłuszewice w powiecie rudeńskim przez magistrat wiedeński, jako zwrot kosztów leczenia i utrzymania Breindli Hartfeld (niegdyś karczmarki w tej gminie) w wiedeńskim domu schronienia, gdyż ją do szpitala nie przyjęto jako nieuleczalną. — 8. Petycję Ls. 1.038 gminy Lasek w powiecie nowotarskim, o przyjęcie na fundusz krajowy 107 zł., żądanej przez gminę Ober-Rusbach, jako zwrot kosztów utrzymania i odtransportowania małoletniego Szczepana Garba. — 9. Petycję Ls. 146 gminy Tolszczów w powiecie lwowskim o przyjęcie na fundusz krajowy kwoty 145 zł., żądanej przez lwowski zakład dla nieuleczalnych, za utrzymanie Zubatej. — 10. Petycję Ls. 149 gminy Bolesław w powiecie dąbrowskim o przyjęcie na fundusz krajowy kwoty 26 zł., żądanej przez gminę Rzeszów za kosztą szupowania Franciszka Münza. — 11. Petycję Ls. 441 gminy Kopalin w powiecie bocheńskim, o przyjęcie na fundusz krajowy obowiązków zapłacenia kwoty 202 zł., żądanej przez władze komitatu Koszyckiego, jako zwrot kosztów utrzymania i odstawienia najprzód Ewy Gotz, następnie jej dziecka do gminy Kopalin, która twierdzi, że jest wątpliwość, czy te osoby przynależą do gminy Kopalin. — 12. Petycję Ls. 1.039 gminy Wołoska wieś, w powiecie doliniańskim o przyjęcie przez skarb krajowy obowiązku zapłacenia kwoty 260 zł., żądanej przez magistrat miasta Lwowa jako zwrot kosztów utrzymania Edwarda Starka.

Poz. 357. Na wydatki w razie i w miarę uznania przez Wydział krajowy żądań petentów o przyjęcie na skarb krajowy kosztów leczenia i utrzymania osób wymienionych w powyższych petycjach, wyznacza się w tej pozycji budżetu do rozporządzenia Wydziału krajowego kwota (jako wydatek nadzwyczajny) 2.500 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje tę pożyczkę

357 i odczytany wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz 358. Koszta utrzymania Rozalii Teresy dw. imion, oraz Heleny Julii dw. im. Lubasiów w kwocie 163 zł. 33 ct, należącej się gminie Buda Peszt od gminy Moderówki w powiecie krośnieńskim przyjmuje się na fundusz krajowy (jako wydatek nadzwyczajny) 163 zł.

Marszałek Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 358., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz. 359. Komisya budżetowa wnosi: Wysoki Sejm uchwalić raczy: petycję L. s 1060 Emilii Pydynkowskiej udziela się jako zasiłek jednorazowy 400 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 359. zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poz. 360. I. Sejm udziela gminie ewangelickiej w Nowym Sączu zasiłku bezwrotnego, na odbudowanie budynku dla pomieszczenia szkoły, w kwocie (jako wydatek nadzwyczajny) 600 zł.

II. Petycję L. 682 gminy ewangelickiej w Nowym Sączu o udzielenie zapomogi na odbudowanie kościoła, budynków plebańskich i szkolnych zniszczonych pożarem Nowego Sącza w dniu 17. kwietnia 1894 r. odstępuje się c. k. Rządowi do uwzględnienia z sumy 200.000 zł., której na mocy najwyższego rozporządzenia z dnia 24. lipca 1894 roku c. k. Rząd użyć jest upoważniony na dawanie bezprocentowych pożyczek dla pogorzelców w Nowym Sączu w celu odbudowania budynków zniszczonych pożarem.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje tę pożyczkę wraz z wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz. 361. Dr. Bujwid w Krakowie na prowadzenie szczepień ochronnych od wścieklizny i przygotowanie surowicy przeciwdyfterycznej (w myśl uchwały sejmowej z 4 lutego 1895) jednorazowo 500 zł.

Marszałek. Ponieważ wydatek ten uchwalony już został na posiedzeniu z dnia 4. lutego b. r. przeto nie wymaga ponownego głosowania.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz 362 Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyśle, dar z łaski 100 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 362. dla Waleryi Schmidowej dar z łaski w kwocie 100 zł. zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz. 363. Petycje następujące: L. s. 862. Zofii Gołemberskiej, L. s. 919. Ludomira Benedyktowicza, L. s. 987. Albiny Stanisza, L. s. 896. Stowarzyszenia polaków w Budapeszcie, L. s. 1.103 Magdaleny Snieszkowej, L. s. 430. Salomei Lipińskiej, L. s. 565 Emilii Balickiej, L. s. 575 Józefa Leszczyńskiego, L. s. 720 Feliksa Stankiewicza, L. s. 764. Antoniny Kwiecińskiej, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i uwzględnienia w miarę uznania, z wyznaczonej w pożyczce 363 kwoty (nadzwyczajnej) 900 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje poz. 363. zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Petycję L. s. 198. zarządu Towarzystwa kolonii wakacyjnych dla dziewcząt, który uprasza o subwencję w kwocie 1.000 zł. na r. 1895, a nadto o jednorazowy datek na wybudowanie własnego domu w Mikuliczynie w kwocie 3.000 zł. oraz petycję L. s. 662 zarządu Kółka rolniczego w Rabce proszącego o udzielenie datku w nieoznaczonej kwocie na zakupienie rekwizytów dla straży ochotniczej pożarnej w Rabce, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia odpowiednich wniosków na następującej sesji sejmowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda, kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje przeczytane wnioski, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Poz 364. W załatwieniu petycji L. s. 971. wniesionej do Wysokiego Sejmu 24. stycznia r. b. przez Towarzystwo wzajemnej pomocy djaków gr. kat. dyecezyi stanisławowskiej Sejm udziela jednorazowej zapomogi w kwocie (jako wydatek nadzwyczajny) 50 zł.

Poz. 365. W załatwieniu petycji L. s. 914 Teofli Kulczyckiej, wdowy po księdzu gr. kat. obrządku i byłym suplencie w gimnazjum w Samborze, udziela Sejm jednorazowo zapomogi w kwocie (jako wydatek nadzwyczajny) 50 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje pożyczkę 364. i 365., zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Petycyę L. s. 187. Józefa Kaute, byłego dyetaryusza c. k. Namiestnictwa i petycyę L. s. 1.006 Antoniny Werndl, wdowy po drogomistrzu kolei państwowej, o zapomogi z powodu ubóstwa, odstępuje Sejm c. k. Rządowi do załatwienia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Nad petycyami następującymi: Ll ss. 433, 577, 833, 940, 627, 162, 218, 302, 281, 322, 392, 445, 504, 593, 782, 789, 857, 897, 916, 927, i 1.066 przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski. Ponieważ uchwała przedłożona przez komisję budżetową w oddzielnem jej sprawozdaniu drukowanem i Sejmowi przedłożonem, poleca zamieścić jeszcze w rubryce XVII budżetu kwotę 4.166 zł którą według tej uchwały ma skarb krajowy zapłacić w zastępstwie powiatu bohorodczańskiego skarbowi państwa, przeto teraz odczytam i przedłożę Wys. Sejmowi wniosek w tym względzie komisji budżetowej (zaczyna czytać sprawozdanie).

Marszałek. To sprawozdanie jest osobnym punktem dzisiejszego porządku dziennego, i dlatego przyjdzie potem pod obrady.

Sprawozdawca p. Chrzanowski. Ale komisja budżetowa poleciła referować ten przedmiot przy rubryce XVII. gdyż wydatek zaprojektowany przez Wydział krajowy i komisję budżetową do tej rubryki należy i w niej ma być zamieszczony.

Marszałek. Przedmiotu tego obecnie pod obrady dać nie mogę, mógłby ktoś z Panów być niezadowolony, gdyż jako osobny punkt porządku dziennego może stanowić przedmiot dyskusji. Dlatego usuwam na teraz ten punkt z porządku. Następuje:

H. Fundusz policji krajowej.

Sprawozdawca p. Dr. Goldmann ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Goldmann (czyta):

H Fundusz policji krajowej.

Dochody tego funduszu preliminarzu Wydział krajowy podług stanu efektów z końcem roku 1894 na kwotę 5.485 zł. Wydatki preliminarzowane są na 2.805 zł, a to na utrzymanie więźniów przynależnych do Galicji w domach przymusowej pracy i poprawy w innych prowincjach Monarchii.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu policji krajowej 5.485 zł.

Wydatki funduszu policji krajowej 2.805 zł.

Nadwyżka dochodów 2.680 zł.

wpłynie do funduszu krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje nadwyżkę 2.680 zł, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta. Następują fundusze samoistne budżetem objęte.

Sprawozdawca p. Goldmann ma głos.

Sprawozdawca p. Goldmann (czyta):

J. Fundusz kultury krajowej.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki funduszu kultury krajowej 3.475 zł.

Dochody funduszu kultury krajowej 3.475 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Goldmann (czyta):

K Fundusz stanowy sierociński.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu stanowego sierocińskiego 1.737 zł.

Wydatki funduszu stanowego sierocińskiego 1.692 zł.

Nadwyżka dochodów 45 zł.

użyta zostanie na pomnożenie majątku zarodkowego tego funduszu

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Goldmann (czyta):

L. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego 1.074 zł.

Wydatki funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego 830 zł.

Nadwyżka dochodów 244 zł.

użyta zostanie na zwrot funduszowi krajowemu zaliczek pobranych w latach 1893 i 1894.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Goldmann (czyta):

M. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Wydatki tego funduszu preliniuje Wydział krajowy na podstawie planu umorzenia na kwotę 52.270 zł.

Dochody własne tytułem zwrotu kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym i odsetek od tych kapitałów preliniuje Wydział krajowy na kwotę 1.200 zł, a to jako częściowy zwrot zalegającej jeszcze z obu powyższych tytułów kwoty ogólnej 7.200 zł.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki funduszu pożyczki krajowej z r. 1873., 52.270 zł.

Dochody funduszu pożyczki krajowej z r. 1873., 1.200 zł.

Nadwyżkę wydatków 51.070 zł pokryje fundusz krajowy z rubr. XIV. wydatków.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Przystępujemy do działu dochodów funduszu krajowego. Sprawozdawca p. Zagórski ma głos.

Sprawozdawca p. Zagórski (zaczyna czytać sprawozdanie o dziale dochodów z alegatu 203).

P. Duklan Słonecki Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.

Poz. 1. Zamknięcie rachunków funduszy krajowych za rok 1893 wykazuje nadwyżkę dochodów nad wydatkami w kwocie 1,671.828 zł.

Zamknięcie rachunków tychże funduszy za rok 1894 nastąpić jeszcze nie mogło. Według przyjętych zasad budżetowania, zwyżki czyli pozostałość z rachunków przenoszone bywają do dochodów własnych roku następującego po przedłożeniu przez Wydział krajowy zamknięcia rachunków; wykazana więc powyżej pozostałość z roku 1893 powinna być przeniesiona do budżetu na rok 1895. Wydział krajowy korzystając z tak znacznych zapasów kasowych, wchodząc w intencję Wysokiego Sejmu i komi-

sy budżetowej, spłacił po nad preliniowanych 1,543.709 zł. przez Wysoki Sejm na spłatę długów funduszu krajowego na rok 1894 kwotę 522.999 zł. z pozostałości z rachunków z roku 1893., co Wysoki Sejm uchwalał z dnia 30 stycznia 1895 przy sprawozdaniu komisji budżetowej: „O zamknięciu rachunków za rok 1893“ potwierdził i odnośny wniosek komisji budżetowej uchwalił.

Komisya budżetowa wstawia zatem zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu po strąceniu kwoty okragłej 523.000 zł. przeznaczonej na pokrycie dodatkowego kredytu na r 1894. w tej rubryce 1,148.828 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubr. I poz. 1. dochodów, zechce rękę podnieść. (Większość). Rubr. I. poz. 1. dochodów jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka II.

Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.

Poz. 2. Wydział krajowy preliniuje w tej rubryce kwotę 10.000 zł., zatem mniejszą od preliniowanej na rok 1894. o 15.000 zł. a od wyników z roku 1893. o 28.273 zł. motywując to zmniejszeniem uposażenia funduszu kasy krajowej o 300.000 zł. w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 9. lutego 1894, użytych na bezprocentową pożyczkę dla dotkniętych klęskami elementarnymi

Również z uwagi, że wynik z r. 1893. w którym się odbywała konwersya, nie może być uważany za normalny, gdyż konwersya przysporzyła w roku tym znaczne kapitały do chwilowej lokacyi, Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wstawia w tę rubrykę kwotę 10.000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rub. II. poz. 2., zechce rękę podnieść. (Większość). Rubryka II. poz. 2. jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

(Wedle specjalnego preliminarza).

Poz. 3. Myta na drogach krajowych 225 000 zł.

„ 4. Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne 800 zł.

„ 5. Grzywny za przestępstwa drogowe 100 zł.

„ 6. Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych 2.850 zł.

Suma rubryki III. 228 750 zł.

Rubryka IV.

Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.

(Wedle specjalnych preliminarzy).

Poz. 7. Od funduszu policji krajowej 2.680 zł.

Poz. 8. Od fund. szpitala św Łazarza w Krakowie: oddział chorych 5.133 zł., oddział obłąkanych 801 zł.

„ 9. Od funduszu szpitala lwowskiego nic.

„ 10. Od fund. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie nic. — Suma rubr. IV. 8.614 zł.

Marszałek. Zwracam uwagę Wysokiej Izby, że rubr. III. i IV. dochodów jako już uchwalone przy specjalnych preliminarzach, nie wymagają ponownego głosowania.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka V.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Poz. 11. Od urzędników krajowych z płac: Wobec spodziewanych znaczniejszych zwrotów w tej pozycji, wstawia Komisyja budżetowa zamiast preliminarzowanych przez Wydział krajowy 19 900 zł. — kwotę 21.900 zł.

Poz. 12. Od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych 16.200 zł.

Poz. 13. Od gmin za dawniejsze koszty leczenia 600 zł.

Poz. 14. Od stron rozmaitych ze spraw drogowych 1.200 zł.

Poz. 15. Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych: a) od funduszu regulacji rzeki Przegnojówki 317 zł., b) od funduszu obwałowania lewego brzegu Dunajca 2 270 zł., c) od funduszu osuszenia bagien stojanowskich 360 zł.

Poz. 16. Rozmaite 2.500 zł. — Suma rubryki V. 45.347 zł.

Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubr. V. poz. 11—16 dochodów, zechce rękę podnieść. (Większość). Rubr. V. jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka VI.

Zwroty pożyczek.

Poz. 17. Chorzelska Spółka wodna dla odpływu wód w powiecie mieleckim między Wiśłoką a drogą krajową Dębicko-Tarnobrzeską, od pożyczki 6.300 zł. IX. rata: a) w kapitale 630 zł. b) w 4% odsetkach 37 zł. 80 ct. — razem 668 zł.

Poz. 18. Chrzanów, Wydział powiatowy, VI. rata bezprocentowej pożyczki 3.000 zł. dla ludności dotkniętej gradobiciem 300 zł.

Poz. 19. Myślenice, Wydz. powiatowy, VII. rata bezprocentowej pożyczki 3.000 zł. dla ludności dotkniętej gradobiciem 300 zł.

Poz. 20. Wieliczka, Wydz. powiatowy, XI. i XII. rata bezprocentowej pożyczki 3.000 zł. dla ludności dotkniętej gradobiciem 300 zł.

Poz. 21. Kańczuga, szkoła koronkarska, VII. i VIII. rata bezprocentowej pożyczki 200 zł., udzielonej na fundusz obrotowy 40 zł.

Poz. 22. Od Wydziałów powiatowych, zwrot bezprocentowych pożyczek udzielonych dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w roku 1889. a mianowicie:

1. Borszczów, Wydział powiatowy IV. rata od pożyczki 25.000 zł. —

2. Brzesko, Wydział powiatowy IV. rata od pożyczki 3.500 zł. — 583 zł.

3. Brzozów, Wydział powiatowy IV. rata od pożyczki 8.000 zł. — 1.333 zł.

4. Buczacz, Wydział powiatowy IV. rata od pożyczki 10 000 zł. — 1.667 zł.

5. Chrzanów, Wydział powiatowy IV. rata od pożyczki 5.000 zł. — 833 zł.

6. Czortków, Wydział powiatowy IV. rata od pożyczki 41.000 zł. — 6.833 zł.

7. Horodenka, Wydział powiatowy IV. rata, od pożyczki 15.000 zł. — 2.500 zł.

8. Kolbuszowa, Wydział powiatowy IV. rata, od pożyczki 12.000 zł. — 2.000 zł.

9. Mielec, Wydział powiatowy IV. rata, od pożyczki 18.000 zł. — 3.000 zł.

10. Rohatyn, Wydział powiatowy IV. rata, od pożyczki 4.000 zł. — 667 zł.

11. Ropczyce, Wydział powiatowy IV. rata, od pożyczki 2.000 zł. — 333 zł.

12. Sokal, Wydział powiatowy IV. rata, od pożyczki 9.000 zł. — 1.500 zł.

13. Stryj, Wydział powiatowy IV. rata, od pożyczki 8.000 zł. — 1.333 zł.

14. Trembowla, Wydział powiatowy IV. rata, od pożyczki 10.000 zł. — 1.667 zł.

15. Wadowice, Wydział powiatowy III. rata, od pożyczki 10.000 zł. — 1.667 zł.

16. Zbaraż, Wydział powiatowy III. rata, od pożyczki 18 000 zł. — 3.000 zł.

17. Złoczów, Wydział powiatowy III. rata, od pożyczki 1.500 zł. — 250 zł.

Poz. 23. Zarząd centralny galicyjskiego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, zwrot bezprocentowej pożyczki 500 zł. IV. rata 50 zł.

Poz. 24. Zarząd wzorowego warsztatu szewskiego w Uhnowie, zwrot zaliczek 200 zł. i 300 zł., ogółem 500 zł., udzielonych na zakupno materiałów, VII. i VIII. rata 100 zł.

Poz. 25. Muszyna, szkoła koronkarska, zwrot zaliczki 200 zł., udzielonej na zakupno materiałów, VI. i VII. rata 40 zł.

Poz. 26. Sanok, komitet parafialny gr.-kat., zwrot bezprocentowej pożyczki 1.200 zł. udzielonej na restaurację cerkwi, IV. rata 120 zł.

Poz. 27. Od wydziałów powiatowych, zwrot bezprocentowych pożyczek udzielonych dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w roku 1890, mianowicie:

1. Biała, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poz. 3.000 zł. — 1.000 zł.

2. Bochnia, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poz. 5.000 zł. — 1.667 zł.

3. Brzesko, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.500 zł. — 1.167 zł.
 4. Chrzanów, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 4.000 zł. — 1.333 zł.
 5. Czortków, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 1.000 zł. 333 zł.
 6. Dąbrowa, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 2.500 zł. — 833 zł.
 7. Gorlice, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.000 zł. — 1.000 zł.
 8. Grybów, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.000 zł. — 1.000 zł.
 9. Kolbuszowa, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 4.000 zł. — 1.333 zł.
 10. Kraków, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.000 zł. — 1.000 zł.
 11. Mielec, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.000 zł. — 1.000 zł.
 12. Myślenice, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 4.000 zł. — 1.333 zł.
 13. Nisko, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.000 zł. — 1.000 zł.
 14. Nowy Sącz, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.500 zł. — 1.167 zł.
 15. Nowy Targ, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.500 zł. — 1.167 zł.
 16. Pilzno, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.000 1.000 zł.
 17. Ropczyce, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.500 zł. 1.167 zł.
 18. Rzeszów, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 2.500 zł. — 833 zł.
 19. Tarnów, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 4.500 zł. — 1.500 zł.
 20. Tarnobrzeg, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 2.000 zł. — 667 zł.
 21. Wadowice, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.500 zł. — 1.167 zł.
 22. Wieliczka, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 5.000 zł. — 1.667 zł.
 23. Żywiec, Wydział pow. III. rata (ostatnia) od poź. 3.000 zł. — 1.000 zł.

Poz. 28. Zarząd krajow. naukowego warsztatu szewskiego w Witkowie Nowym, zwrot zaliczki 500 zł., udzielonej na fundusz obrotowy, V., VI., VII., i VIII. rata — 200 zł.

Suma Rubr. VI. 60.785 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Rubrykę VI. i sumę dochodów tej rubryki w sumie 60.785 zł. włącznie, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka VII.

Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

(wedle specjalnego preliminarza).

Poz. 29. Subwencya z c. k. Skarbu państwa 6.000 zł.

Poz. 30. Opłaty od uczniów 340 zł.

Suma rubryki VII. 6.340 zł.

Rubryka VIII.

Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.

(wedle specjalnego preliminarza).

Poz. 31. Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach nadzwycz. 9.000 zł., zwycz. 34.527 zł.

Poz. 32. Szkoła parobków w Dublanach 2.498. zł.

Poz. 33. Folwark w Dublanach 16.435 zł.

Poz. 34. Szkoła gorzelnicza w Dublanach 2.300 zł.

Poz. 35. Gorzelnia krajowa w Dublanach 8.050 zł.

Poz. 36. Stacya kontrolna i doświadczalna w Dublanach 1.650 zł.

Suma rubryki VIII 74.460 zł.

Rubryka IX.

Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.

(wedle specjalnego preliminarza).

Poz. 37. Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie zwyczajne 30.430 zł., nadzw. 16.500 zł.

Poz. 38. Folwark w Czernichowie 8.040 zł.

Suma rubryki IX. 54.970 zł.

Rubryka X

Dochody innych szkół rolniczych krajowych.

(wedle specjalnego preliminarza).

Poz. 39. Niższa szkoła rolnicza w Horodence 3.110 zł

Poz. 40. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy zwyczajne 3.184 zł., nadzwyczajne 2.300 zł.

Poz. 41. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach 4.938 zł.

Poz. 42. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie 4.210 zł.

Poz. 43. Szkoła uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku 2.390 zł.

Suma rubryki X. 20.132 zł.

Sprawozdawca p. Zagórski. Zwracam uwagę Wysokiej Izby, że rubr. VII, VIII, IX., X. nie wymagają głosowania jako uchwalone przy specjalnych preliminarzach odnosnych zakładów, (czyta):

Rubryka XI.

Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.

Poz. 44. Od szpitali powszechnych 600 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubryki XI., poz. 44, zechce rękę podnieść. (Większość). Rub XI. poz 44 jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka XII

Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866

Poz. 45. Wpływy ze zwrotu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym 1.482 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubryki XI. i XII., zechce rękę podnieść. (Większość.) Są przyjęte.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka XIII.

Dochody z kwaterunku żandarmerji.

Poz. 46. Kwaterunkowe 21.262 zł.

„ 47. Noclegowe 44.225 zł.

„ 48. Udział administracji politycznej 13.372 zł.

Poz. 49. Dochód z gmachu lwowskiego 12.936 zł.

Suma rubryki XIII. 91.795 zł.

Sprawozdawca p. Zagórski. Zwracam uwagę, że rubr. XIII. dochodów przy sprawozdaniu o rubr. IX. wydatków została uchwalona i nie wymaga ponownego głosowania (czyta):

Rubryka XIV.

Poz. 50. Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych 8 000 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubrykę XIV. poz. 48, zechce rękę podnieść. (Większość.) Rubr. XIV. poz. 48 jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka XV.

Dochody krajowych składów zbożowych i spirytusowych (wedle specjalnych preliminarzy).

Poz. 51. We Lwowie 14.030 zł.

Poz. 53. W Krakowie 16 230 zł.

Suma rubryki XV. 30.260 zł.

Sprawozdawca p. Zagórski. Dochody rubryki XV. jako już uchwalone nie wymagają powtórnego głosowania (czyta):

Rubryka XVI.

Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych.

Poz. 53. Komisja budżetowa sądzi, że należytości mające wpłynąć do krajowego funduszu za dzierżawę opłat konsumcyjnych preliminarzowane być powinny w takiej sumie, jaka wynika z dotyczących kontraktów. Zobowiązania bowiem, odnoszące się do dzierżawy prawa poboru tych opłat, są zapewnione kontraktami i złożeniem odpowiednich kaucji, a jest rzeczą Wydziału krajowego czuwać nad tem, aby czynsze dzierżawne były w terminach płacone i w razie niedotrzymania terminów przedsięwziąć stosowne kroki. Komisja budżetowa wstawia zatem do budżetu całą sumę jaka według sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie wykonania ustawy o poborze krajowych opłat konsumcyjnych do LW. 2421/95 kontraktowo jest zapewnioną wraz ze spodziewanym czystym dochodem z miasta Lwowa, po strąceniu kosztów

insercyjnych, druków i pośrednictwa wynoszących około 6000 zł. t. j. sumę 844.735 zł.

Marszałek. Do tej rubryki zażądał głosu Członek Wydziału krajowego p. Sawczak.

P. Sawczak ma głos.

Członek Wydziału krajowego poseł Dr. Sawczak. Jako referent Wydziału krajowego jestem zniewolony zabrać głos, aby dać następujące wyjaśnienie. Wydział krajowy robiąc preliminarz tej rubryki dochodów na dniu 1. grudnia r. z. obliczył ten dochód brutto na 820.000 zł. Jak powiadam, obliczył Wydział krajowy tylko w przybliżeniu, bo wtedy nie był jeszcze cały kraj wydzierżawiony, i około jedna trzecia część kraju pozostała. Mając na względzie, że jeszcze będą liczne nieprzewidziane wydatki, proponowałem wstawić czysty dochód 800.000 zł., a 20.000 zł. na te nieprzewidziane wydatki.

Do dnia 1. stycznia wydzierżawiono wszystkie powiaty, lecz w tem rozumieniu, że wszystkie oferty zostały zatwierdzone, t. j. że wszystkie oferty na te objekta wniesione, zostały przez Wydział krajowy zatwierdzone. Muszę powiedzieć, że to się działo w grudniu, ale kontrakty jeszcze nie były spisane, gdyż te zawarte zostały dopiero w przeciągu stycznia.

W ten sposób na dniu 11. stycznia Wydział krajowy przedłożył Sejmowi sprawozdanie osobne o poborze krajowych opłat konsumcyjnych i w tem sprawozdaniu nadmieniał i dokładnie wykazał, że wszystkie powiaty zostały wydzierżawione, że czynsz zatwierdzonych około 200 ofert wynosi brutto 850.735 zł. Na tej też podstawie Wydział krajowy proponował, aby jako dochód z tych opłat zamiast, jak pierwotnie proponowano 800.000 zł. wstawić 825.000 zł.

Zauważyłem już, że w r. 1894 przy wydzierżawieniu były różne wydatki, a mianowicie rozpisywano trzykrotnie licytację, komisja Wydziału krajowego objeżdżała po całym kraju, urzędnicy pracowali poza godzinami urzędowymi całymi dniami, tak że ten wydatek wynosił około 6.000 zł., a zatem suma 850.735 zł. nie była netto tylko brutto.

Z tego też powodu Wydział krajowy w tem osobnem sprawozdaniu proponował tak jak w latach poprzednich począwszy od r. 1891, 1892 i 1893 parę tysięcy zostawić na te nieprzewidziane wydatki. Proponował 825.000 zł.; 6.000 zł. było już wydatków, więc około 20.000 zł. na te nieprzewidziane wydatki przeznaczono. Tymczasem komisja budżetowa na to się nie zgodziła, i proponuje Wysokiemu Sejmowi całą sumę brutto wstawić do dochodów.

I motywuje to w ten sposób, że zobowiązania odnoszące się do dzierżawy prawa poboru tych opłat są zapewnione kontraktami i złożoną kaucją, a jest rzeczą Wydziału krajowego, aby czynsze dzierżawne były w terminach płacone i t. d. Naprzód nie było w sprawozdaniu powie-

dziane i nie mogło być, żeby było zabezpieczenie kontraktowe, bo kontrakty nie były jeszcze wtenczas sporządzone i do dzisiaj dnia jeszcze brak nam do 10 kontraktów, a zresztą zauważam, że kontrakty to jeszcze nie są pieniądze, ale tylko obowiązek do zapłacenia. Czy więc zapłacą dzierżawcy, to jest jeszcze kwestyą, bo do dziś 10 kontraktów faktycznie bez winy Wydziału krajowego nie jest podpisanych, bo kontrahenci jeszcze się targują, żądają ustępstw i kontrakty zalegają w Wydziałach powiatowych.

Dalej Wydział kraj. proponował i obliczał na podstawie dat z r. 1893 czysty dochód z opłat na 52000 zł. w Krakowie, ale tam jest własna administracja i obliczono tylko w przybliżeniu; czy więc te cyfry się osiągnie, tego na pewne twierdzić nie można.

Dawniej było kontraktów mniej, bo niepełna 100, a dziś jest przeszło 200, nadto spraw prawnych jest bardzo dużo, a często aż egzekucye trzeba przeprowadzać, co znaczne za sobą pociąga kosztu. Prócz tego miał Wydział kraj. wiele trudności do zwalczenia, a już w styczniu b. r. wpłynęło 2 względnie 5 podań o zniżenie czynszu. Dwa podania załatwiono odmownie, a trzy są jeszcze w zawieszeniu.

Nadto 17 kontraktów zostało zawartych tylko na rok jeden, a zatem w roku bieżącym w sierpniu lub wrześniu potrzeba będzie przeprowadzać nowe dochodzenia i wydzierżawiania, co znowu z wydatkami jest połączone. Prócz tego zaznaczam, że już na jeden obiekt wniósł pewien dzierżawca ofertę, Wydział ją zatwierdził, ale do kontraktu nie przyszło, bo dzierżawca odstąpił rezygnując na zwrot wadyum. Wydział więc był w przymusowem położeniu, bo dzierżawca stracił wprawdzie wadyum, ale my, musieliśmy wydzierżawić ten obiekt za kwotę o 400 zł. mniejszą.

Zatem 844, 735 zł. jestto dochód brutto bez uwzględnienia wydatków i koniecznych ewentualnych opustów, a zdaje mi się, że budżetowanie takie, gdy dziś już wiadome, że się takiej kwoty nie osiągnie, byłoby nieodpowiednie.

Z tych więc powodów, a mianowicie, że jest jeszcze 10 kontraktów niezawartych, że nie ma pewności, ile dochodu będzie z Krakowa, że zastępstwa prawne będą wiele kosztować, że Wydział kraj. będzie nieraz zmuszony opuszczać coś z czynszu i że będzie musiał wydzierżawiać innym, ze względu na to, że już dziś np. wydzierżawiono jeden obiekt za kwotę o 400 zł. niższą, a z drugiej strony ze względu na to, że sprawa właściwie nie jest tak ważną, bo przecież nadwyżka każda musi być wykazaną w zamknięciu rachunkowem, wnoszę w imieniu Wydziału krajowego, ażeby ten dochód zniżyć nie tak już jak przedtem proponowano na 825.000 zł., ale na 835.000 zł., a resztę pozostawić na możliwe nieprzewidziane wydatki, które wykazałem.

JE. P. Dr. Stanisław hr. Badeni. Proszę o głos.

Marszałek. Głos ma p. Stanisław Badeni. JE. P. Dr. Stanisław hr. Badeni. Z zapatrywaniem p. Sawczaka, członka Wydziału krajowego, zgodzić się nie mogę. Nie chodzi mi tak bardzo o różnicę cyfrową, jak przede wszystkim o różnicę zasadniczą, a ta jest przede wszystkim formalną.

Wydział krajowy, a względnie p. Sawczak pragnąłby tu preliminować dochody z opłat brutto. Otóż przeciw temu oświadcza się komisya budżetowa, ponieważ Wydział i Sejm preliminuje wszelkie dochody netto. Jeśli zaś z tego tytułu miałyby być jakie wydatki, to należy je zapreliminować w rubryce wydatków.

Po drugie: Wydział krajowy podał do wiadomości naszej wyniki swoich pertraktacyi co do wydzierżawienia dochodów z opłat konsumcyjnych, komisya budżetowa przyjęła je do wiadomości i nie mogła uczynić inaczej, jak przyjąć, że dochody te wpłyną. Sądzę, że gdyby komisya przypuszczała, że ten dochód, który Wydział przedkłada jako zapewniony, nie jest rzeczywistym, to postąpiłaby niesłusznie. Wydział nam nigdy nie mówił, że uważa dochód za zapewniony, chociaż kontrakty nie są podpisane. Jeżeli niektóre kontrakty nie były podpisane, to Wydział nie powiadał, że dochód w ogólnie wykazanej wysokości jest zapewniony — ale mówił: dochód z tych a z tych obiektów zapewniony, a z innych nie. Gdyby Wydział tak był i teraz uczynił, to komisya nie byłaby proponowała takiego jak teraz dochodu.

Ale najstanowczej i to nie tylko imieniem mojem, ale i komisyi muszę się zastrzedz, jakoby można było co do zobowiązań kontraktem zapewnionych powiedzieć: „Cóż robić, jak nie będą chcieli płacić!?”

Wychodzę bowiem z zapatrywania, że kto się zobowiązał, ten płacić musi i Wydział nie będzie czekał z upominaniem się o należność aż do czasu, gdy kaucya już będzie stracona, ale zaraz w trzy dni po upływie terminu płatności przedsięweźmie środki prawne, a wtedy trudno przypuścić, ażeby wydzierżawiający wolał kwartalną ratę stracić, niżeli dopełnić zobowiązania.

Musiałby chyba z góry przypuścić, że ten czynsz jest wyższy ponad $\frac{1}{4}$ część dochodu. bo w przeciwnym razie fundusz krajowy jest zupełnie kryty.

Nadto w uzasadnieniu zmniejszenia dochodu podał Wydział krajowy argument, że pewną część dochodu przeznacza na administracyę. Otóż komisya była zdania, że każdy nowy dochód nie musi obciążać administracyi krajowej nowym wydatkiem, bo w takim razie każda władza po uchwaleniu ustawy, która niewątpliwie jej czynności powiększa, musiałaby żądać specjalnych kredytów na jej wykonanie. Wszak Wydział jest dość znacznem ciałem, aby tak

nie nadzwyczaj wielka czynność jak administracja krajowych opłat konsumcyjnych wymagała nowych wydatków, a komisya prelininując całą tę kwotę chciała zaznaczyć, że administracja tego funduszu nie może spowodować nowych wydatków lub przyjęcie specjalnych funkcyonaryuszy dla tych agend.

Jeśli istotnie zatem niektóre z tych obiektów nie są wydzierżawione, to naturalnie dochód będzie mniejszy, ale komisya wołała, ażeby wynikłość była mniejsza, aniżeliby miała prelininować dochód na podstawie czego innego jak sprawozdania Wydziału, które zapewnia dochód w tej a tej wysokości.

Jeśli Wydział na przyszły rok będzie zdania, że administracja musi spowodować jakieś wydatki, to powinien to wstawić w rubrykę wydatków.

A że to jest dobrze, to ten przykład Członka Wydziału nas przekonuje, bo gdyby Wydział prelininując dochody brutto wstawił pewne wydatki do budżetu, to Sejm miałby sposobność powiedzieć o tem swe zdanie, czy te wydatki uważa za uzasadnione, czy nie, a przez prelininowanie netto Sejm tę sposobność traci zupełnie.

Zresztą powodowaliśmy się także precedensami. Wszak dyrekcya funduszu propinacyjnego prelininuje budżet także na podstawie dochodów kontraktami zapewnionych, ale przy tem nie robi nigdy uwagi: ponieważ nie będziemy w stanie zmusić dzierżawców do uiszczenia się z rat, prosimy o знижение prelininowanych dochodów.

Wobec tego komisya musi obstawać przy tem, ażeby Wysoki Sejm tę pozycję przyjął uważając, że Wydział krajowy nie może odpowiadać za to, jeśliby wskutek niepodpisania kontraktu dochód był mniejszy.

P. Dr. Sawczak. Proszę o głos.

Marszałek. Głos ma p. Sawczak.

Członek Wydziału krajowego p. Dr. Sawczak. Nie będę się wdawał w zbijanie podniesionych zarzutów, bo ostatecznie, co do płacenia lub nie teoria może być taka, ale praktyka pokaże co innego, a odpowiem tylko na zarzut co do sposobu budżetowania.

Za to ani ja, ani Wydział krajowy nie może odpowiadać absolutnie, bo taki sposób budżetowania zaprowadziła komisja budżetowa jeszcze w r. 1891. i referent idąc tym śladem w ten sam sposób budżetował. Jeślibyśmy byli przewidzieli, że komisja budżetowa innego będzie zdania, co by się stało, gdyby mnie wezwano do komisji, to rzeczywiście stałoby się tak, jak żąda JE. Stanisław Badeni i przyznają to — że tak być powinno. Więc nie ja, ani Wydział krajowy, ale kto inny spowodował ten sposób budżetowania, za co odpowiadać nie mogę.

Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, głos ma p. Sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Zagórski. Po przemówieniu p. Badeniego trudno mi jeszcze dodać cokolwiek, ale muszę zaznaczyć, że Wydział krajowy w swoim preliminarzu dochód z opłat konsumcyjnych obliczył w przybliżeniu na 1,400.000 zł. a zatem ta kwota 844.735 zł. jest w porównaniu z tamtą taką, że Wydziałowi krajowemu nie powinno się здаwać, by była za wysoką, choćby w danym wypadku, ktoś nie dotrzymał kontraktu i powstały pewne straty.

Powtórę, jeśliby komisya budżetowa uwzględniła myśl Członka Wydziału krajowego i już z góry 20.000 zł. przeznaczyła na pewne straty, to to zdaje mi się byłoby pewnego rodzaju premią, o którejby każdy z dzierżawców wiedział i był pewnym, że może nie dotrzymywać kontraktu, bo już jest na to pewna kwota uchwalona.

Niechając dłużej zabierać czasu Wysokiej Izbie, proszę o przyjęcie tej kwoty tak, jak ją komisya proponuje.

Marszałek. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje kwotę 844.735 zł. w tej rubryce, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta. Następuje rubryka XVII. Głos ma sprawozdawca p. Zagórski.

Sprawozdawca p. Zagórski (czyta):

Rubryka XVII.

Rozmaite dochody.

Poz. 54. Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie 300 zł.

Poz. 55. Za analizy wykonane dla stron przez stację doświadczalną produktów naftowych 100 zł.

Poz. 56. Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):

- a) Buczac, rata roczna 1.000 zł.
- b) Czortków. rata roczna 528 zł. 99 ct.
- c) Krosno, rata roczna 631 zł. 62 ct.
- d) Limanowa, rata roczna — zł. — ct.
- e) Nowy Targ, rata roczna — zł. — ct.
- f) Sanok, rata roczna — zł. — ct.
- g) Stanisławów, roczna rata 944 zł. 22 ct.
- h) Tłumacz, rata roczna 717 zł. 69 ct.

Suma poz. 56. 3.823 zł.

Poz. 57. Od funduszu „Spółek wodnych“ na umorzenie pożyczki krajowej z r. 1889, zaciągniętej w kwocie 700.000 zł. dla spółek wodnych a spłacić się mającej w roku 1894 zastępczo przez fundusz krajowy:

- a) w kapitale 12 i 13 rata 9.100 zł.
- b) w odsetkach za I. i II. półr. 29.455 zł.

Suma poz. 57. 38.555 zł.

Poz. 58. Subwencye z c. k. Skarbu państwa:

- a) dla biur melioracyjnego 3.000 zł.

b) na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych 1.500 zł.

c) na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan 4.000 zł.

d) na założenie niższej szkoły rolniczej w Uhersku 6.000 zł.

e) na utrzymanie instruktora mleczarstwa 1.000 zł.

f) z tytułu zrealizowania długu indemnizacyjnego 1.488.935 zł.

Poz. 59. Dochód ze spieniężenia efektów otrzymanych z wykupna propinacyi w Czernichowie:

a) obligacyj propinacyjnych drukowanych im. wart. 17.300 zł. po kursie 96.80 — 16.746 zł. 40 ct.

b) $4\frac{1}{2}\%$ list. zast. Banku krajowego im. wart. 3.000 zł. po kursie 100.00 — 3.000 zł.

c) $4\frac{1}{2}$ koronowych listów zastaw. Banku krajowego im. wart. 6.000 koron czyli 3.000 zł. po kursie 96.50 — 2.895 zł.

d) książeczki wkładowej Banku krajowego na 75 zł. 37 ct.

Razem 22.716 zł. 77 ct. — 22.717 zł.

Poz. 60. Dochód ze spieniężenia efektów otrzymanych z wykupna propinacyi w Dublinach:

a) obligacyj propinacyjnych drukowanych im. wart. 4.250 zł. po kursie 96.80 — 4.114 zł.

b) 4% koron. listów zastaw. Banku krajowego im. wart. 3.300 koron czyli 1.650 zł. po kursie 96.50 — 1.592 zł. 25 ct.

c) książeczki wkładowej Banku krajowego na 31 zł. 76 ct.

Razem 5.738 zł. 01 ct. — 5.738 zł.

Poz. 61. Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:

1. Od obowiązanych:

a) Wpłata kapitałów i rent: Galicya wschodnia 845 zł. $21\frac{1}{2}$ ct., Galicya zachodnia 60 zł. 65 ct., W. Ks. Krakowskie — 906 zł.

b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody: Galicya wschodnia 957 zł. 94 ct., Galicya zachodnia 1.047 zł. 20 ct., W. Ks. Krakowskie — 2.005 zł.

2. Dochód z dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów: Galicya wschodnia 247.000 zł., Galicya zachodnia 34.000 zł., W. Ks. Krakowskie 9.000 zł. — 290.000 zł.

Poz. 62. Rozmaite dochody:

a) Sprzedaż książek i drzków 2.200 zł.

b) Sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych 100 zł.

c) Różne drobne 10 zł.

Suma rubryki XVII. 1,870.889 zł.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje rubrykę XVII, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta. A zatem dyskusya specjalna nad budżetem jest skończona.

Z powodu spóźnionej pory, jeśli nikt się nie sprzeciwi, ciąg dalszy porządku dziennego odłożę na jutro o godzinie 10. rano

Proszę p. sekretarza o odczytanie jutrzejszego porządku dziennego.

Sekretarz p. Duklan Słonecki. (czyta):

Porządek dzienny

20. posiedzenia, 6. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w piątek dnia 8. lutego 1895 o godzinie 10. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału kraj. w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Bohorodczany na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych, miodu i piwa.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

2. Sprawozdanie Wydziału kraj. o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Samborze koncesyi do pobierania opłat mytniczych na rzecz utrzymania mostów na rzekach Czerchawce i Błażówce przy drodze gminnej w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

3. Wybór 12 członków i 12 zastępców komisyi krajowej dla rewizyi katastru gruntowego.

4. Sprawozdanie komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego co do zapłacenia przez skarb krajowy kwoty 4.166 zł. 65 ct. jako reszty pożyczki 5 000 zł. zaciągniętej za poręczeniem kraju przez powiat bohorodeczański w r. 1889.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

5. Dalszy ciąg rozpraw nad sprawozdaniem komisyi budżetowej o preliminarzu budżetu krajowego na rok 1895. Sprawozdawcy specjalnych działów budżetu posłowie: Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Barwiński, Chrzanowski, Czyżewicz, Goldmann, Jędrzejowicz Stanisław, Kozłowski, Marchwicki, Paszkowski, Pniński, Scipio, Skrzyński Adam, Skalkowski, Stadnicki Jan, Szczepanowski, Zagórski.

Sprawozdawca generalny poseł St. Badeni.

6. Sprawozdanie komisyi administracyjnej o funduszu koszarowym.

Sprawozdawca p. Popowski.

7. Sprawozdanie komisyi kolejowej o poręczeniu budowy kolei lokalnych przez kraj.

Sprawozdawca p. Szczepanowski.

8. Sprawozdanie komisyi kolejowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zrealizowania subwencyi krajowej na rzecz budowy kolei lokalnych wschodnio-galicyjskich (podolskich).

Sprawozdawca poseł Korytowski.

9. Sprawozdanie ustne komisyi podatkowej o wniosku posła Męcińskiego w sprawie znizienia kontyngentu podatku gruntowego.

Sprawozdawca poseł Stanisław Stadnicki.

10. Sprawozdanie komisyi budżetowej o przyjęciu poręki kraju za 10 milionową pożyczką zaciągniętą się mającą przez gminę król. stołecznego miasta Lwowa

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

11. Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie subwencji na budowę teatru miejskiego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

12. Sprawozdanie komisji bankowej o banku krajowym.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

13. Sprawozdanie komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia w Jarosławiu nowego c. k. Sądu obwodowego.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz.

14. Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Skałkowskiego w sprawie zapowiedzianego przez p. Ministra Skarbu projektu zaprowadzenia monopolu spirytusowego.

Sprawozdawca poseł Zagórski.

15. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Paszkowskiego co do rewersów demolacyjnych

Sprawozdawca poseł Popowski.

16. Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji Rady powiatowej stryjskiej o przełożenie zapory mytniczej na stacji w Bratkowcach, drogi rządowej Samborsko-Podkarpackiej.

Sprawozdawca poseł Wiktor.

17. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Skałkowskiego w sprawie przyspieszenia regulacji górnego Dniestru.

Sprawozdawca poseł Jan Gnoiński.

18. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Struszkiewicza w sprawie wprowadzenia w życie spodziewanej ustawy państwowej o kredycie melioracyjnym.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz.

19. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Krzysztofowicza w sprawie rozszerzenia działalności krajowej stacji doświadczalnej w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dydyński.

20. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie uwolnienia urzędowych korespondencji władz autonomicznych od opłaty pocztowej.

Sprawozdawca p. Klemens Dzieduszycki.

21. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Michalskiego w sprawie dostaw wojskowych.

Sprawozdawca p. Rutowski.

22. Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie założenia w w kraju osady rolniczo-poprawczej dla 150 nieletnich chłopców.

Sprawozdawca poseł Wodzicki.

23. Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku posła Okuniewskiego w sprawie założenia nowego seminarium nauczycielskiego we wschodniej części kraju.

Sprawozdawca poseł Piniński.

24. Sprawozdanie komisji kolejowej o wniosku posła Abrahamowicza względem budowy kolei żelaznej ze Lwowa do Winnik.

Sprawozdawca poseł Merunowicz.

25. Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji w przedmiocie zniżenia kilku gminom prestacyi na płace nauczycieli szkół ludowych.

Sprawozdawca poseł Kozłowski.

26. Sprawozdanie komisji budżetowej o petycjach odnoszących się do funduszu szkolnego.

Sprawozdawca poseł Kozłowski.

27. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Waleryana Wolskiego, dyetaryusza w oddziale technicznym Wydziału krajowego o udzielenie veniae aetatis et studiorum.

Sprawozdawca poseł Hamorak.

28. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Józefa Paszkowskiego, prowizorycznego aplikanta manipulacyjnego w Wydziale krajowym o udzielenie veniae studiorum.

Sprawozdawca poseł Tyszkowski.

29. Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji gminy i obszaru dworskiego Słoboda (pow. brzeżański) o opust podatków z powodu klęsk elementarnych.

Sprawozdawca poseł Stan. Dzieduszycki.

30. Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Wydziału Rady powiatowej w Łańcucie o subwencję na budowę drogi z Przeworska do Markowy i z Przeworska do Zarzecza.

Sprawozdawca poseł Krzysztofowicz.

31. Sprawozdanie kom. prawniczej w przedmiocie ustawy krajowej o ulgach legalizacyjnych w sprawach hipotecznych drobiazgowych.

Sprawozdawca większości komisji p. Fruchtmann.

Sprawozdawca mniejszości komisji poseł Krynicki.

Marszałek. Posiedzenie zamykam.

Koniec posiedzenia o godzinie 9. minut 45 wieczorem.

